

Załącznik
do Uchwały Nr/14
Rady Miejskiej w Pleszewie
z dnia

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA I GMINY PLESZEW NA LATA 2014-2020

PLESZEW, maj 2014.

SPIS TREŚCI:

I.	WSTĘP	4
II.	ZAŁOŻENIA STRATEGII	6
	2.1. Przesłanki wynikające z dokumentów programowych	7
	2.2. Podstawa prawna	8
	2.3. Tło dla tworzenia lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych	10
	2.4. Definicje pomocy społecznej	13
	2.5. Metodologia pracy nad strategią	18
III.	CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA	20
	3.1. Przedmiot i zakres diagnozy	21
	3.2. Charakterystyka Miasta i Gminy Pleszew	21
	3.3. Instytucje pomocy społecznej działające na terenie Miasta i Gminy Pleszew	27
	3.3.2. Szkoły, przedszkola, żłobki	35
	3.3.1. Organizacje, związki, stowarzyszenia	38
	3.4. Płaszczyzny pomocy społecznej	44
	3.4.1. Opieka nad rodziną i dzieckiem	47
	3.4.2. Bezrobocie	56
	3.4.3. Bezdomność	59
	3.4.4. Alkoholizm	64
	3.4.5. Niepełnosprawność	68
	3.4.6. Problemy narkomanii i uzależnień	71
	3.4.7. Ubóstwo i wykluczenie społeczne	72
	3.4.8. Seniorzy i osoby przewlekle chore	78
	3.4.9. Przestępczość, w tym przestępczość nieletnich	84
	3.4.10. Przemoc w rodzinie	85
	3.4.11. Choroby psychiczne	89
IV.	ANALIZA SWOT	93
	4.1. Uwarunkowanie wewnętrzne	94
	4.2. Uwarunkowania zewnętrzne	97
	4.3. Macierz wpływów	99
V.	CZĘŚĆ PROGRAMOWA	101
	5.1. Misja	102
	5.2. Wizja rozwiązywania problemów społecznych	103
	5.3. Cele strategiczne	104
	5.3.1. Cel główny 1.....	109
	5.3.2. Cel główny 2	112
	5.3.3. Cel główny 3	115
	5.4. Wdrażanie i monitoring strategii	123

VI.	ZAKOŃCZENIE	124
VII.	Spis tabel	126
VIII.	Spis wykresów	128

I. WSTĘP

We współczesnym świecie mamy do czynienia z występowaniem różnego rodzaju kryzysów. Powodują one m.in. wzrost bezrobocia, pogorszenie warunków bytu mieszkańców, zwiększanie się stref ubóstwa. Pojawiające się i istniejące już zagrożenia powinny być dostrzegane i uwzględniane w polityce gospodarczej i społecznej państwa. Jej kierunki winny zapobiegać pogłębianiu się problemów, ograniczać ich negatywne skutki oraz rozwiązywać wszelkie kwestie społeczne, szczególnie dotyczące bezrobocia i związanej z nim sfery biedy.

Pod wpływem przeobrażeń ekonomiczno – społecznych w Polsce polityka społeczna ulega przekształcaniu. Wieloletni okres koncentracji państwa na rozwiązywaniu kluczowych problemów gospodarczych, wsparty wyrzeczeniami obywateli przyniósł odczuwalne i szybkie skutki w sferze materialnej. Koncentracji państwa na kwestiach gospodarczych towarzyszył brak jasno określonych zasad polityki społecznej. Procesy makroekonomiczne w małym stopniu uwzględniają doraźne konsekwencje i dolegliwości, jakie one niosą dla jednostki, rodziny, społeczności. Proces zbyt długiego stanu zaniechania zmian w tak istotnych dla *jakości życia*¹ dziedzinach jak ochrona zdrowia, zatrudnienie, zabezpieczenie na wypadek starości, niepełnej sprawności, choroby, dostęp do kształcenia itp. zagrażają efektywności całego układu gospodarczego. Rozwiązywania palących i nurtujących społeczeństwo problemów społecznych nie da się odkładać ciągle na później – gdyż powrócą one ze zdwojoną siłą w innych obszarach, co wymagać będzie jeszcze większych nakładów i wysiłków organizacyjnych całych społeczności.

Przemiany zachodzące w kraju niosą za sobą pozytywne i negatywne skutki społeczne. Model opiekuńczy państwa z rozbudowanym bezpieczeństwem socjalnym przekształcił się w model pośredni – wzmacniający indywidualną aktywność każdego człowieka i jego odpowiedzialność za swój los. Siłą napędową współczesnych programów polityki społecznej jest zasada równości szans, traktowana jako główne kryterium oceny struktur społecznych i ekonomicznych. A ciężar działania związany z realizacją polityki społecznej państwa przenosi się współcześnie – zgodnie z *zasadą pomocniczości*² – na samorząd terytorialny, organizacje społeczne, sektor prywatny oraz podstawowe grupy społeczne.

¹ Jakość życia można zdefiniować jako odczucie dobrobytu przez jednostkę, jej zadowolenie bądź niezadowolenie. Jest to także poziom satysfakcji uzyskiwanej przez jednostkę w wyniku spożywania dóbr i usług, spędzania wolnego czasu i korzystania z materialnych i społecznych warunków środowiska. Na jakość życia składają się te wszystkie czynniki, które pozwalają na prowadzenie normalnego życia, osiągania poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości oraz wykorzystywania zdolności intelektualnych w dążeniu do realizacji własnych celów, a w konsekwencji do samourzeczywistnienia.

Jakość życia jest produktem wzajemnego oddziaływania wielu czynników: społecznych, ekonomicznych, zdrowotnych, środowiskowych, które wpływają na rozwój indywidualny i społeczny.

² Zasada pomocniczości (subsydiarności) nakazuje pozostawiać do wykonania zadania na możliwie najniższym poziomie organizacji społeczeństwa. Biorąc pod uwagę fakt, że jednostka nie jest w stanie sama zaspokoić wszystkich swoich

Chcąc sprostać oczekiwaniom społecznym władze Gminy Pleszew podjęły się opracowania, realizacji i monitorowania strategii rozwiązywania problemów pomocy społecznej.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 - 2020 jest długookresowym dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa społecznego mieszkańców Miasta i Gminy Pleszew. Tworzona jest zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej z 2013r. art. 17.1.1 – „(...) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Termin strategii funkcjonuje w obszarze polityki społecznej już od kilkunastu lat. Zgodnie z definicją socjologiczną: *Strategia to zaplanowany i często realizowany w praktyce sposób osiągania jakiegoś wyznaczonego celu (...) teoria, a także metody i techniki rozwiązywania określonych problemów badawczych*³.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Pleszew jest dokumentem programowym wskazującym na kluczowe kwestie społeczne z jakimi borykają się mieszkańcy Pleszewa, na ich niezaspokojone potrzeby oraz wyznacza kierunki niwelowania wszelkich negatywnych zjawisk, niepożądanych i dolegliwych kryzysów, a także zajmuje się tworzeniem mechanizmów wzmacniających efektywność dokonywanych zmian.

Poniższy dokument został stworzony w oparciu o informacje, dane statystyczne i materiały dotyczące sytuacji w gminie Pleszew. Strategia skupia się na opisie problemów związanych z realizacją zadań gminy z zakresu polityki społecznej. W znacznej części opiera się także na założeniach strategii z lat 2006-2013.

Niniejszy dokument uwzględnia w szczególności programy pomocy społecznej. Jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego, a w najbardziej ogólnym ujęciu oznacza sposób osiągania wyznaczonych celów poprzez sterowanie procesem integracji, polityki społecznej i procesem rozwoju.

potrzeb, a zachodzące zmiany społeczno – kulturowe prowadzą do osłabienia więzi rodzinnych i sąsiedzkich, coraz większe znaczenie w dostarczaniu usług społecznych zyskują organizacje pozarządowe. Więc zgodnie z zasadą pomocniczości gminy powinny dążyć do tego, aby jak największa ilość zadań była realizowana przez podmioty mniejsze – wspólnoty lokalne i środowiskowe, w tym organizacje pozarządowe, a państwo winno jak najwięcej spraw przekazywać do prowadzenia samorządom.

Zasada ta oznacza również obowiązek wspierania jednostek niższych przez wyższe, nie potrafiących lub nie mogących samodzielnie wypełnić swoich zadań. Świadczenie pomocy ma służyć samopomocy i ma ona być świadczona tak, by wzmacniać potencjał i autonomię biorcy.

³ K. Olechnicki, P. Załęski; Słownik Socjologiczny.

II. ZAŁOŻENIA STRATEGII

Część „ZAŁOŻENIA STRATEGII” zawiera elementarne informacje o zasadach konstruowania dokumentu strategii. Wymienione w niej są główne aspekty prawne, które są podstawą działania samorządów lokalnych, tło tworzenia dokumentu w Polsce i w Unii Europejskiej. Część ta zawiera najważniejsze informacje dotyczące metodyki prac nad strategią, uczestników budowania strategii, a także główne definicje i wartości pomocy społecznej. Jest tutaj również pokazany związek strategii z innymi dokumentami programowymi funkcjonującymi na różnych poziomach administracji i zarządzania.

2.1. PRZESŁANKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW PROGRAMOWYCH

Konstruując Strategię Rozwiązywania Problemów Miasta i Gminy Pleszew oparto się o inne dokumenty strategiczne, których skutki będą, pośrednio lub bezpośrednio, dotyczyły mieszkańców gminy. Analiza dokumentów programowych powstających na poziomie kraju, województwa czy powiatu pozwoliła na skuteczniejsze programowanie działań na poziomie lokalnym w taki sposób, by ich założenia były kompatybilne i wpisywały się własnymi konstrukcjami programowymi w funkcjonującą już rzeczywistość formalno – prawną.

Dokumenty strategiczne:

Poziom europejski

- Strategia Lizbońska;
- Europejska Strategia Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu;
- Europejska Strategia Zatrudnienia;

Poziom krajowy

- Strategia Polityki Społecznej,
- Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego,
- Narodowa Strategia Spójności,
- Strategia Rozwoju Kraju,
- Krajowa Strategii Zatrudnienia,
- Strategia Państwa Dla Młodzieży,
- Narodowy Planu Działań na Rzecz Dzieci „Polska dla Dzieci”,
- Strategia Rozwoju Edukacji,
- Strategia Rozwoju Ochrony Zdrowia,
- Narodowy Program Ochrony Zdrowia,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomani,
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego;
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Krajowy Program Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu;
- Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia;
- Program Operacyjny Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym;

Poziom wojewódzki

- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020r.

Poziom lokalny

- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006-2015;
- Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Pleszew 2001-2015.

2.2. PODSTAWA PRAWNA

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Pleszew nakłada na gminę art. 17 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz.U. z 2013 poz. 267 ze zmianami). Ustawa określa:

- zadania w zakresie pomocy społecznej,
- rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania,
- organizację pomocy społecznej,
- zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zgodnie z ustawą, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,

- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze,
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Jednakże złożoność problematyki społecznej spowodowała konieczność wzięcia pod uwagę innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na kształt dokumentu i jego realizację w przyszłości. Opracowanie odpowiada więc obowiązującym przepisom prawnym, wśród których do najważniejszych należą:

- Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.) ,
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 poz. 885 ze zm.) ,
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2012 poz. 1356 ze zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 poz. 135.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2012 poz. 1356),
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 roku nr 256 poz. 2572 ze zm.),
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity Dz. U. z 2012 poz. 1228 ze zm.),
- Ustawa z dnia 24 lipca 2006 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U. 2006 Nr 139 poz. 992 ze zm.),
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tekst jednolity Dz. U. 2011 nr 43 poz. 225 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. 2011 nr 127 poz. 721 ze zm.),
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2013 poz. 674 ze zm.),

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. 2012 poz. 124 ze zm.),
 - Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2011 Nr 231 poz. 1375 ze zm.),
 - Ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 94, poz. 651 ze zm.),
 - Ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych (Dz. U. Nr 251, poz. 1844 ze zm.),
 - Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (tekst jednolity Dz. U. 2010 nr 234 poz. 1536 ze zm.),
 - Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 966 ze zm.).
- Ustawa z dnia 09.06.2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z dnia 21 lipca 2011 r)
- Ustawa z dnia 27.08.2004 o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. 2004 nr 210 poz. 2135)
- Oprócz wymienionych aktów prawnych przy realizacji zapisów strategii może zachodzić potrzeba odwołania się do innych aktów wykonawczych i ustaw z zakresu m.in.: ochrony zdrowia, oświaty, budownictwa socjalnego.

2.3. TŁO DLA TWORZENIA LOKALNEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości⁴. Wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Jej zadaniem jest zapobieganie tym trudnym sytuacjom życiowym poprzez podejmowanie wszelkich działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

W zamyśle ustawodawcy mówi o własnych umiejętnościach i możliwościach nie tylko jednostki, ale także bliższej i dalszej rodziny, sąsiadów, znajomych oraz całej społeczności lokalnej. Tak rozumiana pomoc społeczna z jednej strony daje możliwości rozwoju i działania, z drugiej – w trudnych warunkach makroekonomicznych – może owo pole działań ograniczać. Należy zaznaczyć, że choć

⁴ Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, www.mps.gov.pl.

każde społeczeństwo powinno budować sieć zabezpieczenia socjalnego, to jednak koszt takiego systemu przekracza możliwości finansowe państwa. Każda społeczność wypracowuje więc właściwe dla siebie systemy wsparcia, wykorzystując wszelkie dostępne zasoby społeczności po to, aby tworzyć poczucie **bezpieczeństwa socjalnego**⁵ mieszkańców i poprawiać funkcjonowanie w obszarach decydujących o **jakości życia** obywateli.

Pomoc społeczna ma swoje miejsce również w Unii Europejskiej. W związku z akcesją Polski w jej struktury przed władzami samorządowymi pojawiły się nowe zadania z zakresu polityki społecznej wynikające z polityki regionalnej Unii. Unia Europejska jest rzecznikiem aktywnej polityki społecznej, która ma pozwalać na skuteczne radzenie sobie państw członkowskich z najpoważniejszymi bolączkami społecznymi, jak np. z wykluczeniem społecznym czy bezrobociem. Europejska polityka społeczna została określona głównie podczas Szczytu Lizbońskiego w roku 2000, gdzie kraje członkowskie przyjęły do realizacji Strategię Lizbońską, której celem jest uczynienie z UE obszaru o dynamicznie rozwijającej się gospodarce, przy jednoczesnym wzroście zatrudnienia i spójności społecznej.

Zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego ma prowadzić do realizacji europejskiego modelu społecznego. Oprócz wspomnianych aktów prawnych przy realizacji strategii może zachodzić potrzeba odwołania się również do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, budownictwa socjalnego. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu jest jedną z priorytetowych interwencji, jakie w latach 2014-2020 będą podejmowane w krajach Unii Europejskiej, w tym w Polsce⁶. Jest to wciąż jeden z głównych problemów, na walkę z którym przeznaczane będą środki z Europejskiego Funduszu Społecznego w nowej perspektywie programowania. W czerwcu 2010 r. Rada Europejska przyjęła strategię „Europa 2020” w celu stymulowania inteligentnego i trwałego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu. W strategii określono główne cele UE w zakresie badań i innowacji, zmian klimatu, energii, zatrudnienia, edukacji i zmniejszenia ubóstwa do 2020 r., które powinny zostać przełożone na cele krajowe.

Opracowując lokalną strategię integracji i rozwiązywania problemów społecznych, uwzględniono dokumenty programowe, w których akcentuje się konieczność zapewnienia dialogu i partnerskiej współpracy instytucji rządowych, samorządowych, organizacji pozarządowych oraz

⁵ Bezpieczeństwo socjalne to realne gwarancje (pełnego rozwoju jednostek) zaspokojenia potrzeb socjalnych jednostek i rodzin, stan wolności od niedostatku, bądź obniżenia poziomu życia spowodowanego głównie tzw. ryzykiem socjalnym (np. utrata możliwości zarobkowania, choroba, inwalidztwo, starość) oraz innymi zdarzeniami losowymi. Współczynniki bezpieczeństwa socjalnego stanowią wypadkową zasobów – ludzkich, socjalnych, prawnych, instytucjonalnych, materialnych, strukturalnych – jakimi konkretny system społeczny dysponuje. Bezpieczeństwo socjalne jest podstawowym celem zabezpieczenia społecznego, obejmującego ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia wzajemne, ochronę zdrowia, rehabilitację inwalidów, pomoc społeczną i inne świadczenia socjalne. Bezpieczeństwo socjalne ma aspekt materialny i społeczny. Źródło: „Nowa encyklopedia powszechna PWN”, Wydawnictwo Naukowe PWN S.A.

⁶Por. Programowanie perspektywy finansowej 2014 -2020 -uwarunkowania strategiczne, str. 17.

biznesu. Uznaje się także za niezbędną partnerską współpracę z osobami podlegającymi wykluczeniu społecznemu.

Przed władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocy społecznej na poziomie lokalnym stoją obecnie do rozwiązania trudne problemy społeczne. Pogłębiające się dysproporcje dochodowe rodzin, problemy związane z progresywnym zjawiskiem ubożenia społeczeństwa i związany z nim niedostatek materialny rodzin, problemy egzystencji osób samotnych i starszych oraz niepełnosprawnych – tworzą konglomerat powiązanych ze sobą problemów społecznych, które decydują o jakości życia jednostki w społeczności lokalnej. Brak podstawowych instrumentów do życia powoduje postępujące frustracje społeczne.

Od skuteczności ich rozwiązywania zależy funkcjonowanie samorządu lokalnego. Rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długotrwałym, dlatego celowe jest podejście strategiczne do zagadnień również na poziomie lokalnym. Wyrazem tego podejścia jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Pleszew 2014 – 2020. Dokument ten wytycza kierunki działań władzom samorządowym, instytucjom pomocy społecznej po wnikliwej analizie problemów społecznych występujących w Pleszewie. Problemy te nie stanowią wyjątku, występują w skali kraju i na poszczególnych jego obszarach. Opisana w Strategii skala zjawisk i intensywność jest jednak charakterystyczna dla Miasta i Gminy Pleszew. Kompleksowe podejście do problemów sfery społecznej będące przedmiotem opisu Strategii pozwala na przyjęcie rozwiązań, zmodyfikowanie dotychczasowych działań i podjęcie nowych kroków w celu ograniczenia lub zniwelowania niekorzystnych zjawisk. Realizacja stojących przed pomocą społeczną zadań, a także konieczność wypracowania wszelkich form pomocy, wymaga profesjonalnego i systemowego diagnozowania problemów społecznych w skali Miasta i Gminy Pleszew.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Pleszew zorientowana jest na rozszerzenie niekonwencjonalnych form pomocy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w Pleszewie oraz z instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej, takimi jak: oświata, służba zdrowia, kultura.

W ujęciu strategicznym pomoc społeczna na terenie Miasta i Gminy Pleszew nie koncentruje się wyłącznie na udzielaniu pomocy materialnej potrzebującym. W ramach opracowania przyjęto nowoczesne podejście do zagadnień skoncentrowane na: wzmocnieniu aktywności społeczeństwa, wdrożeniu modelu pomocy zintegrowanej czy ściśle powiązanie działań instytucji i organizacji w wypracowaniu lokalnego systemu pomocy dla osób z problemami społecznymi.

Przyjęte w Strategii koncepcje wskazujące sposoby zaradzenia problemom społecznym dotyczą okresu 6 lat, od roku 2014 do roku 2020.

2.4. DEFINICJE POMOCY SPOŁECZNEJ

Podczas opracowania dokumentu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Pleszew pojawiają się terminy i pojęcia z dziedziny polityki społecznej. Ich znaczenie wyjaśniane zostało często bezpośrednio pod tekstem. Twórcy strategii kierowali się istotnymi zasadami, które są podwalinami budowania zintegrowanej, wolnej od problemów społecznych społeczności lokalnej.

Dla zobrazowania pełni zagadnień z zakresu pomocy społecznej konieczne jest wskazanie istotnych kwestii i pojęć. Materiały źródłowe to: Ustawa o pomocy społecznej, Nowa encyklopedia powszechna PWN, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (www.mps.gov.pl), opracowania Instytutu Polityki Społecznej, Narodowa Strategia Integracji Społecznej.

Polityka społeczna – jest to celowe oddziaływanie państwa, związków zawodowych i innych organizacji na istniejący układ stosunków społecznych, które zmierzają do poprawy warunków bytu i pracy szerokich warstw ludności, usuwania nierówności społecznych oraz podnoszenia kultury życia⁷,

Problem społeczny/kwestia społeczna – to zjawisko o dużym zasięgu zarówno lokalnym, jak i globalnym, które powoduje jakiś rodzaj dysfunkcji społecznej, dezorganizację życia jednostki, jak i społeczeństwa, przejawiające tendencje wzrostowe i budzące ogólne zainteresowanie, a także naciski społeczne w kierunku przeciwdziałania mu,

Integracja społeczna – działania wspólnotowe oparte na zasadach dialogu, wzajemności i równorzędności, których celem jest dążenie do społeczeństwa opartego na demokratycznym współuczestnictwie, rządach prawa i poszanowaniu różnorodności kulturowej, w którym obowiązują i są realizowane podstawowe prawa człowieka i obywatela oraz skutecznie wspomagane są jednostki i grupy w realizacji ich życiowych celów,

Wykluczenie społeczne – brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, a w szczególności dla osób ubogich. Są to m.in.: publiczna edukacja, pośrednictwo pracy, ochrona pracy, transport publiczny i publiczny sektor mieszkaniowy, administracja publiczna, sektor pozarządowy i organizacje polityczne, rynek pracy, rynek dóbr konsumenckich, rynek usług

⁷Zakres polityki społecznej – jest odpowiednikiem katalogu potrzeb uznawanych za ważne i wymagających zaspokojenia przez zorganizowaną akcję państwa i innych podmiotów społecznych. Do podstawowego katalogu potrzeb należą: praca zgodna z kwalifikacjami, odpowiedni dochód z pracy, bhp, ochrona zdrowia i pomoc w chorobie, odpowiednie warunki mieszkaniowe, możliwość wypoczynku i kulturalne spędzanie czasu wolnego od pracy. Ponadto sfera zainteresowań polityki społecznej rozciąga się na sprawy kształcenia zawodowego i upowszechniania kultury oraz walki ze zjawiskami patologii społecznej.

telekomunikacyjnych, bankowych i innych, prywatna własność i przedsiębiorczość. Do grup najbardziej zagrożonych zjawiskiem wykluczenia społecznego należy zaliczyć: dzieci i młodzież ze środowisk zaniedbanych oraz wychowujących się poza rodziną, osoby bezrobotne, w tym w szczególności długotrwale oraz kobiety pozostające poza rynkiem pracy, kobiety samotnie wychowujące dzieci, ofiary patologii życia rodzinnego, osoby o niskich kwalifikacjach, osoby żyjące w bardzo trudnych warunkach mieszkaniowych, niepełnosprawnych i przewlekłe chorych, osoby psychicznie chore, starsze osoby samotne, osoby opuszczające zakłady karne, osoby należące do romskiej mniejszości etnicznej⁸,

Ubóstwo – to zjawisko społeczne o charakterze negatywnym, którego skutkiem jest rozpad więzi rodzinnych, zaburzenie w sferze pełnienia ról społecznych, a więc zaburzenie funkcjonowania rodziny. Zjawisko to niesie za sobą falę przestępczości oraz innych zachowań nieakceptowanych społecznie, np. prostytutka wśród nieletnich⁹, w ujęciu absolutnym jest to stan niezaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, uznanych za minimalne w danym społeczeństwie i czasie. W ujęciu względnym jest to naruszenie zasad sprawiedliwości społecznej poprzez istnienie nadmiernego dystansu pomiędzy poziomem życia poszczególnych grup ludności,

Minimum socjalne – uwzględnia taki koszyk dóbr i usług, aby rodzina określonego typu mogła zaspokoić potrzeby biologiczne, kulturalne i społeczne, na poziomie uznanym za niezbędny. Stanowi kategorię mierzącą koszty utrzymania gospodarstw domowych, uwzględniając podstawowe potrzeby bytowo – konsumpcyjne. Jest ono traktowane jako podstawa określenia linii ubóstwa, jako granica wyznaczająca sferę niedostatku, poniżej której następuje deprywacja integracyjnych potrzeb człowieka i narasta zagrożenie wchodzenia w proces społecznego wykluczenia,

Minimum egzystencji – jest to dolne kryterium, w którym zakres i poziom zaspokojenia potrzeb wyznacza granica, poniżej której występuje biologiczne zagrożenie życia i rozwoju psychofizycznego człowieka. Uwzględnia ono jedynie te potrzeby, których zaspokojenie nie może być odłożone w czasie, gdyż konsumpcja niższa od poziomu wyznaczonego tą granicą prowadzi w dłuższym czasie do biologicznego wyniszczenia¹⁰,

⁸ Pojęcie wykluczenia społecznego przyjęte w dokumencie Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski (NSIS). Zjawisko wykluczenia jest trudno definiowalne, gdyż mamy do czynienia z kilkoma nakładającymi się wymiarami marginalizacji. Najprościej ujmując wykluczenie społeczne polega na niepodejmowaniu zwyczajowej i społecznie akceptowanej drogi życiowej lub wypadaniu z niej. Wykluczenie społeczne jest stanem samoutrwalającym się, którego przełamanie nie jest możliwe dopóki przeciwstawia się sobie swobodę działania i więzi społeczne, jednostkę i wspólnotę.

⁹ Zjawisko ubóstwa dotyka coraz większą liczbę osób w Polsce i na świecie, ogarniając coraz to nowe kategorie ludzi z tzw. grup wysokiego ryzyka. Ubóstwo w Polsce istnieje od zawsze, od kiedy tylko istnieją klasy wyzyskiwane i wyzyskujące. Na przestrzeni wieków zmieniał się jego wizerunek, a także podejście do niego reszty społeczeństwa.

¹⁰ Zgodnie z Narodową Strategią Integracji Społecznej wartość minimum egzystencji pozwala zorientować się w rozmiarach ubóstwa skrajnego w Polsce oraz wskazać na te grupy ludności, które znajdują się w najtrudniejszej sytuacji materialnej i powinny być przedmiotem szczególnego zainteresowania polityki społecznej.

Egzystencja godna człowieka – pojęcie kilkupłaszczyznowe; oznacza dostęp jednostki do dóbr i usług niezbędnych dla jej życia oraz zdrowia osób pozostających na jej utrzymaniu; obejmuje ona również zapewnienie odpowiednich warunków życia. Oznacza również, że jednostka posiada wystarczające środki materialne, by zapewnić sobie i osobom pozostającym na jej utrzymaniu fizyczne istnienie, poza tym oznacza poczucie szczęścia i dobrobytu w takim stopniu, aby uwolnić jednostkę z destruktywnych stanów emocjonalnych, które przeszkadzają jej w wykonywaniu normalnych codziennych czynności i obowiązków lub stwarzają zagrożenie dla zdrowia i bezpieczeństwa jej samej lub innych. W sensie politycznym – oznacza, że jednostka posiada wystarczające możliwości i bezpieczeństwo polityczne, by zapewnić sobie i osobom pozostającym na jej utrzymaniu szanse egzystencji w sensie fizycznym, ekonomicznym, emocjonalnym i społecznym. W ujęciu społecznym – oznacza, że jednostka posiada zakres umiejętności społecznych potrzebnych do tworzenia stałych, harmonijnych i korzystnych interakcji z osobami dla niej znaczącymi, do tworzenia kontaktów społecznych i związków ze społeczeństwem w ogólności, co oznacza unikanie naruszania praw innych ludzi, unikanie ciągłych konfrontacji z systemem prawnym oraz wnoszenie własnego wkładu w ciągłe stabilizowanie i podtrzymywanie ładu społecznego, dzięki któremu wszyscy członkowie społeczeństwa mogą mieć zapewnione równe szanse osiągnięcia godnego życia, niezależności osobistej i samostanowienia,

Osoba bezdomna – osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania,

Osoba samotna – osoba samotnie gospodarująca, niepozostająca w związku małżeńskim i nieposiadająca wstępnych i zstępnych,

Rodzina – osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące,

Praca socjalna – wszelkie działania typu prospołecznego, których celem jest podtrzymywanie, chronienie lub rozwijanie interesów jednostek, rodzin, grup i społeczności. Celem podejmowanych działań jest nie tylko łagodzenie skutków trudnej sytuacji, w jakiej znalazło się wiele jednostek i rodzin, ale również usuwanie przyczyn zaistniałej sytuacji oraz zapobieganie ich powstawaniu¹¹,

¹¹Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz. U. Nr 64 z dnia 15 kwietnia 2004r., poz. 593 ze zmianami) praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Przemoc w rodzinie – jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób w rodzinie, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą¹².

Superwizja- jest ważnym narzędziem zwiększania efektywności pracy i rozwoju zawodowego pracowników pomocy społecznej. Jest to zorganizowana działalność zmierzająca do oceny przydatności pracownika do organizacji oraz duża pomoc w wykonywanej przez niego pracy.

Superwizja to wzajemna wymiana doświadczeń, przemyśleń, wspólne zastanawianie się nad źródłami trudności, szukanie istoty problemu, dochodzenie do nowych rozwiązań. Często jest to także odkrywanie swoich nieuświadomianych wcześniej uczuć i przekonań. Uczestnicząc w superwizji, odkrywamy przed sobą nawzajem takie obszary własnego JA, które dla nas samych są nieraz nieznane. Doświadczamy wtedy bliskiego kontaktu ze sobą i z innymi, co początkowo może wydawać się zagrażające, ale w konsekwencji służy naszemu rozwojowi.

Podczas superwizji dzielimy się z fachowcami swoimi trudnościami, wątpliwościami i pomysłami, przyglądamy się ich pracy, oglądamy ich problemy, słuchamy stawianych przez nich pytań, a także skierowanych do nas informacji o naszej pracy.

Superwizja stanowi cenną i uznaną formę koleżeńskiej współpracy i pomocy profesjonalistom chcącym być bardziej świadomymi swego udziału w relacji terapeutycznej. W pracy superwizyjnej uwaga jest skoncentrowana na procesach intrapsychicznych superwizora, na aspekcie relacyjnym dotyczącym jego kontaktu z klientem, którym może być grupa, rodzina lub jedna osoba oraz na diagnozie.

Prowadzenie superwizji jest sprawą trudną, wymagającą profesjonalnego przygotowania, doświadczenia zawodowego oraz odpowiednich cech osobowościowych.

Superwizorem powinien być specjalista spoza organizacji pomocy społecznej, aby możliwe było zachowanie odpowiedniego obiektywizmu i dystansu wobec rozważanych sytuacji i decyzji.

Superwizja pełni wiele funkcji dla instytucji pomocy społecznej, jej kierownictwa i pracowników socjalnych. Są to między innymi funkcje:

¹² Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Dz. U. Nr 180 z 2005r., poz. 1493.

1. Funkcja administracyjno-zarządzająca, która polega na utrzymywaniu działalności pracowników w granicach wyznaczonych im przez przepisy administracyjne i rozporządzenia wewnętrzne instytucji, służy planowaniu, podziałowi i ocenie pracy.
2. Funkcja zawodowa, czyli kontrola i korekta pracy socjalnej z punktu widzenia norm i standardów zawodowych np. etycznych.
3. Funkcja edukacyjna tzn. zmiany dotychczasowej wiedzy, umiejętności i zachowań.
4. Funkcja wsparcia emocjonalnego pracownika – ochrona przed nadmiernym stresem, a w konsekwencji przed wypaleniem zawodowym.

Istnieje kilka rodzajów superwizji – w zależności od przyjętego kryterium:

superwizja formalna i nieformalna /kryterium jest tu rodzaj relacji między pracownikiem a superwizorem/,superwizja bezpośrednia i pośrednia /kryterium tu jest sytuacja superwizji/,superwizja indywidualna i grupowa /kryterium jest tu liczba uczestników/.

Asystent rodziny - W obiegu istnieje wiele definicji – asystenta rodziny, dość interesująca i warta zapamiętania jest następująca: „asystent” został wyprowadzony od słowa „asysta”, które jest określeniem na osobę towarzyszącą komuś, współobecną, pomagającą, będącą w pogotowiu. Asystent rodziny towarzyszy rodzicom we wprowadzeniu zmian w swoim myśleniu, zachowaniu oraz otoczeniu, koniecznych do tego, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci.

Asystentura rodziny polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny pochodzenia i rodziny dalszej, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia, przy współudziale rodziny na każdym etapie metodycznego działania: od oceny wstępnej, przez układanie planu pracy i jego realizację po ocenę końcową, dostosowanie pracy do możliwości i kontekstu życia rodziny oraz poprzez małe kroki powolnie posuwanie się do przodu.

Do warunków koniecznych asystentury należy nawiązanie relacji z rodziną, długofalowość pracy (ok. 2 lat), dostosowanie stylu komunikacji i metod działania do faz procesu zmiany. Jeśli warunki

organizacyjne pozwalają tylko na pracę kilkumiesięczną warto skupić się na najpilniejszych zdaniem rodziny sprawach, przywracających im socjalne bezpieczeństwo (dostęp do świadczeń lub uzyskanie zatrudnienia, leczenie dzieci, uregulowanie zaległych spraw urzędowych, związanych z sytuacją mieszkaniową i rodzinną itd.).

Najważniejsze jest bezpieczeństwo dzieci. Może być i tak, że czasem zachowania destruktcyjne rodziców zagrażają zdrowiu i życiu dzieci. Rodzic pracuje wtedy nad zmianą, gdy dziecko jest w pieczy zastępczej krótkoterminowej. Nie każda rodzina będzie też chciała i potrafiła skorzystać z tej formy wsparcia. Niemniej jednak asystentura winna być rozumiana jako forma wsparcia a nie przymusu. Obok asystentury mamy przecież inne formy pracy, np. kuratelę.

Ważne jest też pytanie skierowane do rodziców o niskim poziomie wstępnej motywacji do pracy nad zmianami w życiu a prawdopodobieństwie zaniedbywania dzieci: czy chcecie Państwo wychowywać dziecko w domu rodzinnym? Może się bowiem zdarzyć, że rodzic krzywdzi dziecko, aby dać nam sygnał, że go nie chce.

2.5. METODOLOGIA PRACY NAD STRATEGIĄ

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Pleszew jest wzorem trwałych interwencji społecznych podejmowanych w celu zmiany lub poprawy wszelkich stanów rzeczy występujących w obrębie lokalnej społeczności, które oceniane są jako negatywne.

Strategia została opracowana zgodnie z obowiązującą powszechnie metodologią. Proces opracowania był procesem pracochłonnym i czasochłonnym. Składał się z następujących etapów:

- diagnostyczny – polegający na zdiagnozowaniu stanu obecnego, przeprowadzeniu spotkań i analiz,
- programowy – polegający na budowaniu założeń strategicznych, celów i zadań,
- wdrożeniowy – polegający na opracowaniu schematu realizacji zapisów strategii.

Do prac nad Strategią przystąpiono w roku 2014 na mocy zarządzenia z dnia 14 lutego 2014r. w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020. Powołano Zespół ds. opracowania gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Ze względu na specyfikę przedmiotu strategii z zakresie polityki społecznej oraz potrzebę dogłębnej analizy tematu do prac w zespole zapraszano specjalistów w dziedzinie służby zdrowia, rynku pracy i uzależnień, kadrę kierowniczą jednostek organizacyjnych Miasta i Gminy, przedstawicieli środowisk i grup społecznych, instytucji, stowarzyszeń, związków i organizacji, przedstawicieli samorządów gminnych oraz wszelkich jednostek działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych Pleszewa.

Zespół ds. opracowania strategii pracował w składzie:

1. Agnieszka Kusiak – przewodniczący Zespołu
2. Alicja Rygiel – członek
3. Czesław Skowroński – członek
4. Alicja Błaszczuk – członek
5. Joanna Jezierska – członek
6. Łukasz Jaroszewski – członek
7. Janina Ciupa – członek
8. Włodzimierz Kraska – członek

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie Miasta i Gminy Pleszew została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Urzędu Miasta i Gminy w Pleszewie, Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, w oparciu o dane uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy, Komendy Powiatowej Policji, Pleszewskie Centrum Medyczne oraz z innych instytucji, organizacji, związków.

W oparciu o uzyskane materiały i informacje został przygotowany dokument, który pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które powinny stać się przedmiotem szczególnej troski ze stron władz lokalnych i instytucji zajmujących się tą problematyką.

Przyjęta metodologia pozwoliła na zaangażowanie środowiska lokalnego w budowę strategii. Uspołecznienie procesu planowania strategicznego jest wymogiem Unii Europejskiej i wiąże się w praktyce z zastosowaniem w procesie planowania zasad polityki strukturalnej UE.

III. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Część diagnostyczna zawiera diagnozę problemów społecznych Miasta i Gminy Pleszew. Opracowana została na podstawie materiałów, sprawozdań i informacji wszystkich instytucji i podmiotów zaangażowanych w politykę społeczną Miasta i Gminy.

3.1. PRZEDMIOT I ZAKRES DIAGNOZY

Przedmiotem diagnozy są poszczególne i charakterystyczne dla różnych grup społecznych Miasta i Gminy Pleszew problemy o najwyższym stopniu dolegliwości takie jak: ubóstwo, bezrobocie, bezdomność, niepełnosprawność, wielodzietność rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, samotne wychowanie dzieci, starość, uzależnienia, przemoc w rodzinie oraz te wszystkie problemy, które wymagają podejmowania wszechstronnych działań w celu przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym w życiu jednostek i rodzin, poprawy ich warunków bytowych oraz wyrównywania różnic socjalnych w wielu obszarach aktywności społecznej.

Badaniem diagnozy objęto społeczeństwo Miasta Pleszewa oraz 28 wsi sołeckich. Diagnoza obejmuje sprawy związane z zapobieganiem powstawaniu niekorzystnych zjawisk w społeczeństwie poprzez rozszerzanie dostępu do informacji, zagospodarowanie czasu wolnego, propagowanie działań wolontarystycznych i samopomocowych.

Zakres diagnozy odnosi się do założeń rozwoju gminy przyjętych w dokumentach planistycznych, m.in. w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Pleszew i Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego i odnosi się do dwóch sfer identyfikacji uwarunkowań obecnej sytuacji związanych z:

- przepisami prawa nakładającymi na lokalny samorząd obowiązki realizowania zadań w obszarze pomocy społecznej oraz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- niezidentyfikowanymi instytucjonalnie kwestiami społecznymi określanymi przez nieformalne i formalne grupy społeczne.

Część merytoryczna diagnozy opiera się na szczegółowych sprawozdaniach przygotowanych przez jednostki organizacyjne Urzędu Miasta i Gminy w Pleszewie, jednostki organizacyjne i instytucje podległe Starostwu Powiatowemu w Pleszewie, organizacje pozarządowe, związki, stowarzyszenia, sołectwa oraz instytucje pomocy społecznej działające na terenie Miasta i Gminy Pleszew.

3.2. CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY PLESZEW

Miasto i Gmina Pleszew położone są w centralnej Polsce, w południowej części województwa wielkopolskiego. Bliskość dużych ośrodków (około 90 km od stolicy województwa Poznania, 130 km od Wrocławia, 150 km od Łodzi) podnosi atrakcyjność gminy. Krzyżujące się tu szlaki komunikacyjne – dwie drogi krajowe nr 11 i 12 – świadczą o dostępności komunikacyjnej i korzystnym położeniu geograficznym Pleszewa.

Ponad 730-letnie Miasto łączy tradycję i nowoczesność, wykorzystując gospodarność, pracowitość i solidność swoich mieszkańców. Od roku 1999 Pleszew jest stolicą powiatu. Jako gmina rozbudowująca się, wykorzystująca swój bogaty potencjał ekonomiczny, gospodarczy i kulturalny,

wysoko kwalifikowane kadry zapewniane przez bogatą sieć szkół. Pleszew jest dobrym, na wskroś europejskim, partnerem dla miast zagranicznych. Należą do nich: niemieckie Westerstede i Spangenberg, francuskie Saint Pierre D'Oleron i belgijskie Morlanwelz.

W Mieści i Gminie Pleszew lokują się małe i średnie przedsiębiorstwa, najczęściej firmy rodzinne. Jednakże mimo dogodnego położenia geograficznego, zauważalny jest pewien zastój rozwoju gospodarczego, co świadczy o nieznacznie zmniejszającej się liczbie podmiotów.

Tabela 1.: Wykaz ilości podmiotów gospodarczych w poszczególnych latach na terenie Miasta i Gminy Pleszew

Lata	Ilość podmiotów gospodarczych
2010	2440
2011	2394
2012	2447
2013	2425

źródło: Wydział Rozwoju i Analiz Urzędu Miasta i Gminy Pleszew

Położenie miasta Pleszew względem dużych aglomeracji

Miasto Pleszew jest dążącym do nowoczesności, rozwijającym się miastem o charakterze przemysłowo – rolniczym. Stanowi ośrodek przemysłu maszynowego, drzewnego i spożywczego, a także centrum handlowo – usługowe dla okolicznych terenów o wysoko rozwiniętym rolnictwie i ogrodnictwie. Jest podzielone na 9 osiedli.

Gmina Pleszew jest podzielona na 28 sołectw, w których dominują gospodarstwa indywidualne. Powierzchnia użytków rolnych zajmuje ok. 387 ha. Składają się na nią:

- użytkirolne – 125 ha,
- grunty leśne – 12 ha
- grunty zabudowane i zurbanizowane – 243
- grunty pod wodami i tereny różne – 7

Źródło: Sprawozdanie roczne Starostwa Powiatowego w Pleszewie z 01.01.2014r.

Na powierzchni 180,33 km² Miasto i Gminę zamieszkuje, wg stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku, 29 542 mieszkańców, wśród których:

- 14 453 stanowią mężczyźni,
- 15 089 to kobiety.

Tabela 2.: Struktura wiekowa mieszkańców Miasta i Gminy Pleszew na dzień 31.12.2013 r.

Miasto i Gmina

Lp.	wiek	Mężczyźni (ilość ogółem)	Kobiety (ilość ogółem)	Razem (ilość ogółem)
1	0-18	3036	2774	5810
2	19-60	8933	8973	17906
3	61-105	2484	3342	5826
Razem:		14453	15089	29542

Miasto

Lp.	wiek	mężczyźni	kobiety	razem
1	0-18	1589	1423	3012
2	19-60	5044	5228	10272
3	61-105	1583	2239	3822
Razem:		8216	8890	17106

Gmina

Lp.	wiek	mężczyźni	kobiety	razem
1	0-18	1447	1351	2798
2	19-60	3889	3745	7634
3	61-105	901	1103	2004
Razem:		6237	6199	12436

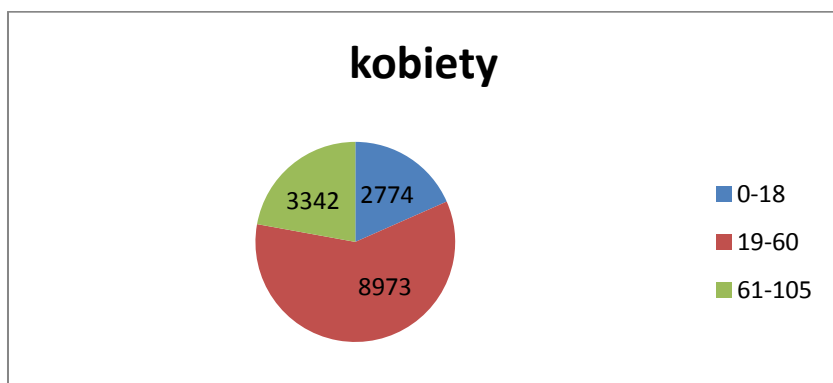
Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta i Gminy w Pleszewie.

Tabela 3.: Urodzenia, zgony i małżeństwa w latach 2011-2013

	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Małżeństwa	Rozwody
2011	313	316	-3	318	51
2012	313	279	+34	238	68
2013	262	332	-70	223	65

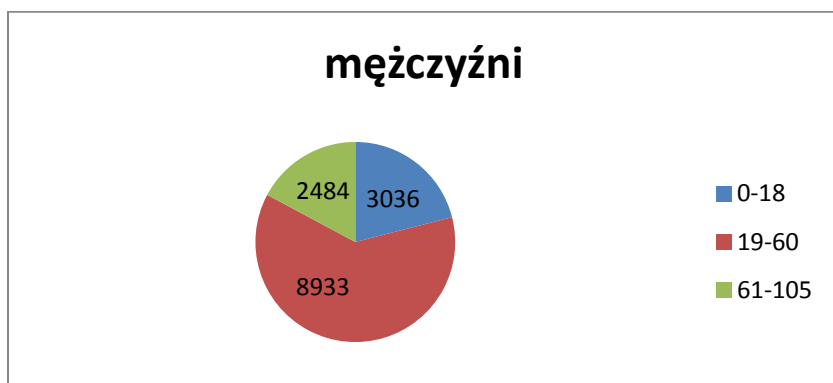
Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta i Gminy w Pleszewie.

Wykres 1. Struktura wiekowa kobiet na terenie Miasta i Gminy Pleszew na dzień 31 grudnia 2013r.

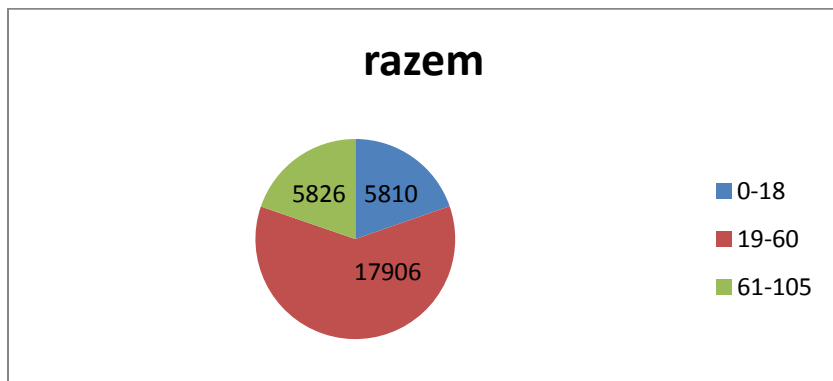
Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta i Gminy w Pleszewie

Wykres2. Struktura wiekowa mężczyzn na terenie Miasta i Gminy Pleszew na dzień 31 grudnia 2013r.

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta i Gminy w Pleszewie

Wykres 3. Struktura wiekowa mieszkańców Miasta i Gminy Pleszew na dzień 31 grudnia 2013r.

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta i Gminy w Pleszewie

W latach 2011-2013 w gminie Pleszew zameldowanych było 929 osób na pobyt czasowy.

Jak wynika z analizy danych, coraz więcej osób melduje się tymczasowo na terenie Miasta i Gminy Pleszew, zaś coraz mniej osób pozostaje w Pleszewie na stałe.

Tabela 4: Migracje¹³ w latach 2011-2013

	Migracja na pobyt stały
2011	302
2012	294
2013	349

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta i Gminy w Pleszewie.

Porównując przyrost naturalny w ostatnich latach, można stwierdzić, że jest ujemny. Zmienia się również saldo migracji mieszkańców Miasta i Gminy Pleszew. Zauważalny jest większy odsetek ludności napływowej do Pleszewa oraz coraz mniejszy poziom migracji odpływowej z Pleszewa.

¹³Por. *Migracje na pobyt stały to migracje wewnętrzne lub zagraniczne związane z osiedleniem się na stałe (zameldowaniem na pobyt stały w świetle przepisów polskiego prawa), tzw. migracje definitywne.* [w:] Urząd Statystyczny w Warszawie, <http://warszawa.stat.gov.pl/dane-nsp-psr-852/migracje-ludnosci-985/nsp---migracje-um-1027/>

Odnosząc się do ostatnich lat zauważyć także można utrzymujący się stały poziom migracji na pobyt stały.

3.3. INSTYTUCJE POMOCY SPOŁECZNEJ DZIAŁAJĄCE NA TERENIE MIASTA I GMINY PLESZEW

Miejsko – gminne instytucje infrastruktury społecznej zaangażowane w proces budowania polityki społecznej Pleszewa w sposób spójny, komplementarny i funkcjonalny realizują swoje zadania zmierzające do poprawy jakości życia mieszkańców. Rosnąca nierównowaga między wymogami płynącymi ze środowiska społecznego i możliwościami sprostania tym oczekiwaniom przez jednostki i grupy społeczne tworzy barierę efektywności sektora publicznego, którego przedstawicielem jest samorząd lokalny. Wiele wskazuje na to, że polityka społeczna samorządu najbliższych lat nie będzie efektywna bez wykorzystania potencjału organizacji pozarządowych oraz wszelkich przedstawicieli sektora nieformalnego, w tym sieci powiązań rodzinno – przyjacielskich czy sąsiedzkich.

Uwzględniając odmienności w charakterze i zasadach działania władz publicznych i organizacji pozarządowych przyjmuje się za niezbędne konieczność poszukiwania wspólnych płaszczyzn współpracy na zasadzie partnerstwa.

Instytucje i organizacje oferujące pomoc i wsparcie jednostkom i grupom społecznym znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej zaprezentowano wybiórczo, skupiając się na organizacjach działających w obrębie pomocy społecznej i rozwiązywaniu problemów społecznych .

A/ Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (MGOPS), ul. Targowa 1, Pleszew – to jednostka budżetowa Miasta i Gminy powołana w celu realizacji zadań gminy z zakresu pomocy społecznej. Celem działania MGOPS jest rozpoznanie, analiza i ocena potrzeb jednostkowych i środowiskowych, organizowanie i realizowanie wynikających z tego rozpoznania potrzeb, a także inspirowanie działalności innych sił społecznych działających w sferze pomocy społecznej do podejmowania działań na rzecz osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym. Realizacja celów działania MGOPS następuje poprzez wykonywanie zadań własnych gminy, zadań zleconych gminie przez zadań z zakresu administracji rządowej, a w szczególności:

- udzielanie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych celowych,

- przyznawanie pomocy rzeczowych,
- przyznawanie pomocy w naturze na ekonomiczne usamodzielnienie,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków i pożyczek na ekonomiczne usamodzielnienie,
- pokrywanie wydatków na świadczenia społeczne, w szczególności dla osób bezdomnych i innych, które nie mają żadnych źródeł utrzymania i nie są objęte ubezpieczeniem społecznym,
- praca socjalna,
- udzielenie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- sprawienie pogrzebu,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych, przysługujących dodatków do świadczeń,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej,
- przyznawanie zasiłku w formie biletu kredytowego,
- świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych przysługujących na podstawie przepisów o ochronie zdrowia psychicznego,
- realizację zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej bądź innych ustaw mających na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin po zapewnieniu odpowiednich środków,
- udział w projektach współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego
- przyznawanie i wypłacanie funduszu alimentacyjnego
- przyznawanie i wypłacanie stypendiów.

W MGOPS działają następujące komórki organizacyjne: Sekcja Pomocy Środowiskowej, Sekcja Organizacyjna, Sekcja Finansowo – Księgowa, Sekcja Dodatków Mieszkaniowych, Sekcja Świadczeń Rodzinnych. Każda z nich realizuje zadania wpisane w Regulamin Organizacyjny MGOPS, w przypadku prowadzenia spraw wchodzących w zakres kilku komórek mają one obowiązek współdziałać ze sobą.

B/ Środowiskowy Dom Samopomoc yul. Kazimierza Wielkiego 7, Pleszew

Środowiskowy Dom Samopomocy w Pleszewie działa na terenie Miasta i Gminy Pleszew, prowadzony przez Stowarzyszenie „Zrozumieć i Pomóc” w Pleszewie z siedzibą przy ulicy B. Krzywoustego 3 na zlecenie Miasta i Gminy Pleszew.

ŚDS w rozumieniu przepisów dla ŚDS i domów samopomocowych funkcjonuje zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. z 2013r., poz. 594 ze zm.) ŚDS jest domem typu ABC przeznaczonym dla 40 osób. Do 1 września 2013 r. ŚDS przeznaczony był dla 35 osób.

Podział uczestników na dzień 31.12.2013 ze względu na typ kategorii osób:

Typ A – dla osób przewlekłe psychicznie chorych – 17 osób

Typ B – dla osób upośledzonych umysłowo – 19 osób

Typ C – dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych – 4 osoby.

Cele główne ŚDS:

- podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do funkcjonowania w codziennym życiu;
- rehabilitacja lecznicza, społeczna, zawodowa,
- zapewnienie niezbędnej opieki,
- minimalizowanie barier utrudniających osobom psychicznie chorych, upośledzonym umysłowo oraz wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, pełne uczestnictwo w życiu społeczności lokalnej, przeciwdziałając izolacji społecznej,
- podniesienie świadomości społecznej mieszkańców ziemi pleszewskiej, dotyczącej zasad funkcjonowania we wspólnocie lokalnej psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo i wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych,
- poprawienie jakości i efektywności usług świadczonych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin,
- pogłębianie współpracy między podmiotami i instytucjami działającymi w obszarze pomocy społecznej,
- promowanie działań pomocowych.

ŚDS prowadzi zajęcia od godziny 7.00-15.00 od poniedziałku do piątku.

C/ Centrum Wspierania Inicjatyw Obywatelskich, ul. Bolesława Krzywoustego 3., Pleszew – Centrum Wspierania Inicjatyw Obywatelskich zwane dalej „Centrum” działa na podstawie

obowiązujących przepisów (Uchwała nr XXXI/245/2012 Rady Miejskiej w Pleszewie, Uchwały nr XXVIII/344/2013 rady Miejskiej w Pleszewie) oraz Statutu.

Terenem działania Centrum jest Miasto i Gmina Pleszew, siedzibą Pleszew ul. Bolesława Krzywoustego 3.

Centrum jest jednostką budżetową utworzoną przez Radę Miejską w Pleszewie.

Celem działania Centrum jest :

1. Całodzienne zagospodarowanie czasu wolnego dla mieszkańców, zwłaszcza dla osób nieaktywnych zawodowo, wymagających wsparcia, pomocy oraz zagrożonych marginalizacją społeczną.
 2. Promowanie działań służących aktywizacji społecznej, zwłaszcza wolontariatu oraz współpracy między organizacjami pozarządowymi.
 3. Wspieranie i wzmacnianie organizacji pozarządowych w ich działalności merytorycznej poprzez udzielanie porad w zakresie możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych, organizacji i zarządzania, promocji działalności.
- 3a. Wspieranie inicjatyw lokalnych w zakresie :
- a) kultury i sztuki,
 - b) nauki, edukacji, oświaty i wychowania,
 - c) sportu i rekreacji,
 - d) pomocy potrzebującym, w tym w szczególności zagrożonym wykluczeniem społecznym,
 - e) przeciwdziałania bezrobociu,
 - f) wspierania idei samorządności,
 - g) kultywowania tradycji i upowszechniania historii,
 - h) wspierania i dbania o ekologię oraz ochronę środowiska naturalnego,
 - i) ochrony i promocji zdrowia,
 - j) współpracy międzynarodowej,
 - k) promocji,
 - l) upowszechniania postaw proeuropejskich,
 - m) wspierania i rozwoju przedsiębiorczości,
 - n) wspierania i rozwoju instytucji około biznesowych,
 - o) wspierania działań ekologicznych,
 - p) integracji międzypokoleniowej,
 - q) wspierania działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

4. Udostępnienie pomieszczeń Centrum na działalność statutową organizacji pozarządowej oraz grupom nieformalnym.

Centrum czynne jest w dniach od poniedziałku do piątku w wyznaczonych godzinach.

W ramach codziennej działalności organizowane są różnego rodzaju spotkania, wieczorki, zabawy okolicznościowe między innymi:

- Wtorkowe spotkania emerytów i rencistów przy kawie
- działalność chóru Lira
- Zabawy
- Spotkania czwartkowe
- Stała współpraca z PZERil,
- Od miesiąca czerwca 2008 roku Centrum nawiązało współpracę z Biblioteką Publiczną w Pleszewie i uruchomiło punkt biblioteczny
- Spotkania tematyczne z przedstawicielem Biblioteki – pogadanki
- Święta Wielkanocne
- Święta Bożego Narodzenia

Obecnie z Centrum współpracują następujące organizacje:

- Pleszewski uniwersytet Trzeciego Wieku
- Towarzystwo Miłośników Ziemi Pleszewskiej
- Stowarzyszenie Azymut
- Stowarzyszenie Zrozumieć i Pomóc
- Stowarzyszenie Libero
- Fundacja im. Królowej Polski św. Jadwigi
- Centrum Wolontariatu w Pleszewie
- Organizacja Ja-Mua
- Fundacja Animacja
- stowarzyszenie Global Projekt.

D/ Świetlica Środowiskowa Dziupla działająca pod Miejsko-Gminno Szkolnym Związku Sportowym z siedzibą Rynek 1, realizuje zadanie w siedzibie pod adresem ul. Kazimierza Wielkiego 7, Pleszew – wchodzi w skład zespołu samodzielnych jednostek funkcjonujących w obiekcie Środowiskowego Domu Samopomocy. Czynna jest od poniedziałku do środy w godz. od 15.00-17.00 i prowadzona jest przez członków Stowarzyszenia Profilaktyki Społecznej i Wspierania Rozwoju w Pleszewie. Realizuje zadanie – prowadzenie z dziećmi i młodzieżą zajęć opiekuńczo –

wychowawczych, informacyjnych, edukacyjnych w zakresie promowania zdrowego stylu życia wolnego od uzależnień.

E/Gminny Inspektor ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, siedziba którego mieści się w Środowiskowym Domu Samopomocy przy ul. Kazimierza Wielkiego 7, Pleszew – Realizuje on i pilotuje zadania z zakresu prowadzenia działań związanych z profilaktyką oraz rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, a także integracji społecznej osób uzależnionych na terenie Miasta i Gminy Pleszew w oparciu o Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii.

F/Telefon Zaufania i Punkt Konsultacyjny, ul. Kazimierza Wielkiego 7, Pleszew–Telefon i Punkt czynne są od poniedziałku do piątku w godz. od 17.00 do 20.00. Przeznaczony jest dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dla ofiar przemocy w rodzinie. Personel stanowi 11 osób, w tym: psychiatrę, dwóch psychologów, kurator sądowy, dwóch pedagogów, pracownik socjalny, dwóch terapeutów uzależnień, terapeuta ds. narkomanii, przedstawiciel grupy AA, przedstawiciel grupy współuzależnionych. Do zadań personelu należy m.in.: wysłuchanie potrzebujących, udzielenie kompetentnej informacji o miejscu pomocy, wzmocnienie nadziei na skuteczne rozwiązanie problemu, zmniejszenie poczucia osamotnienia i niezrozumienia, zwiększenie świadomości praw osobistych, pozyskanie sojuszników, danie możliwości poczucia ulgi w napięciu emocjonalnym.

G/ Dom Chleba, ul. Malińska 34, – Dom Chleba powstał w 2003 roku z inicjatywy Dyrektora MGOPS i do 2007r. mieścił się na ulicy K. Wielkiego 7 w Budynku Środowiskowego Domu Samopomocy w Pleszewie. W 2007r. został przeniesiony na ulicę Ogrodową 13, a w niedalekiej przyszłości będzie mieścił się na ulicy Malińskiej 34.

Do „DOMU CHLEBA” kierowane są osoby znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej. Osoby te weryfikowane są przez pracowników socjalnych Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i otrzymują oni pomoc w formie niepieniężnej.

Produkty pozyskiwane są od indywidualnych darczyńców prowadzących działalność gospodarczą - piekarnie, oraz prywatnych darczyńców, którzy zgłaszają chęć podzielenia się naddatkiem. Przy wydawaniu produktów zaangażowani są pracownicy MGOPS-u. Są to głównie produkty „suche”, tj. chleb. Od 01.01.2013r. do 31.12.2013r. pracownicy socjalni wydali łącznie 7 827 szt. chleba oraz 53 paczki pierników.

Tabela 5: Ilość produktów wydanych przez Dom Chleba, dane z dnia 31.12.2013r.

	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał	Razem
chleb	1585szt.	1764 szt.	2569 szt.	1909 szt.	7.827 szt.
pierniki	53 szt.	-	-	-	53 szt.

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie

Z pomocy Domu Chleba korzysta tygodniowo ok. 50 rodzin.

W Domu Chleba produkty żywnościowe wydawane są dla najuboższych mieszkańców Miasta i Gminy Pleszew w każdy piątek i środę od godziny 11.30 do wydania produktów.

Pracownicy MGOPSu we współpracy organizują także okresowe zbiórki produktów żywnościowych z przedłużonym okresem przydatności do spożycia, takich jak: mąka, ryż, cukier, kasza, olej, makaron, konserwy, słodczyce, czekolady.

W dniach od 05.12.2013 r. do 19.12.2013 r. przeprowadzono po raz 9 zbiórkę produktów żywnościowych w pleszewskich marketach i sklepach pod hasłem „Podziel się na Święta”. W akcji udział wzięli: Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie, Hufiec ZHP oraz Gazeta Pleszewska. W dniu 20.12.2013 r. pracownicy tutejszego Ośrodka wydali zebrane produkty, które pozwoliły na obdarowanie 53 rodzin wytypowanych przez pracowników MGOPSu.

H/ Wielkopolski Bank Żywności – W dniu 12.04.2013r. doszło do podpisania umowy na przekazywanie gotowych artykułów spożywczych w ramach programu „Dostarczanie żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej 2013”. Umowę zawarła Gmina Pleszew reprezentowana przez Stowarzyszenie „Zdrowie i Życie” ze związkiem Stowarzyszeń Wielkopolski Bank Żywności w Poznaniu ul. Ceglana 4 w ramach unijnego programu „PEAD”.

Do tej formy pomocy kwalifikują pracownicy MGOPSu-u, a warunkiem uzyskania pomocy jest niekorzystanie z tej formy pomocy w innej organizacji lub stowarzyszeniu oraz spełnienie warunków ustawy o pomocy społecznej: tj. art. 8 – dotyczącego kryterium dochodowego, zwiększonego do kwoty 150% kryterium dochodowego na podstawie Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012r. (Dz. U.z 2012, poz. 823) w sprawie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i wynoszącego dla osoby w rodzinie 684,00 zł, dla osoby samotnej 813,00 zł. Jest to pomoc w formie niepieniężnej.

W roku 2013 pracownicy socjalni MGOPSu typowali do tej pomocy głównie rodziny wielodzietne, matki samotnie wychowujące dzieci, osoby niepełnosprawne, bezrobotne i bezdomne. Otrzymywane produkty miały długi termin przydatności do spożycia. Były to głównie: cukier, mąka,

makaron, kasza, mleko, sery, olej, konserwy, przeciery, ryż, płatki kukurydziane, herbatniki. Każda osoba korzystająca z tej formy pomocy otrzymała średnio 71, 35 kg. produktów.

Łączny tonaż produktów przywiezionych w 2013 r. wyniósł 61.720,40 kg na łączną kwotę 192.262,49 zł.

Z tej formy pomocy skorzystało 448 rodzin, tj. 865 osób.

I/POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE, ul. Kazimierza Wielkiego 7A -Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej, realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej na szczeblu samorządu powiatu. Centrum jest jednostką budżetową, której organem założycielskim jest Rada Powiatu Pleszewskiego. Centrum działa jako samodzielna jednostka organizacyjno-budżetowa podporządkowana bezpośrednio Zarządowi Powiatu Pleszewskiego.

W strukturze organizacyjnej Powiatowego Centrum znajdują się następujące sekcje merytoryczne oraz Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności:

- I. Sekcja d/s osób niepełnosprawnych;
- II. Sekcja Promocji, Szkoleń i Instytucji Pomocy Społecznej;
- III. Sekcja Pomocy Dziecku i Rodzinie oraz Pieczy Zastępczej;
- IV. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności;
- V. Sekcja Organizacyjna;
- VI. Sekcja Finansowa.

Przedmiotem Centrum jest realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej, ochrony zdrowia psychicznego, rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych. Udziela pomocy i określonych form wsparcia wybranym grupom klientów – niepełnosprawnym, rodzinom zastępczym, pełnoletnim wychowankom tych rodzin oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych, osobom posiadającym status uchodźcy.

J/ Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Pleszewie ul. Osiedlowa 1, Pleszew. Podstawowym celem Ośrodka jest podejmowanie działań na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu, prowadzących do przywrócenia równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Działaniami interwencyjnymi obejmuje rodziny bez względu na dochód. W ramach interwencji kryzysowej Ośrodek udziela specjalistycznej pomocy psychologicznej a w zależności od potrzeb poradnictwa socjalnego lub prawnego, a w sytuacjach uzasadnionych tzw. „gorącej przemocy” pomaga ofiarom znaleźć schronienie w ośrodkach całodobowych na terenie województwa wielkopolskiego.

Tabela 6. : Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej – uczestnicy, interwencje

	2010	2011	2012	2013
Ilość interwencji z terenu miasta i gminy Pleszew	45	56	48	72
Ilość osób korzystających z poradnictwa psychologicznego, prawnego i rodzinnego	73	58	62	67
Ilość osób korzystających z zajęć grup wsparcia i z programu korekcyjno-edukacyjnego „Partner”	0	11	13	15

Źródło: Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej

K/ Ośrodek Wsparcia, ul. Kazimierza Wielkiego 7b –Placówka pobytu dziennego dla 60 podopiecznych. Zajęcia odbywają się od poniedziałku do piątku godz. 7.00-15.00. Celem nadrzędnym placówki jest nauka, podtrzymanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego, aktywnego życia, bez konieczności oderwania podopiecznych od ich rodzin i naturalnego środowiska. Ośrodek Wsparcia w Pleszewie jako ośrodek pobytu dziennego realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej polegające na świadczeniu usług opiekuńczych, wychowawczych i rehabilitacyjnych dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie.

Ośrodek dysponuje 60 miejscami, przeznaczonymi dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w wieku od 4–50 lat. Obecnie w placówce funkcjonuje 5 grup podopiecznych:

- grupa dla dzieci najmłodszych,
- 3 grupy osób pełnoletnich z umiarkowanym i znacznym stopniem upośledzenia,
- 1 grupa osób z głębokim upośledzeniem intelektualnym.

Przekrój uczestników Ośrodka Wsparcia w Pleszewie z terenu Miasta i Gminy Pleszew (stan na dzień 30.01.2014 obrazuje poniższa tabela:

Tabela 7.: Uczestnicy Ośrodka Wsparcia w Pleszewie

Wiek do 18 lat	Wiek od 18 lat i więcej	Płeć		Zaburzenia psychiczne	Upośledzenie umysłowe				
		K	M		lekki	umiarkowany	znaczny	głęboki	pozostali
5	37	23	19	tak	5	25	7	3	2

Źródło: Ośrodek Wsparcia

3.3.1. SZKOŁY, PRZEDSZKOLA, ŻŁOBKI

W Mieście i Gminie Pleszew funkcjonuje osiem Zespołów Szkół Publicznych, jedna Publiczna Szkoła Podstawowa, i jedno Gimnazjum przy Liceum Staszica. Poza tym mamy cztery szkoły

ponadgimnazjalne. Do infrastruktury instytucjonalnej opieki nad dziećmi można zaliczyć także dwanaście przedszkoli i jeden żłobek.

Tabela 8: Liczba dzieci uczęszczających do żłobków Mieście i Gminie Pleszew

Lp.	Nazwa żłobka	Liczba dzieci
1.	Prywatny żłobek „Tuptuś” w Pleszewie	9

Źródło: Wydział Edukacji Urzędu Miasta i Gminy Pleszew

Tabela 9: Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli Mieście i Gminie Pleszew

Lp.	Nazwa przedszkola	Liczba dzieci
1.	Przedszkole nr 1 „Bajka”	121
2.	Przedszkole nr 2 „Misia Uszatka”	171
3.	Przedszkole nr 3 „Słoneczne”	233
4.	Przedszkole przy ZSP nr 1 w Pleszewie (filia w Pleszewie i Marszewie)	123
5.	Przedszkole przy ZSP nr 2 (filia w Brzeziu)	25
6.	Przedszkole przy ZSP nr 3 (filia w Pleszewie i Dobrej Nadziei)	47
7.	Przedszkole przy ZSP w Kowalewie	116
8.	Przedszkole w Kuczkowie przy Stowarzyszeniu „Pionier”	50
9.	Przedszkole przy ZSP w Lenartowicach	96
10.	Przedszkole przy ZSP w Sowinie Błotnej (filia w Sowinie Błotnej i Bronowie)	43
11.	Przedszkole przy ZSP w Taczanowie Drugim	71
12.	Niepubliczne Przedszkole Ochronka im. Bł. Edmunda Bojanowskiego w Pleszewie	60
13.	Przedszkole „Zielona Łączka” w Zielonej Łące	37

Źródło: Wydział Edukacji Urzędu Miasta i Gminy Pleszew

Tabela 10.: Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w Mieście i Gminie Pleszew

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów – szkoła podstawowa	Liczba uczniów - gimnazjum
1.	ZSP nr 1 w Pleszewie	302	221
2.	ZSP nr 2 w Pleszewie	496	204
3.	ZSP nr 3 w Pleszewie	500	214
4.	ZPS w Pleszewie	95	62
5.	ZSP w Lenartowicach	117	
6.	ZSP Sowina Błotna	76	-
7.	ZSP w Taczanowie Drugim	80	103
8.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Kuczkowie przy Stowarzyszeniu „Pionier”	54	-
9.	ZSP w Kowalewie	223	119
10.	I Liceum i Gimnazjum im. St. Staszica w Pleszewie	-	38

Źródło: Wydział Edukacji Urzędu Miasta i Gminy Pleszew

Tabela 11.: Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w Mieście i Gminie Pleszew

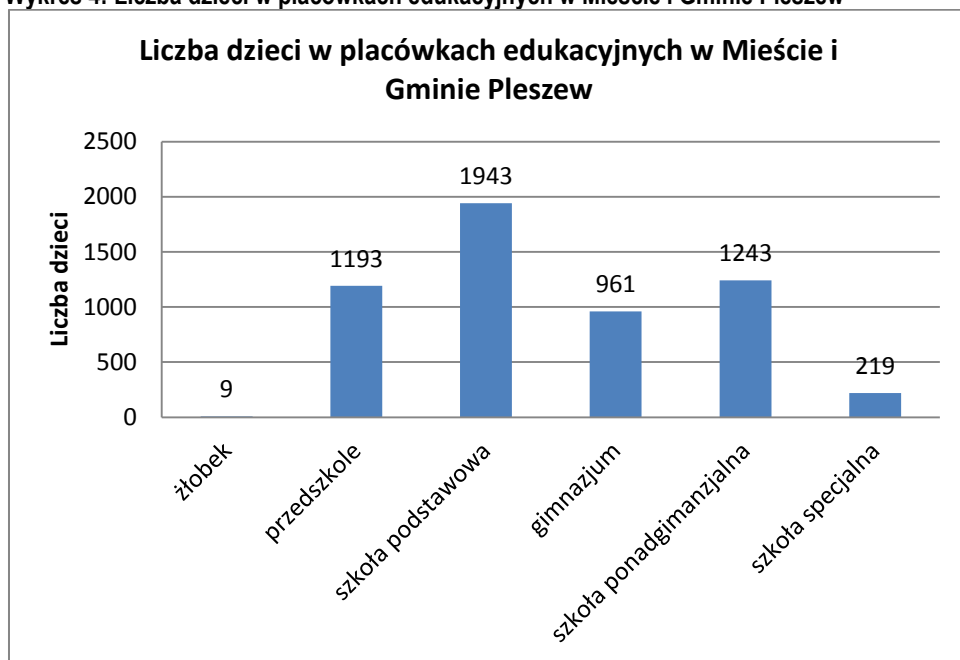
Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów
1.	Liceum i gimnazjum im. St. Staszica w Pleszewie	262
2.	ZST w Pleszewie	256
3.	ZSP-P CKU w Marszewie	92
4.	ZSUG w Pleszewie	633

Źródło: Źródło: Wydział Edukacji Urzędu Miasta i Gminy Pleszew

Tabela 12.: Liczba uczniów uczęszczających do Zespołu Placówek Specjalnych w Pleszewie i w Marszewie

Lp.	Skład Zespołu Placówek Społecznych	Liczba uczniów
1.	Szkoła Podstawowa Specjalna w Pleszewie	69
2.	Gimnazjum Specjalne	64
3.	Szkoła Specjalne Przysposabiająca do Pracy	24
4.	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna Nr 3	27
5.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Marszewie	35

Źródło: Zespół Placówek Specjalnych w Pleszewie, stan na dzień 31.12.2013r.

Wykres 4: Liczba dzieci w placówkach edukacyjnych w Mieście i Gminie Pleszew

Źródło: Wydział Edukacji Urzędu Miasta i Gminy Pleszew

Na ogólną liczbę uczniów 5 591., 242. stanowią uczniowie uczęszczający do Szkoły Specjalnej, tj. 4 % ogólnej liczby uczniów Miasta i Gminy Pleszew. Jednakże odsetek ilości dzieci niepełnosprawnych, stanowiących liczbę uczniów Szkoły Specjalnej, nie stanowi prawidłowego obrazu. Wynika to z tego, że duża liczba dzieci z orzeczeniami o niepełnosprawności jest nieobjęta instytucjonalną formą opieki, bądź uczęszcza do szkół powszechnych.

3.3.2. ORGANIZACJE, ZWIĄZKI, STOWARZYSZENIA

Organizacje pozarządowe, stanowiące trzeci, obok publicznego i prywatnego, sektor społeczeństwa są znaczącą częścią każdego efektywnie i demokratycznie funkcjonującego państwa i społeczeństwa. Dostarczają usług obywatelom, nierzadko wypełniając lukę, której nie zapełnia sektor publiczny i rynkowy. Realizują zadania, które wynikają z polityki państwa, lub te, których mimo istniejącego zapotrzebowania ani podmioty publiczne, ani prywatne zorientowane na zysk, nie podejmują.

Jedną z zasadniczych tendencji współczesnej polityki społecznej jest zwiększająca się współpraca władz samorządowych ze strukturami organizacji pozarządowych, których liczne formy i procedury współpracy ciągle się rozszerzają. Ich uzupełniająca rola i zakres dziedzin działalności stale się rozwija. Działające na terenie Miasta i Gminy Pleszew organizacje odzwierciedlają wiele płaszczyzn polityki społecznej. W Strategii przedstawiono reprezentację kilkudziesięciu stowarzyszeń i związków.

Stowarzyszenia

1. Stowarzyszenie „Poznańska 36” Pleszew, ul. Poznańska 36, Pleszew

Cel działalności:

Szeroko rozumiane działanie na rzecz wspieranie budowy społeczeństwa obywatelskiego i rozwoju RP we wszystkich obszarach życia, a w szczególności w zakresie: nauki, edukacji, oświaty i wychowania; współpracy międzynarodowej; kultury i sztuki; sportu i rekreacji; pomocy potrzebującym, w tym w szczególności zagrożonym wykluczeniem społecznym; przeciwdziałaniu bezrobociu; wspieraniu idei samorządności; kultywowania tradycji i upowszechniania historii; wspierania i dbania o ekologię oraz ochronę środowiska naturalnego; ochrony i promocji zdrowia; promocji; upowszechniania postaw proeuropejskich; organizacji i promocji wolontariatu; skupiania wokół idei Stowarzyszenia zainteresowanych; wspierania i rozwoju przedsiębiorczości.

Ilość osób objętych pomocą/ oddziaływaniem - 621 uczniów i słuchaczy Zespołu Szkół Usługowo – Gospodarczych w Pleszewie

2. Stowarzyszenie „Pionier” Kuczków, ul. Parkowa 11, Kuczków

Cel działalności:

Celem stowarzyszenia jest szeroko rozumiane działanie na rzecz wspierania rozwoju edukacyjnego, kulturalnego, społecznego oraz gospodarczego RP we wszystkich obszarach życia, a w szczególności w zakresie: Nauki, edukacji; kultury i sztuki; sportu i rekreacji; pomocy potrzebującym; przeciwdziałania

bezrobociu; wspierania idei samorządności; kultywowania tradycji; wspieranie i dbanie o ekologię; ochrony i promocji zdrowia; współpracy międzynarodowej; promocji; organizacji i promocji wolontariatu.

Ilość osób objętych pomocą/ oddziaływaniem - około 1000 osób

3. Stowarzyszenie Iskierka Nadziei im. Edmunda Bojanowskiego, ul. Bojanowskiego 1, Pleszew

Cel działalności:

Wspieranie działalności statutowej Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego im. Św. Józefa w Pleszewie.

Ilość osób objętych pomocą/ oddziaływaniem - 46 pacjentów zakładu – oddziaływanie bezpośrednie. Ok. 38 pracowników i 20 wolontariuszy – oddziaływanie pośrednie np. działalność szkoleniowa, edukacyjna.

4. Pleszewskie Towarzystwo Kulturalne, ul. Poznańska 34, Pleszew

Cel działalności:

Praca na rzecz kulturalnego i sprawniejszego rozwoju miasta oraz upowszechnianie wartościowych zjawisk kulturalnych i propagowanie dorobku Pleszewian.

Ilość osób objętych pomocą/ oddziaływaniem - około 100 osób

5. Stowarzyszenie „Staszic” przy I Liceum Ogólnokształcącym im. St. Staszica, ul. Poznańska 38, Pleszew

Cel działalności:

- 1) wspomaganie Liceum i Gimnazjum im. Stanisława Staszica w Pleszewie w poprawianiu warunków lokalowych i w pozyskiwaniu sprzętu i pomocy dydaktycznych,
- 2) działalność charytatywna na rzecz uczniów Liceum i Gimnazjum im. Stanisława Staszica w Pleszewie, będących w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans edukacyjnych tej młodzieży;
- 3) wspomaganie działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej Liceum i Gimnazjum im. Stanisława Staszica w Pleszewie;
- 4) ochrona i promocja zdrowia;
- 5) założenie i prowadzenie szkoły na zasadach prawem przewidzianych;
- 6) działalność na rzecz młodzieży niepełnosprawnej;
- 7) upowszechnianie turystyki, kultury fizycznej i sportu wśród młodzieży;
- 8) organizacja i wspomaganie wypoczynku młodzieży;

9) działania na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami;

10) upowszechnianie kultury, sztuki i ochrony dóbr kultury i tradycji;

11) upowszechnianie ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego.

Ilość osób objętych pomocą/ oddziaływaniem – nie podano.

6. Stowarzyszenie „Zrozumieć i Pomóc”, ul. Kazimierza Wielkiego 7, Pleszew

Cel działalności:

Celem Stowarzyszenia są oddziaływania profilaktyczne i terapeutyczne wobec osób z problemami zdrowia psychicznego i niepełnosprawnych intelektualnie oraz ich rodzin i opiekunów.

Ilość osób objętych pomocą/ oddziaływaniem - objętych pomocą jest 125 osób, oddziaływaniem – ok. 1 000 osób.

7. Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Azymut”, ul. B. Krzywoustego 3, Pleszew

Cel działalności:

Ozdrowienie moralne i psychiczne osób uzależnionych od alkoholu i środków zmieniających nastrój. Przeciwdziałanie patologiom społecznym, kształtowanie u członków dążenia do całkowitego powstrzymania się od picia alkoholu.

Ilość osób objętych pomocą/ oddziaływaniem- 25 osób.

8. Pleszewskie Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci o Szczególnych Potrzebach Opiekuńczych „Dom”, ul. Osiedlowa 1, Pleszew

Cel działalności:

Wspieranie inicjatyw zmierzających do poprawy warunków życia dzieci, tworzenia możliwości pełnego rozwoju emocjonalnego, intelektualnego i fizycznego.

Ilość osób objętych pomocą/ oddziaływaniem - 50-100 dzieci.

9. Stowarzyszenie z Jedyneką w Przyszłość, ul. Szkolna 5, Pleszew

Cel działalności:

Celem stowarzyszenia jest promocja i podejmowanie działań na rzecz upowszechnienia i rozwoju intelektualnego dzieci i młodzieży.

Ilość osób objętych pomocą/ oddziaływaniem- społeczność ZSP nr 1 w Pleszewie.

10. Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Pleszewie, ul. Kazimierza Wielkiego 7, Pleszew

Cel działalności:

Pomoc osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom.

Ilość osób objętych pomocą/ oddziaływaniem - około 140 osób

11. Stowarzyszenie Pomocy Edukacyjnej „Kaganek Oświaty”, ul. Rynek 1, Pleszew

Cel działalności:

Oddziaływanie poprawiające funkcjonowanie pleszewskiej oświaty a przez to lepsze przygotowanie dzieci i młodzieży do dalszej nauki, a także działanie umożliwiające podnoszenie kwalifikacji osób dorosłych.

Ilość osób objętych pomocą/ oddziaływaniem - około 50 osób jest objętych pomocą, a kilkaset oddziaływaniem.

12. Stowarzyszenie „Ago-Trójka” przy ZSP nr 3 w Pleszewie, ul. B, Krzywoustego 4, Pleszew

Cel działalności:

Zadania w zakresie edukacji, oświaty i wychowania wynikające z potrzeb środowiska lokalnego, a w szczególności zaś ZSP nr 3 w Pleszewie.

Ilość osób objętych pomocą/ oddziaływaniem - uczniowie Zespołu Szkół Publicznych nr 3 w Pleszewie, 714 uczniów.

13. Stowarzyszenie „Zdrowie i Życie”, ul. Rynek 1, Pleszew

Cel działalności

Szczepienia profilaktyczne, bank żywności dla potrzebujących rodzin, akcje profilaktyczne i badania w zakresie chorób nowotworowych.

Ilość osób objętych pomocą/ oddziaływaniem - około 1200 osób.

14. Stowarzyszenie Centrum Rozwoju, ul. Kazimierza Wielkiego 7a, Pleszew

Cel działalności

Celem Stowarzyszenia jest szeroko rozumiana pomoc rodzinom zagrożonym i osobom niepełnosprawnym udzielana bezpłatnie, a w szczególności: Wprowadzanie przejętych z zagranicy nowych metod i form rehabilitacji i nauczania osób niepełnosprawnych; organizowanie i prowadzenie

Warsztatów Terapii Zajęciowej dla dzieci, młodzieży i dorosłych; udoskonalenie Warsztatów Terapii Zajęciowej poprzez wprowadzenie nowych metod i sposobów pracy, powiększanie i modernizacja poszczególnych pracowni; zakup nowoczesnego sprzętu do rehabilitacji leczniczej — współpraca z zagranicą; tworzenie i prowadzenie zakładów aktywizacji zawodowej; objęcie terapią leczniczą i edukacją dzieci niepełnosprawnych już w wieku przedszkolnym; wczesna interwencja; pomoc dzieciom poszkodowanym w wypadkach drogowych; tworzenie i prowadzenie warsztatów terapii leczniczej i edukacyjnej dla dzieci niepełnosprawnych w wieku przedszkolnym; tworzenie programów celowych dla stworzenia szerszego rynku pracy dla osób niepełnosprawnych; tworzenie i prowadzenie świetlic środowiskowych na terenie powiatu; pomoc fachowa w wyrównywaniu braków edukacyjnych dzieci z rodzin zagrożonych; tworzenie wolontariatu dotyczącego pomocy i opieki nad dziećmi i młodzieżą w rodzinach patologicznych; pomoc materialna i rzeczowa rodzinom zagrożonym; wielopłaszczyznowa integracja obywateli jednostek samorządu terytorialnego, w szczególności instytucji pomocy społecznej z podobnymi jednostkami Krajów Unii Europejskiej; dowożenie niepełnosprawnych do Warsztatów Terapii Zajęciowej i Zakładów Aktywizacji Zawodowej przy użyciu własnych środków transportu; organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci, młodzieży oraz osób niepełnosprawnych; kompleksowa pomoc osobom dotkniętym problemem przemocy; kompleksowa pomoc osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym; aktywizacja zawodowa i społeczna osób pozostających bez pracy, zagrożonych utratą pracy i wykluczeniem społecznym; kompleksowa pomoc osobom starszym, w tym w szczególności ich aktywizacja społeczna; rozwój wolontariatu; aktywizacja osób i rodzin zamieszkujących tereny wiejskie; upowszechnianie i ochrona praw osób i grup defaworyzowanych (kobiety, seniorzy, osoby niepełnosprawne, zagrożone wykluczeniem społecznym, mniejszości); przeciwdziałanie patologiom społecznym; działalność na rzecz rozwoju sektora pozarządowego; wspieranie rodzicielstwa zastępczego; profilaktyka w zakresie uzależnień; działania na rzecz rozwoju ekonomii społecznej.

Ilość osób objętych pomocą/oddziaływaniem - rocznie średnio 200 osób

Organizacje i związki

Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Pleszew, ul. Poznańska 35 – to organizacja pozarządowa dobrowolna, samodzielna, neutralna pod względem politycznym, wyznaniowym, etnicznym i rasowym. Jego działalność oparta jest na pracy społecznej ogółu członków. Związek działa na rzecz: reprezentowania interesów środowiska emerytów i rencistów wobec organów administracji samorządowej, popularyzowania ich problemów w społeczeństwie, poprawy warunków socjalno – bytowych emerytów i rencistów. Związek współpracuje z organami władzy samorządowej, organizacjami społecznymi i innymi instytucjami działającymi na rzecz emerytów i osób

niepełnosprawnych. Związek prowadzi działalność charytatywną, organizuje wycieczki krajoznawcze, pielgrzymki, pikniki, wieczorki taneczne, spotkania z okazji Dni Seniora i Inwalidy oraz inne imprezy integracyjne, Kluby Seniora i zespoły artystyczne. Do PZERiI z terenu miasta i gminy Pleszew należy:

W 2010 r. – 480 osób,

2011 r. – 482 osoby,

2012 r. – 500 osób,

2013 r. - 438 osób.

Polski Związek Niewidomych, Pleszew, ul. Kraszewskiego 1– to stowarzyszenie wyższej użyteczności publicznej, które zrzesza niewidomych i słabo widzących z terenu Miasta Pleszewa i powiatu pleszewskiego. Celem Koła PZN w Pleszewie jest opieka prawna w formie udzielania porad prawnych i informacji o wszelkich zmianach w przepisach prawnych, a także działalność socjalna, organizacja spotkań integracyjnych, wycieczek turystycznych z niewidomymi i osobami ze złożoną niepełnosprawnością oraz osobami słabo widzącymi¹⁴.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Pleszewul. Kolejowa 1/1 – to stowarzyszenie utrzymujące się wyłącznie z darowizn i dotacji. Głównym celem działania organizacji jest troska o jakość warunków życia dziecka, jego rozwój, bezpieczeństwo i godność, a w szczególności: ochrona dzieci przed patologią społeczną, przemocą i złym traktowaniem, udzielanie pomocy rodzinom w sprawowaniu opieki nad dzieckiem, prowadzenie edukacji i innych działań w zakresie profilaktyki uzależnień (w szczególności narkomanii i alkoholizmu), organizacja i zagospodarowanie czasu wolnego wakacyjnego, upowszechnianie sportu i rekreacji, krajoznawstwa, promowanie twórczości artystycznej, organizacja działań na rzecz integracji dzieci i młodzieży zdrowej i niepełnosprawnej, prowadzenie działalności charytatywnej na rzecz pomocy dzieciom¹⁵.

Wspólnota „Wiara i Światło”Pleszew, ul. Kopernika 4 – to działająca przy parafii św. Floriana w Pleszewie część ruchu „Wiara i Światło” powstała w grudniu 1992 roku. Skupia około 50 członków, w tym 20 niepełnosprawnych. Wspólnota działa na rzecz osób upośledzonych umysłowo, które ze względu na swoje upośledzenie skazane są na przebywanie w kręgu swych najbliższych i nie mają szans na poznanie innych sfer życia. Wspólnota jest miejscem, gdzie osoba upośledzona jest w pełni akceptowana, rodzice doznają wsparcia, wymieniają się doświadczeniami w opiece nad dziećmi,

¹⁴ Sprawozdanie z działalności przygotowane przez Przewodniczącą Koła Polskiego Związku Niewidomych Annę Drzewiecką

¹⁵ Sprawozdanie z działalności przygotowane przez Prezesa Zarządu Miejsko – Gminnego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Władysława Kaźmierczak

młodzież zaprzyjaźnia się z osobami niepełnosprawnymi i udziela pomocy. Członkowie wspólnoty biorą udział w spotkaniach regionalnych, krajowych i międzynarodowych, rekolekcjach i pielgrzymkach¹⁶.

Polski Czerwony Krzyż, Pleszew, ul. Sienkiewicza 35 – to organizacja, która swoim zasięgiem obejmuje gminy powiatu pleszewskiego. W strukturach PCK działa 25 szkolnych kół PCK, 3 kluby Honorowego Dawcy Krwi, 2 koła terenowe i zakładowe PCK. Rejon działania Zarządu Rejonowego PCK skupia 478 członków i około 900 wolontariuszy. Do głównych zadań PCK należy świadczenie pomocy w formie: dofinansowania dożywiania dzieci uczestniczących w półkoloniach, organizacji wyprawek szkolnych, gwiazdek dla dzieci, paczek świątecznych, organizacji wigilii dla osób samotnych i bezdomnych, organizacji pomocy ofiarom klęsk żywiołowych, katastrof w kraju i za granicą. W ramach edukacji na temat bezpiecznych zachowań oraz zapobiegania klęskom i katastrofom, PCK organizuje konkursy, pogadanki o wzajemnej pomocy, życzliwości, bezpiecznych zabawach, umiejętności udzielania pierwszej pomocy w razie zagrożeń życia, organizuje eliminacje zespołów pierwszej pomocy. W ramach zapobiegania uzależnieniom, profilaktyki chorób cywilizacyjnych i promocji zdrowia PCK organizuje Rejonową Olimpiadę Promocji Zdrowia Stylu Życia, konkursy, apele, happeningi o AIDS, HIV, szkodliwości nałogów, propaguje krwiodawstwo¹⁷.

Zgromadzenie Sióstr Służebniczek Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny, Pleszew, ul. Bojanowskiego 1 – to zgromadzenie zakonne, które realizując cele statutowe „wypełnia ideę służenia Bogu i ludziom, zwłaszcza najbardziej potrzebującym. Dlatego posługiwanie ewangeliczne Zgromadzenia w Kościele obejmuje szczególnie wychowanie dzieci i młodzieży, opiekę nad chorymi i biednymi, a także różne formy pracy parafialnej i charytatywnej”. W ramach działalności edukacyjno – wychowawczej Zgromadzenie prowadzi 3 ochronki, warsztaty nauki zawodu dla uczniów Technikum Gastronomicznego w Pleszewie, katechezę w szkole podstawowej i Liceum Ogólnokształcącym, organizuje półkolonie dla dzieci. Działając na rzecz chorych i biednych, Zgromadzenie prowadzi Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy, kuchnię dla ubogich i pielęgniarstwo środowiskowe¹⁸.

3.4. PŁASZCZYZNY POMOCY SPOŁECZNEJ

Zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Pleszew są lokowane w kilku płaszczyznach, których zasięg pozwoli przełamać ugruntowaną bierność społeczną stanowiącą społeczny koszt transformacji ustrojowej, związany m.in. ze wzrostem ubóstwa, bezrobociem

¹⁶ Sprawozdanie z działalności przygotowane przez Alicję Witek i Tomasza Krakowskiego ze Wspólnoty „Wiara i Światło”

¹⁷ Sprawozdanie z działalności przygotowane przez Zarząd Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Pleszewie

¹⁸ Sprawozdanie z działalności przygotowane przez s. Reginę Olbrich ze Zgromadzenia Sióstr Służebniczek Niepokalanego Poczęcia NMP

wynikającym z restrukturyzacji¹⁹ gospodarki nieskutecznym często systemem zabezpieczenia socjalnego.

Niekorzystna sytuacja na pleszewskim rynku pracy, pauperyzacja mieszkańców, nasilanie się problemów społecznych powoduje, że w Pleszewie coraz więcej osób nie radzi sobie we własnym zakresie z zaspokajaniem podstawowych potrzeb bytowych oraz rozwiązywaniem codziennych problemów. Działania podejmowane przez pracowników Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pleszewie są działaniami realizowanymi z uwzględnieniem rejonów, którym przynależą poszczególni pracownicy socjalni. Teren Miasta i Gminy Pleszew podzielony jest na 12 rejonów, w tym 5 rejonów wiejskich i 7 rejonów miejskich. Zgodnie z danymi MGOPS w roku 2013 z różnych form pomocy skorzystało 2025 osób (pomoc społeczna, świadczenia rodzinne, dodatki mieszkaniowe, stypendia). Najczęstszym powodem udzielania pomocy osobom i ich rodzinom jest:

- ubóstwo środowisk w stosunku do wszystkich rodzin objętych pomocą społeczną
- bezrobocie,
- niepełnosprawność,
- długotrwała choroba,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- bezdomność,
- przemoc w rodzinie,
- alkoholizm.

¹⁹Restrukturyzacja to radykalna zmiana w co najmniej jednym spośród trzech wymiarów organizacji, tzn. zakresie działania, strukturze kapitałowej lub organizacji wewnętrznej firmy. Celem tej zmiany jest przywrócenie przedsiębiorstwu równowagi wewnętrznej i (lub) równowagi z otoczeniem." [Z. Sapijaszka, Restrukturyzacja przedsiębiorstwa. Szanse i ograniczenia, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1997, s. 30.]

Tabela 13.: Powody udzielania pomocy społecznej z podziałem na liczbę rodzin i osób w rodzinie

	2011		2012		2013	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
ubóstwo środowisk	183	386	249	526	314	680
bezrobocie	520	1639	486	1490	488	1515
niepełnosprawność	459	900	464	934	464	972
długotrwała choroba	579	1359	534	1214	512	1182
bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	146	438	139	406	140	400
bezdomność	49	49	41	41	40	42
przemoc w rodzinie	3	8	4	8	4	12
alkoholizm	19	42	13	23	22	39
RAZEM	1958	4821	1930	4642	1984	4842

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej nie obrazuje ostatecznej liczby osób korzystających z pomocy MGOPS w Pleszewie. Sytuację powyższą powoduje fakt, że w większości przypadków pomoc udzielana jest z co najmniej dwóch lub kilku wymienionych w art. 7 pkt. 1-15 ustawy o pomocy społecznej.

Tabela 14.: Liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej – ogółem

	Praca socjalna, liczba rodzin	Liczba osób którym przyznano dec. św.	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Praca socjalna. Liczba osób
2011	685	1648	1095	2891	2083
2012	482	1540	1013	2593	983
2013	286	1554	1012	2644	756

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Należy zwrócić uwagę, że w utrzymującej się liczbie osób korzystających z pomocy społecznej występuje więcej niż jeden problem. Środowiska wieloprotymowe, które najbardziej narażone są na zjawisko wykluczenia społecznego. Wieloprotymowość rodzin zgłaszających się do tutejszego

Ośrodek powoduje często potrzebę wsparcia danej rodziny poprzez udzielenie pomocy materialnej oraz wykonania szeregu czynności należących do pracy socjalnej pracownika socjalnego.

Praca socjalna rozumiana jest jako działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Ilość realizowanej pracy socjalnej przedstawia powyższa tabela.

3.4.1. Opieka nad rodziną i dzieckiem

W polityce społecznej Miasto i Gmina Pleszew zwraca szczególną uwagę na kwestie dziecka i rodziny. Dzieje się tak dlatego, że dzieci wymagają szczególnej troski i ochrony, a działalność na ich rzecz powinna koncentrować się na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, systemu ochrony zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu różnych zagrożeń cywilizacyjnych.

Analiza funkcji rodziny współczesnej wskazuje na potrzebę systemowych rozwiązań w zakresie jej wsparcia, mieszczących się w formule zintegrowanych, interdyscyplinarnych działań, szczególnie związanych ze sferą mieszkaniową, bytową, edukacji i wychowania. Pomoc rodzinie stanowi jeden z głównych priorytetów strategii polityki społecznej państwa oraz Miasta i Gminy Pleszew, gdzie szczególną uwagę zwraca się na kwestie dziecka i rodziny. Dzieje się tak dlatego, że dzieci wymagają szczególnej troski i ochrony, a działalność na ich rzecz powinna koncentrować się na ochronie ich praw, wyrównaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu do oświaty, systemu ochrony zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu różnych zagrożeń cywilizacyjnych.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej systematycznie obejmuje kompleksową pomocą wiele środowisk (pod tym pojęciem należy rozumieć osoby samotne i rodziny), ich liczba w różnych latach się zmienia.

Tabela 15.: Liczba rodzin korzystająca z pomocy MGOPS

	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Liczba rodzin korzystająca ze świadczeń pomocy społecznej (w tym także z Programu dożywiania)	Średnio miesięcznie 2204	Średnio miesięcznie 1914	Średnio miesięcznie 1618
Liczba rodzin korzystająca ze świadczeń rodzinnych	Średnio miesięcznie 2637	Średnio miesięcznie 2510	Średnio miesięcznie 2376
Fundusz alimentacyjny	162	166	163
Liczba rodzin korzystająca z dodatków mieszkaniowych	1316	1247	1297

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie.

Tabela 16.: Dożywianie dzieci w szkołach

	2011	2012	2013
Liczba dzieci	667	652	702
Liczba rodzin	381	368	404

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie.

Kwestia dziecka w obecnej polityce społecznej dotyczy wielu płaszczyzn jej działania. W konwencji o prawach dziecka uznano, że dziecko do pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości powinno wychowywać się w środowisku rodzinnego szczęścia, miłości i zrozumienia. Powinno być w pełni przygotowane do życia w społeczeństwie poprzez wychowanie w duchu pokoju, godności, tolerancji, wolności, równości i solidarności. W obszarze usług społecznych, którego zadaniem jest tworzenie możliwości i poprawa warunków optymalnego rozwoju dziecka, wspieranie funkcjonowania rodziny oraz wyrównywanie dysfunkcji w zachowaniach osób bądź sytuacjach społecznych, tradycyjnie rozróżnia się opiekę nad dziećmi o specjalnych potrzebach oraz opiekę nad dziećmi z problemami psychospołecznymi, osobami uzależnionymi i pozostającymi w konflikcie z prawem. Szczególną troską otacza się dzieci z rodzin niepełnych (z uwagi na śmierć jednego z rodziców, rosnącą liczbę matek decydujących się na samotne wychowanie dziecka, rozwody).

Tabela 17: Ilość zawieranych małżeństw i rozwodów

	2011	2012	2013
Liczba małżeństw	318	238	223
Liczba rozwodów	51	68	65

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego w Urzędzie Miasta i Gminy Pleszew

Analizując powyższe dane w poszczególnych latach, zauważyć można wzrastającą liczbę rozwodów, a malejącą liczbę małżeństw.

Tabela 18.: Pomoc udzielona rodzinom niepełnym

	2011	2012	2013
Liczba rodzin	180	166	173
Liczba osób w rodzinie	514	474	500

Źródło : Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie

Pomoc udzielana rodzinom niepełnym w poszczególnych latach utrzymuje się na porównywalnym poziomie i nieustannie jest priorytetem w działaniach MGOPS Pleszew.

Tabela 19. : Świadczenia rodzinne

Lp.	Forma pomocy	Kwota świadczeń	Liczba świadczeń
2011			
1	Zasiłki rodzinne	3 103 910	36 389
2	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	159 000	159
3	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	523 222	1 349
4	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	221 602	1 233
5	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	200 620	2 638
6	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	215 200	2 152
7	Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	151 220	2 894
8	Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	352 080	4 401
9	Zasiłki pielęgnacyjne	2 202 435	14 395
10	Świadczenia pielęgnacyjne	779 239	1 521
11	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	315 000	315
12	Fundusz alimentacyjny	908 846	2 903
RAZEM		9 132 374	70 349

Lp.	Forma pomocy	Kwota świadczeń	Liczba świadczeń
2012			
1	Zasiłki rodzinne	2 875 434	32 965
2	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	147 000	147
3	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu	459 277	1 185

	wychowawczego		
4	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	225 710	1 270
5	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	194 960	2 558
6	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	192 900	1 929
7	Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	127 130	2 469
8	Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	312 320	3 904
9	Zasiłki pielęgnacyjne	2 285 514	14 938
10	Świadczenia pielęgnacyjne	1 135 613	2 211
11	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	263 000	263
12	Fundusz alimentacyjny	1 012 451	3 005
RAZEM		9 231 309	66 844

Lp.	Forma pomocy	Kwota świadczeń	Liczba świadczeń
2013			
1	Zasiłki rodzinne	2 984 072	30 119
2	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	121 000	121
3	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	420 669	1 077
4	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	216 250	1 230
5	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	189 600	2 474
6	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	175 000	1 750
7	Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	116 070	2 255
8	Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	289 440	3 618
9	Zasiłki pielęgnacyjne	2 371 500	15 500
10	Świadczenia pielęgnacyjne	973 997	1 773
11	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	229 000	229
12	Fundusz alimentacyjny	1 061 572	2 994
RAZEM		9 148 170	63 140

Źródło: Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie.

Wzrost liczby świadczeń pielęgnacyjnych między rokiem 2011 a 2012 spowodowany był zmianą ustawy o świadczeniach rodzinnych poprzez rozszerzenie katalogu osób uprawnionych oraz zniesieniem kryterium dochodowego. Zgodnie z art. 17 ust. 1 ówczesnej ustawy świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługiwało:

1. matce lub ojcu;

2. innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964r – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. Nr 9, poz. 59, z póź. zm.) ciąży obowiązek alimentacyjny.

Z kolei spadek liczby świadczeń pielęgnacyjnych między rokiem 2012 a 2013 spowodowany jest kolejną zmianą ustawy o świadczeniach rodzinnych polegającą na zawężeniu katalogu osób

uprawnionych, które na skutek zmiany ustawy o świadczeniach rodzinnych utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego od 1 lipca 2013.

Zgodnie z art. 17 znowelizowanej ustawy od dnia 1 stycznia 2013 roku prawo do świadczenia pielęgnacyjnego uzależnione zostało od daty powstania niepełnosprawności osoby wymagającej opieki - świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby niepełnosprawnej powstała do ukończenia 18 roku życia lub, w przypadku nauki w szkole lub w szkole wyższej, do ukończenia 25 roku życia.

O niewydolności rodzin na terenie miasta i gminy Pleszew świadczyć mogą fakty dotyczące konieczności umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej a także ilość nałożonych przez Sąd Rodzinny nadzorów nad nieletnimi, którzy z powodu niedomagań rodziny dopuszczają się występków a także czynów karalnych (kradzieży, włamań, rozbojów, bójek itp.) (Por. tabela 24 Przestępczość nieletnich na Terenie Miasta i Gminy Pleszew)

Poniższa tabela obrazuje ilość dzieci z terenu miasta i gminy Pleszew przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych, których koszt pobytu pokrywa samorząd gminny.

Tabela 20.: Ilość dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i placówkach opiekuńczo- wychowawczych z terenu Miasta i Gminy Pleszew

	2011	2012	2013
Ilość dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej/ roczny koszt poniesiony przez gminę	0	3 dziecko 1.357,33	4 dzieci 6.234,26
Ilość dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych/roczny koszt poniesiony przez gminę	0	2 dzieci 2.652,42	2 dzieci 7.601,05

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Wartość potęgująca „opłacalność” podejmowania działań profilaktycznych oraz naprawczych w stosunku do rodzin niewydolnych lub nieradzących sobie z problemami wychowawczymi, a także znajdujących się w sytuacji kryzysu bądź rozpadu podkreśla analiza kosztów umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Tabela 21.: Odpłatność za umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej oraz w placówce opiekuńczo-wychowawczej

	1 rok pobytu	2 rok pobytu	3 rok pobytu i każdy kolejny
Koszt ponoszony przez samorząd gminny umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej	10% ogólnego kosztu W zależności od odpłatności ustalonej w decyzji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie	30% ogólnego kosztu W zależności od odpłatności ustalonej w decyzji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie	50% ogólnego kosztu W zależności od odpłatności ustalonej w decyzji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
Koszt ponoszony przez gminę umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej	10% ogólnego kosztu pobytu Pogotowie Opiekuńcze Pleszew 3.518 Dom Dziecka 3.577 Zgromadzenie Sióstr Salezjanek 3.640	30% ogólnego kosztu pobytu Pogotowie Opiekuńcze Pleszew 3.518 Dom Dziecka 3.577 Zgromadzenie Sióstr Salezjanek 3.640	50% ogólnego kosztu pobytu Pogotowie Opiekuńcze Pleszew 3.518 Dom Dziecka 3.577 Zgromadzenie Sióstr Salezjanek 3.640

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Dodać należy, że odpłatność za umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej jest zróżnicowana z uwagi na:

- 1) umieszczenie dziecka w rodzinie spokrewnionej 660 zł +200 zł (w przypadku, gdy dziecko ma orzeczoną niepełnosprawność
- 2) umieszczenie dziecka w rodzinie niezawodowej 1.000 zł +200 zł (w przypadku, gdy dziecko ma orzeczoną niepełnosprawność

Odpłatność ustalana przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie w każdym z wyżej wymienionych przypadków może być pomniejszona o 50% wartości podstawowej w sytuacji, gdy dziecko posiada własny dochód tj.np alimenty, renta rodzinna, zasiłek pielęgnacyjny.

Tabela 22.: Koszty zatrudnienia asystentów rodziny

	2011	2012	2013
Ilość zatrudnionych asystentów rodziny	3	6	6
Ilość rodzin objętych pomocą asystenta rodziny	15	33	77
Koszt zatrudnienia	0,00	0,00	0,00

asystentów rodziny ponoszony przez samorząd gminny			
Środki pozyskane przez MGOPS na zatrudnienie asystentów rodziny (dotacja celowa MPiPS oraz środki EFS)	0,00 63.525,60 (EFS)	9.999,58 (MP i PS) 48.934,09 (EFS)	32.404,50 (MP i PS) 40.798,00 (EFS)

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Pleszew

Od roku 2011 w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pleszewie zatrudniani byli asystenci rodziny zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakazuje samorządom gminnym obowiązek zatrudniania asystentów rodziny. Ustawamówi, że „Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę”.

Do jego zadań należy:

1. opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, o którym mowa w art. 11 ust. 1;
2. opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
3. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
4. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
5. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
6. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
7. wspieranie aktywności społecznej rodzin;
8. motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
9. udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
10. motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
11. udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;

12. podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
13. prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
14. prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
15. dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1;
16. monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
17. sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
18. współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
19. współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.3), lub innymi podmiotami których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Asystent rodziny przez pewien czas wspiera rodzinę, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci.

Tabela 23.: Praca asystenta rodziny z rodziną w ramach pieczy zastępczej oraz systemowego projektu „Lepsze Jutro”

	Liczba asystentów rodziny	Liczba rodzin objętych pomocą
2011 rok	3	15
2012 rok	6	33
2013 rok	6	77

Źródło: Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie

Jak wynika z powyższych danych przedstawionych w tabeli, zauważyć można wzrost rodzin dotkniętych dysfunkcją kwalifikując je do podjęcia pracy z asystentem rodziny. Dotyczy to zwłaszcza rodzin naturalnych, biologicznych, dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, gdzie działania i praca asystenta z rodziną, może doprowadzić do prawidłowego kontaktu lub powrotu dzieci do swych rodzin naturalnych. Z doświadczeń MGOPS wynika, że niewydolność rodzin spowodowana m.in.: rozwodami, migracją, ubóstwem, wykluczeniem społecznym, nakłada konieczność zwiększenia zapotrzebowania na wsparcie tych rodzin w formie asystentury.

Asystent rodziny pracuje z rodziną w oparciu o plan pracy z rodziną. Współpraca z rodziną jest długofalowa, w zależności od potrzeb rodziny prowadzona średnio przez 2 lata, w uzasadnionych przypadkach może być wydłużona do 3 lat. W przypadku braku współpracy rodziny w realizacji planu pracy możliwe jest podjęcie decyzji o wcześniejszym zakończeniu pracy asystenta. Asystent rodziny pracuje jednocześnie średnio z 10 - 20 rodzinami.

Ustawodawca kładzie także nacisk na działania mające na celu wsparcie rodziny biologicznej w środowisku oraz pomoc rodzinom w przewyżnianiu trudności materialnych, emocjonalnych i wychowawczych, których nie są w stanie same pokonać – zwłaszcza poprzez działania profilaktyczne, których celem jest zapobieganie umieszczenia dziecka poza rodziną. Działania te obejmują eliminowanie z systemu pomocy form i metod pomocy sprzyjającej bierności i bezradności na rzecz pomocy w formie szeroko rozumianej pracy socjalnej, poradnictwa specjalistycznego, pełnego diagnozowania sytuacji rodzin (zwłaszcza niepełnych), organizowaniu interwencji kryzysowej ze szczególnym uwzględnieniem rodzin naturalnych mających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo - wychowawczych i znajdujących się w bardzo trudnej sytuacji dochodowej, współpracę rodziny z asystentem rodziny zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zaangażowanie społeczności lokalnej na rzecz pomocy rodzinie.

Strategia pomocy społecznej dla rodzin, zwłaszcza rodzin niepełnych ma więc na celu stworzenie prawidłowego, samodzielnego funkcjonowania rodziny we własnym środowisku, wspieranie jej w rozwoju i pełnieniu ról społecznych.

Analizując sytuację rodzin w Mieście i Gminie Pleszew zauważyć można utrzymujące się zapotrzebowanie na pomoc społeczną, porównując lata 2011-2013.

Sytuację dzieci na terenie Miasta i Gminy Pleszew można scharakteryzować na różnych płaszczyznach. Na ogólną liczbę dzieci uczęszczających do szkół na Terenie Miasta i Gminy Pleszew, która stanowi 5591, pedagodzy szkolnie wskazują zapotrzebowanie na pomoc psychologiczną dla około 302 uczniów, u których zauważają zaburzenia zachowania. Jest to wskaźnik mówiący o osłabiającej się kondycji psychicznej dzieci, a tym samym potrzebie budowania oparcia społecznego dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi. Zaburzenia psychiczne przekształcają się w dysfunkcje, które niekiedy nie pozwalają prawidłowo funkcjonować oraz rodzą szereg patologii społecznych, a to z kolei prowadzi do wykluczenia społecznego. W związku z tym konieczne jest kompleksowe rozwijanie szeroko rozumianej opieki nad rodziną i dzieckiem. Ważne jest określanie stopnia natężenia występujących problemów powodujących degradację rodzin, jak i dużych grup społecznych.

Dzieci pochodzące z rodzin, w których rodzice są np. osobami bezrobotnymi czy alkoholikami, odczuwając własną sytuację materialną jako gorszą, stopniowo mogą izolować się, co stanowi dotkliwie ograniczenie naturalnych potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Zawęża się krąg wspólnych zainteresowań rówieśniczych, dzieci przestają się integrować z innymi, przestają być zapraszane do wspólnej nauki i zabawy. W związku z odrzuceniem ich przez rówieśników oraz z powodu trudnej sytuacji materialnej, dzieci popadają w sytuacje konfliktowe w szkole, jak i z prawem. Odbija się to bardzo silnie na postawach dzieci i młodzieży, na ich zachowaniu oraz wartościowaniu zjawisk i osób. Pomoc udzielana dzieciom ma różne formy, zarówno dożywiania, jak i wszelkiej profilaktyki, poradnictwa i ochrony.

Tabela 24.: Przestępczość nieletnich na terenie Miasta i Gminy Pleszew w poszczególnych latach

Rok	2011	2012	2013
	s stwierdzono sprawców	stwierdzono sprawców	stwierdzono sprawców
Bójki i pobicia	6	7	1
Kradzież cudzej rzeczy	14	13	8
Kradzież z włamaniem	2	2	8
Rozboje, kradzieże i wymuszenia rozbójnicze	2	2	3
Przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu	6	6	4
narkomanii	6	6	4

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Pleszewie

3.4.2. Bezrobocie

Bezrobocie stanowi jeden z najważniejszych problemów powodujących zwracanie się mieszkańców Miasta i Gminy Pleszew o pomoc w tym pomoc społeczną. Ilość rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezrobocia (w roku 2011 - 520, w roku 2012 – 486, w roku 2013 488) jest odzwierciedleniem sytuacji na pleszewskim rynku pracy, która jest w dużym stopniu uzależniona od czynników makroekonomicznych. Statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają skalę zjawiska ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia ukrytego i powszechności pracy „na czarno”. Bezrobocie (rok 2011-26%,rok 2012- 25%,rok 2013 - 24%) powoduje, że standard życia mieszkańców obniża się, a rozszerza się zjawisko patologii społecznych i wykluczenia.

Bezrobotnym jest osoba, która pozostaje bez pracy, ale jednocześnie jest zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu. Dane udostępnione przez Powiatowy Urząd Pracy w Pleszewie

wskazują niepokojącą skalę osób bezrobotnych pozostających bez pracy w długim okresie czasu. Długookresowe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia osób pozostających bez pracy oraz na ich rodziny. Jest to stan przymusowej zależności od innych. Krytyczną sytuacją objęte są te rodziny, w których wszyscy dorośli członkowie rodziny są osobami bezrobotnymi. Powoduje to obniżenie standardów życia rodziny, nawet w sytuacji otrzymywania świadczeń rekompensujących płacę. Rodzi to również dodatkowe problemy powodujące nieumiejętność przystosowania się do zmieniających się zasad funkcjonowania na rynku pracy, bierność i towarzyszące temu patologie, tj. alkoholizm, narkomania. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie zatrudnienia, od posiadanych dóbr, oszczędności i długów. Pogarsza się ona wtedy, gdy rodziny są świadczeniobiorcami pomocy społecznej i tylko z tej formy pomocy korzystają od dłuższego czasu. Trudności finansowe w takich rodzinach prowadzą do drastycznych ograniczeń wydatków na podstawowe potrzeby bytowe.

Tabela 25.: Zestawienie danych dotyczących osób bezrobotnych na terenie Miasta i Gminy Pleszew.

		Stan na 31.12.2010	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2013
Czas pozostawania bez pracy w m-c	Do 1	113	105	140	118
	1-3	230	241	249	203
	3-6	154	179	169	207
	6-12	175	171	156	183
	12-24	151	119	118	145
	Pow. 24	88	81	76	93
Wiek	18-24	210	206	221	239
	25-34	276	263	252	270
	35-44	148	168	187	194
	45-54	196	180	147	141
	55-59	63	62	82	90
	60-64.	18	17	19	15
Wykształcenie	Wyższe	108	85	110	133
	Policealne i średnie zawodowe	275	268	249	259
	Średnie ogólnokształcące	92	98	93	108
	Zasadnicze zawodowe	283	280	301	292
	Gimnazjalne i poniżej	153	165	155	157
Staż pracy ogółem	Do 1 roku	107	101	107	136
	1-5	204	220	218	221
	5-10	157	136	155	141
	10-20	135	148	129	121
	20-30	94	83	73	83
	30 lat i więcej	31	35	49	40
	Bez stażu	183	173	177	207

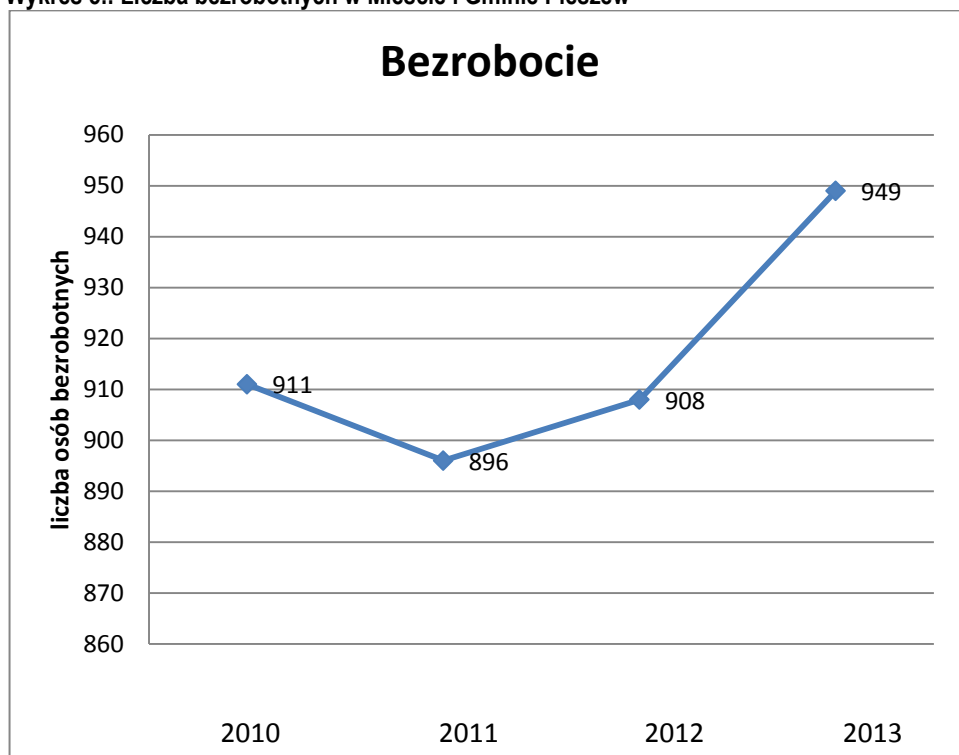
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy Pleszew

Tabela 26.: Liczba bezrobotnych ogółem w poszczególnych latach

lata	Liczba osób bezrobotnych
2010	911
2011	896
2012	908
2013	949

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Pleszewie.

Wykres 5.: Liczba bezrobotnych w Mieście i Gminie Pleszew

----- liczba osób bezrobotnych wg. danych na 31.12 każdego roku

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Pleszewie

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy (PUP) w Pleszewie ogólna liczba bezrobotnych wykazywała tendencje malejące, do roku 2012, w którym nastąpił skok bezrobocia i obecnie utrzymuje się na podobnym poziomie.

Bezrobocie jest zjawiskiem negatywnym nie tylko dla osób nim dotkniętych, ale jest ogromnym ciężarem dla rozwoju gminy i całej gospodarki kraju. W skali makroekonomicznej pociąga za sobą drenaż finansów publicznych na zasiłki i inne świadczenia socjalne, które na poziomie gminy są również odczuwalne. Powoduje zmniejszanie się dochodów budżetowych państwa, gdyż bezrobotni nie płacą podatków dochodowych, a składki na ubezpieczenie zdrowotne odprowadzane są przez MGOPS oraz PUP.

Konsekwencjami bezrobocia, zwłaszcza długotrwałego, osób pozostających bez pracy są: pogorszenie standardu życia, a nawet ubóstwo, problemy z zagospodarowaniem wolnego czasu, izolacja społeczna, popadanie w najgorsze nałogi, poczucie obniżenia statusu społecznego i pozycji w społeczeństwie, ograniczenie lub zaniechanie uczestnictwa w życiu politycznym, kulturalnym i w życiu społeczności lokalnej. Nieodłącznym „towarzyszem” takiej sytuacji jest dyskomfort psychiczny z poczuciem bezsilności, a nawet beznadziejności.

Problem bezrobocia w zasadzie jest nierozzerwalnie związany ze zjawiskami niedostatku i ubóstwa. Nie jest to sytuacja normalna dla osoby dorosłej, dlatego może doprowadzić do zmiany ukształtowanego schematu życia i postrzegania relacji z innymi ludźmi. Osoba bezrobotna z coraz mniejszą częstotliwością angażuje się w jakiegokolwiek czynności pozazawodowe, ogólnie obniża swoją aktywność życiową. Można to tłumaczyć brakiem środków finansowych, ale i poczuciem wstydu, naznaczenia, brakiem akceptacji czy obniżeniem nastroju psychicznego. Szczególnie trudna i społecznie niebezpieczna jest sytuacja bezrobocia wśród absolwentów różnych szkół. Dla nich bezrobocie oznacza zawieszenie w próżni społecznej, odsunięcie w niewiadomą ich przyszłość społeczną.

Wszelkie negatywne skutki bezrobocia stanowią zagrożenie dla społeczności lokalnych, jak i dla stabilizacji politycznej kraju. Są szczególnie niepożądane w okresie transformacji systemu gospodarczego, gdyż hamują procesy przemian i rozwoju gospodarczego.

Tabela 27: Poziom rozwoju gospodarczego miasta i gminy Pleszew

	2011	2012	2013
Ilość rejestracji podmiotów działalności gospodarczej (dane na 31.12 roku badanego)	2394	2447	2425

Źródło: Wydział Rozwoju Analiz Urzędu Miasta i Gminy Pleszew

3.4.3. Bezdomność

Z uwagi na skalę zjawiska bezdomność, jej złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe skutki jest kwestią społeczną o zasięgu i znaczeniu globalnym, mającym swoje specyficzne, regionalne i lokalne uwarunkowania. Bezdomność warunkują liczne przyczyny, do których można zaliczyć:

- rozpad rodziny, zerwanie z nią wszelkich więzi, brak spełniania przez nią podstawowych funkcji,

- eksmisje, czyli prawny nakaz opuszczenia lokalu mieszkalnego, głównie z powodu braku regulowania opłat czynszowych,
- opuszczenie zakładu karnego, często związanego z brakiem możliwości powrotu do mieszkania,
- brak stałych dochodów, długi okres pozostawiania bez pracy,
- przemoc w rodzinie,
- uzależnienia, często spowodowane nie radzeniem sobie z własnymi problemami,
- uchodźstwo,
- brak schronienia spowodowany np. opuszczeniem Domu Dziecka, szpitala psychiatrycznego, itp.

Schronisko dla Bezdomnych im. Św. Brata Alberta mieszczące się w Pleszewie, ul. Piaski 41 przygotowane jest do przyjęcia 41 osób. W okresie od stycznia 2013 do grudnia 2013 roku w Schronisku przebywało średnio 20 osób bezdomnych z gminy Pleszew skierowanych do placówki na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez tut. Ośrodek oraz osoby bezdomne z innych gmin skierowane do Schroniska na podstawie decyzji wydawanych przez Ośrodki Pomocy Społecznej z gminy, gdzie osoby te posiadają ostatnie miejsce zameldowania na stałe. Ośrodki te ponoszą też odpłatność za ich pobyt w Schronisku.

Bezdomni, którzy nie są w stanie własnym staraniem zapewnić dla siebie jednego ciepłego posiłku dziennie od 01.01.2014r. spożywają ciepłe posiłki na Schronisku. Posiłki są przygotowywane przez Restaurację „Impresja” PPHU Szpek, ul. Przemysłowa II 10 w Pleszewie i dostarczane są przez restaurację do Schroniska dla Bezdomnych (na podstawie umowy z tut. Ośrodkiem). Ponadto osoby bezrobotne w razie potrzeby korzystają w tutejszym Ośrodku z pomocy finansowej z przeznaczeniem na bieżące potrzeby lub pomocy w formie wykupienia leków.

W schronisku dla bezdomnych w Pleszewie od 2012 r. z inicjatywy Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta powstała SPÓŁDZIELNIA SOCJALNA „ALFA”. Zrzesza ona 7 członków. Osoby te to ludzie bezdomni, niektórzy z nich z 20- letnim stażem bezrobocia. Spółdzielnia ta wykonuje prace o profilu budowlanych oraz pozbruki, konserwacja terenów zielonych, jak również szereg innych prac. Dokonuje również prezentacji dla członków CIS-ui KIS-u i innych podmiotów zainteresowanych ekonomią społeczną.

W schronisku dla Bezdomnych w Pleszewie odbywa się również wiele szkoleń takich jak technolog robót wykończeniowych w budownictwie, konserwator terenów zielonych, brukarz i inne, co pozwala na podwyższenie kwalifikacji zawodowych osób bezdomnych wykluczonych społecznie. Na terenie schroniska prowadzi się również szeroko zakrojoną terapię uzależnień od alkoholu.

Na dzień 6.05.2014 w Schronisku dla Bezdomnych w Pleszewie przebywa 30 osób, w tym 16 osób z Miasta i Gminy Pleszew, liczba ta wzrasta przy nasilaniu się mrozów w okresie zimowym.

Tabela 28.: Liczba mieszkańców schroniska w Pleszewie

	2010		2011		2012		2013	
Miesiąc	Liczba osób ogółem przebywających w schronisku	Liczba osób z miasta i gminy Pleszew	Liczba osób ogółem przebywających w schronisku	Liczba osób z miasta i gminy Pleszew	Liczba osób przebywających w schronisku	Liczba osób z miasta i gminy Pleszew	Liczba osób przebywających w schronisku	Liczba osób z miasta i gminy Pleszew
I	44	14	43	16	44	20	49	20
II	42	14	46	18	46	22	46	20
III	39	12	44	17	45	21	47	21
IV	34	10	43	15	41	18	47	22
V	28	9	10	14	40	18	40	18
VI	29	10	38	14	38	17	36	18
VII	27	8	35	11	34	16	38	19
VIII	31	11	44	17	37	16	39	22
IX	26	10	37	14	34	16	35	21
X	28	12	36	14	34	14	37	22
XI	38	14	43	18	37	14	41	21
XII	47	17	43	20	45	18	41	20

Źródło: Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta w Pleszewie.

Kompleksowa, całodobowa pomoc udzielana osobom bezdomnym w Pleszewie powoduje, że znajdują oni swoje miejsce w społeczeństwie. Zadań pomocy społecznej w stosunku do ubogich nie można jednak ograniczać jedynie do świadczeń pieniężnych. Prowadzona z osobami bezdomnymi praca socjalna powinna obejmować pobudzanie ich aktywności i umożliwić im dostęp do różnych form wsparcia społecznego.

Zadaniem własnym Miasta i Gminy Pleszew jest zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej. Gmina jest właścicielem tylko 3% ogólnych zasobów mieszkaniowych. Największym właścicielem zasobów są osoby fizyczne – około 80%, a kolejnym właścicielem: spółdzielnie mieszkaniowe – około 14%, w tym Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko – Własnościowa w Pleszewie – ponad 12%.

Istniejące w Mieście i Gminie zasoby mieszkalne nie zaspokajają potrzeb mieszkańców w tym zakresie, dlatego konieczny jest rozwój budownictwa socjalnego. Ze względu na stałą pauperyzację pleszewskiej społeczności rośnie zapotrzebowanie na mieszkania tanie w utrzymaniu.

Znaczna liczba osób mieszkających w Pleszewie korzysta z pomocy społecznej w formie dodatków mieszkaniowych.

W okresie od 01.01.2011r. do 31.12.2011r. wpłynęły 1343 wnioski o przyznanie dodatków mieszkaniowych.

Wydano 1371 decyzji zgodnie z obowiązującymi przepisami. W tym:

- przyznające - 1316
- odmowne - 55

Wśród decyzji odmownych wydano 41 odmów ze względu na przekroczenie dochodu, 8 odmów ze względu na przekroczenie powierzchni, 6 odmów ze względu na wystąpienie rażącej dysproporcji między wykazanymi dochodami a faktycznym stanem majątkowym wnioskodawcy.

Wnioski, które wpłynęły pod koniec grudnia 2010r. zostały rozpatrzone w miesiącu styczniu 2011r., w związku z tym liczba wydanych decyzji do końca IV kwartału jest większa niż liczba wniosków, które wpłynęły do sekcji dodatków mieszkaniowych w 2011r.

Przeprowadzono 739 wywiadów środowiskowych.

W okresie od 01.01.2011r. do 31.12.2011r. wypłacono 1.558.099,78zł.

Plan finansowy na 2011r. wynosił 1.570.000, wypłacono kwotę 1.558.099,78 (tj. 99,24 % planu).

W okresie od 01.01.2012r. do 31.12.2012r. wpłynęło 1298 wniosków.

Wydano 1294 decyzje zgodnie z obowiązującymi przepisami. W tym:

- przyznające - 1247
- odmowne - 47

Wśród decyzji odmownych wydano 36 odmów ze względu na przekroczenie dochodu, 5 odmów ze względu na przekroczenie powierzchni, 4 odmowy ze względu na wystąpienie rażącej dysproporcji między wykazanymi dochodami a faktycznym stanem majątkowym wnioskodawcy oraz 2 odmowy ze względu na brak tytułu prawnego do zajmowanego lokalu.

Wnioski, które wpłynęły pod koniec grudnia 2012r. zostały rozpatrzone w miesiącu styczniu 2013r., w związku z tym liczba wydanych decyzji do dnia 31.12.2012r. jest mniejsza niż liczba wniosków, które wpłynęły do sekcji dodatków mieszkaniowych do 31.12.2012r.

Przeprowadzono 785 wywiadów środowiskowych.

W okresie od 01.01.2012r. do 31.12.2012r. wypłacono 1.538.579,54zł.

Plan finansowy na 2012r. wynosił 1.600.000, wypłacono kwotę 1.538.579,54 (tj. 96,16 % planu).

W okresie od 01.01.2013r. do 31.12.2013r. wpłynęło 1343 wniosków.

Wydano 1341 decyzje zgodnie z obowiązującymi przepisami. W tym:

- przyznające - 1297
- odmowne - 44

Wśród decyzji odmownych wydano 31 odmów ze względu na przekroczenie dochodu, 5 odmów ze względu na przekroczenie powierzchni, 8 odmów ze względu na wystąpienie rażącej dysproporcji między wykazanymi dochodami a faktycznym stanem majątkowym wnioskodawcy.

Wnioski, które wpłynęły pod koniec grudnia 2013r. zostały rozpatrzone w miesiącu styczniu 2014r., w związku z tym liczba wydanych decyzji do dnia 31.12.2013r. jest mniejsza niż liczba wniosków, które wpłynęły do sekcji dodatków mieszkaniowych do 31.12.2013r.

Przeprowadzono 810 wywiadów środowiskowych.

W okresie od 01.01.2013r. do 31.12.2013r. wypłacono 1.654 733,52zł.

Plan finansowy na 2013r. wynosił 1.680.000, wypłacono kwotę 1.654 733,52 (tj. 98,50 % planu).

Tabela 29.: Zestawienie dodatków mieszkaniowych

	2011	2012	2013
Plan finansowy	1.570.000	1.600.000	1.680.000
Wydane decyzje:			
- ogółem	1371	1294	1341
- odmowy	55	47	44
- przyznania	1316	1247	1297

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie.

Analizując powyższe dane, można zaobserwować tendencję wzrostową związaną z zwiększeniem pomocy finansowej dotyczącej dodatków mieszkaniowych.

Ze względów formalnych część osób wnioskujących o przyznanie dodatków mieszkaniowych nie otrzymuje świadczenia. Przyczyny odmowy przyznania dodatków prezentuje poniższa tabela.

Tabela 30.: Ilość decyzji odmawiających przyznania dodatków mieszkaniowych

Przyczyny	2011	2012	2013
Przekroczona powierzchnia normatywna o ponad 50%	1	1	2
Przekroczona powierzchnia normatywna o 30%	7	4	3
Za duży średni miesięczny dochód na 1 członka	16	9	5
Wydatki na nor. pow. lokalu są mniejsze od kwoty	23	19	17
Kwota dodatku jest niższa od 2% kwoty najniższej emerytury	2	8	9
Występuje rażąca dysproporcja między niskimi dochodami	6	4	8
Faktyczna liczba wspólnie stale zamieszkających i gospodarujących	-	-	-
Wnioskodawca nie uregulował powstałych zaległości	-	-	-
Więcej niż jeden tytuł prawny do zajmowanego lokalu	-	2	-
OGÓŁEM	55	47	44

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie.

Tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej należy do zadań własnych gminy.

Zgodnie podjętą przez radę Gminy Uchwałą „lokale stanowiące własność gminy, wg stanu na dzień 30.09.2013r. wielkości zasobu mieszkaniowego to: 403 mieszkania, w tym: 326 lokali mieszkalnych i 77 lokali socjalnych o łącznej powierzchni użytkowej 17.798,61m² oraz 2 kontenery – pomieszczenia tymczasowe o łącznej powierzchni użytkowej 38,54 m². Ponadto w zasobie komunalnym znajduje się budynek z ośmioma lokalami mieszkalnymi (niezasiedlonymi) o pow. użytkowej – 308,80 m², przeznaczony do rozbiórki”²⁰.

Poza tym w latach 2014-2018 przewidujesz zwiększenie zasobu mieszkaniowego gminy poprzez wybudowanie budynku socjalnego przy ulicy Piaski 89,a w Pleszewie z ośmioma mieszkaniami socjalnymi oraz przebudowę pomieszczeń byłych szkół w Piekarzowie 19, Bronowie 31, Kowalewie oraz w Kuczkowie na ul. Parkowej 7 na lokale mieszkalne”²¹.

Tabela31.: Wykaz lokali – własności Miasta i Gminy Pleszew

rok	Wykaz ilości lokali komunalnych oraz ilości osób zamieszkałych								Wnioski			
	Lokale mieszkalne		Lokale socjalne		Pomieszczenia tymczasowe		ogółem					
	Ilość lokali	Ilość osób	Ilość lokali	Ilość osób	Ilość lokali	Ilość osób	Ilość lokali	Ilość osób	mieszkalne	socjalne	ogółem	zrealizowano
2011	432	1023	72	140	0	0	504	1163	14	11	25	3
2012	416	991	72	142	0	0	488	1133	10	13	23	6
2013	401	957	78	152	2	1	481	1110	20	6	26	7

Źródło: Pleszewskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego

Na tle gminnego zasobu mieszkaniowego, część zasobu gminnego będącego własnością gminy – zarządzanego przez PTBS prezentuje się skromnie.

Miasto i Gmina Pleszew posiada 78 lokali socjalnych. Na podstawie złożonych wniosków o przydział lokali socjalnych oraz otrzymanych wyroków sądowych o wskazanie lokali socjalnych średnioroczne zapotrzebowanie na lokale socjalne w latach 2011 do 2013 wyniosło 15 lokali.

3.4.4. Alkoholizm

Alkoholizm to zjawisko, które dotyka wielu mieszkańców Miasta i Gminy Pleszew w różnym wieku, niezależnie od miejsca zamieszkania, płci i wykształcenia. To uzależnienie od alkoholu jest chorobą, która zaczyna się i rozwija podstępnie, bez świadomości zainteresowanej osoby. Polega na

²⁰ Uchwała nr XXX/370/2013 Rady Miejskiej w Pleszewie

²¹ J.w.

niekontrolowanym piciu napojów alkoholowych i może doprowadzić do przedwczesnej śmierci. Uzależnienie to uszkadza cztery podstawowe sfery życia: fizyczną, psychiczną, społeczną i duchową.

W zdecydowanej większości przypadków, bez fachowej pomocy, osoba uzależniona od alkoholu nie potrafi się uratować i radzić sobie w społeczności. Bardzo często nadmierne picie staje się źródłem trudności finansowych i ograniczenia perspektyw bytowych całej rodziny. Członkowie rodziny próbują przystosować się do zagrażających sytuacji tworzonych przez osobę pijącą. Takie przystosowanie pozwala na przetrwanie w trudnych i bolesnych okolicznościach. Staje się jednak pułapką, w której zostają zamknięte pragnienia normalnego i bezpiecznego życia rodzinnego. Proces uzależnienia jest nieodwracalnym procesem, jednakże nie oznacza to braku możliwości powrotu do trzeźwego życia. Leczenie jest tak długotrwałe, jak długotrwały jest rozwój uzależnienia.

Alkoholizm to szczególnie drastyczny i wyniszczający problem w społeczeństwie. Każda osoba doświadczająca picia ma prawo do pomocy prawnej, socjalnej, psychologicznej i medycznej bez naruszenia jej godności osobistej. Nadużywanie alkoholu powoduje narastanie innych problemów: zdrowotnych, materialnych, wychowawczych. Nawarstwienie problemów powoduje zaburzenie relacji między członkami rodziny i całej społeczności. Bywa często również przyczyną agresji, stosowania przemocy wobec członków rodziny, stosowania niewłaściwych metod wychowawczych wobec dzieci. W rodzinach długotrwale nadużywających alkoholu wzorzec picia powielają dzieci.

Niepokojącym zjawiskiem jest fakt wzrastania liczby uzależnionych i obniżania się wieku osób sięgających po alkohol. Dzieci, które wychowują się w rodzinach, w których ktoś nadużywa napojów alkoholowych, żyją z poczuciem zagrożenia, cierpią i uczą się szczególnych sposobów postępowania, które im utrudniają życie. Są często ofiarami przemocy psychicznej i fizycznej, a nieraz stają się ofiarami nadużyć seksualnych. Zbyt wielu dorosłych nie zdaje sobie sprawy jak ich zachowania w stanie nietrzeźwości są krzywdzące dla ich dzieci. Dzieciom z rodzin alkoholowych i osobom pijącym trzeba pomagać nie tylko przez chronienie ich przed bezpośrednimi skutkami nadużywania alkoholu. Niezbędne jest przekazywanie wiedzy potrzebnej do radzenia sobie w życiu i przeciwdziałania skutkom picia. Dostarczanie wiedzy jest niezbędne. Klienci pomocy społecznej otrzymują wiedzę na temat choroby alkoholowej, możliwości szukania pomocy i radzenia sobie w środowisku lokalnym.

Zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi²² – udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie należy do zadań własnych gminy. Miasto i Gmina Pleszew realizuje Gminny

²² Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – Dz. U. z 2002r., poz. 1356 ze zmianami

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych²³, który pilotuje Gminny Inspektor ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Celem programu jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie tych, które aktualnie występują. Obejmuje on:

- profilaktykę, w tym prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z uzależnieniami od środków psychoaktywnych,
- zwiększanie zasobów i dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej niezbędnej do godziwego funkcjonowania i radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi,
- ochronę dzieci przed skutkami alkoholizmu rodziców,
- zmniejszanie rozmiarów istniejących problemów,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

W Pleszewie profesjonalnej pomocy osobom z problemami alkoholowymi udziela Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia Od Alkoholu w Pleszewie, (przy Pleszewskim Centrum Medycznym, ul. Poznańskiej 125a. Poradnia funkcjonuje w następujących dniach:

Poniedziałek 13.00-19.00,

Wtorek 8.00-20.00,

Środa 7.00-13.00,

Czwartek 11.00-20.30,

Piątek 7.00-12.00,

Harmonogram spotkań:

W poniedziałki od godziny 16:30 grupa terapeutyczna podstawowa

²³ Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2014 rok przyjęty uchwałą Nr XXX/366/2013 z dnia 19.12.2013r. Rady Miejskiej w Pleszewie.

We wtorki 18:00 - 20:00 grupa terapeutyczna dla osób współuzależnionych

W czwartki od godziny 17:00 grupa terapeutyczna zaawansowana

Pomoc w pierwszym kontakcie terapeutycznym dotyczy motywowania osób nadużywających alkohol do podjęcia leczenia odwykowego, następnie pracy z osobą uzależnioną nad uznaniem przez nią swojej choroby, pracy nad rozbrajaniem psychicznych mechanizmów uzależnienia, kierowania do zakładów stacjonarnych leczenia odwykowego, pracy nad rozwiązywaniem problemów osobistych związanych z uzależnieniem. Wszelka pomoc terapeutyczna i psychologiczna osobom uzależnionym i ofiarom przemocy w rodzinie świadczona jest bezpłatnie. Odbywa się w formie zajęć grupowych i indywidualnych.

W kolejnych latach 2010, 2011, 2012 i 2013 liczba pacjentów Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu wynosiła odpowiednio: 287 (w tym 172 mężczyzn) , 277(w tym 183 mężczyzn), 257(w tym 170 mężczyzn), 244(w tym 176 mężczyzn) osób, działały również grupy terapeutyczne.

W Pleszewie funkcjonuje także Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Średniorocznie do komisji wpływa ok. 4-6 wniosków o leczenie odwykowe. Komisja zgodnie z porozumieniem z Prokuraturą Rejonową w Pleszewie, wnioski te odsyła do Prokuratury. Od połowy 2013 r. wnioski zaczęły być rozpatrywane przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Z dwóch wniosków – jedna sprawa została umorzona, a druga osoba trafiła do Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu przy Centrum Medycznym w Pleszewie.

Według danych Prokuratury Rejonowej w Pleszewie w okresie od 01.01.2010 do 31.12.2013, skierowano **137** wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego wobec mieszkańców Miasta i Gminy Pleszew.

Miasto i Gmina Pleszew monitoruje ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Rada Miejska podjęła uchwałę Nr XL/289/93 z dnia 15.09.1993 w sprawie określenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 4,5% (z wyjątkiem piwa) dla terenu Miasta i Gminy Pleszew. Zasady usytuowania tych punktów na terenie Miasta i Gminy Pleszew miejsc sprzedaży napojów alkoholowych reguluje kolejna uchwała Nr XXXVII/270/93 z dnia 18 czerwca 1993r. W 2013 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych wynosiła 106, w tym w detalu 73, a w gastronomii 33. W porównaniu z latami poprzednimi w 2011 sprzedaż wynosiła w detalu 70, w gastronomii 29, natomiast w 2012 sprzedaż wynosiła w detalu 74, w gastronomii 34. Wynika z tego, że sprzedaż napojów alkoholowych cyklicznie wzrasta.

3.4.5. Niepełnosprawność

Niepełnosprawność jest jednym z poważniejszych zjawisk i problemów współczesnego świata. Znaczenie tych problemów wynika z rozmiarów i powszechności ich występowania w populacji, a także z konsekwencji jakie wywołują w sensie indywidualnym i społecznym. Osobom niepełnosprawnym przysługują te same prawa, które mają inni pełnosprawni obywatele: prawo cywilne, polityczne, do opieki medycznej, ekonomicznego i społecznego zabezpieczenia, opieki psychologicznej i usprawniającej, do środków umożliwiających im osiągnięcie największej samodzielności, do życia na pewnym poziomie, do uzyskania zatrudnienia, do życia z ich rodzinami i do partycypacji we wszystkich formach życia społecznego, twórczego i rekreacji.

Osoby niepełnosprawne w Polsce stanowią bardzo liczną społeczność, która wynosi około 3,4 mln osób²⁴. Za niepełnosprawne należy uznać osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych na poziomie powszechnie przyjętych kryteriów. Mówiąc o osobach niepełnosprawnych, mamy na myśli osoby posiadające stopień niepełnosprawności orzeczony przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Komisje przy ZUS, KRUS lub inne osoby z dysfunkcjami fizycznymi, psychicznymi i umysłowymi. Jako niepełnosprawność i osoby niepełnosprawne należy rozumieć również zaburzenia psychiczne i osoby z zaburzeniami psychicznymi.

Według danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Pleszewie w okresie od 01.2010 do 04.2013, osoby zaliczane do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem (o stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem o wskazaniach do ulg i uprawnień) lub wyrokiem sądu, prezentowały się następująco:

- Liczba osób z jednym symbolem przyczyny niepełnosprawności wynosiła – **834** osoby,
- Liczba osób z dwoma przyczynami niepełnosprawności wynosiła – **969** osób,
- Liczba osób z trzema symbolami niepełnosprawności wynosiła – **434** osoby.

W tym:

- niepełnosprawni mężczyźni – 1012 osoby,
- niepełnosprawne kobiety – 1225 osoby,
- osoby niepełnosprawne w wieku 16 – 25 lat – 188,

²⁴ Por. Informacja Rządu Rzeczypospolitej Polskiej o działaniach podejmowanych w 2012 roku na rzecz realizacji postanowień uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych. [w:]
file:///C:/Documents%20and%20Settings/Uzytkownik/Moje%20dokumenty/Downloads/informacja_rp_o_dzialaniach_podejmowanych_w__2012.pdf

- osoby niepełnosprawne w wieku 26 – 40 lat – 346,
- osoby niepełnosprawne w wieku 41 – 59 lat – 970,
- osoby niepełnosprawne w wieku 60 i więcej lat – 733,
- osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności – 625,
- osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – 1318,
- osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności – 263.

Natomiast osoby nieletnie zaliczane do osób niepełnosprawnych prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu, prezentowały się następująco:

- Liczba osób z jednym symbolem przyczyny niepełnosprawności wynosiła – **164** osoby,
- Liczba osób z dwoma przyczynami niepełnosprawności wynosiła – **33** osób,
- Liczba osób z trzema symbolami niepełnosprawności wynosiła – **4** osoby.

W tym:

- niepełnosprawni chłopcy – 69 osób,
- niepełnosprawne dziewczynki – 132 osoby,
- dzieci niepełnosprawne w wieku do 3 lat – 51,
- dzieci niepełnosprawne w wieku 4-7 lat – 62,
- dzieci niepełnosprawne w wieku 8-16 lat – 88.

Na tle ogółu ludności lokalnej (69 000) niepełnosprawne osoby (2.438 osób) stanowią 3,5 %. W MGOPS w Pleszewie z tytułu niepełnosprawności, zasiłki stałe pobiera około 303 klientów. Zasiłki są formą wsparcia dla tych osób, a jednocześnie jedynym świadczeniem z punktu samorządu gminy i perspektywą realizacji świadczeń w kolejnych latach.

Tabela 32.: Świadczenia udzielone osobom niepełnosprawnym przez MGOPS Pleszew

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzja świadcz.	Liczba świadczeń	Kwota świadczenia w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2013 r.					
Sekcja świad. rodzinnych	15 500	15 500	2 379 500	330	691
Sekcja pomocy środowiskowej	305	3199	1 409 166	296	391
Ogółem	15 805	18 699	3 780 666	15 796	43 891
2012 r.					
Sekcja świad. rodzinnych	14 395	14 395	2 202 435	357	781
Sekcja pomocy	308	3083	1 198 744	300	409

środowiskowej					
Ogółem	14 707	17 478	3 401 179	14 695	41 594
2011 r.					
Sekcja świad. rodzinnych	13 818	13 818	2 114 154	396	859
Sekcja pomocy środowiskowej	310	3234	1 190 116	306	413
Ogółem	14 128	17 052	3 304 270	14 124	40 867

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie.

Osoby o niepełnej sprawności oraz ich rodziny, w życiu codziennym, napotykają na różne trudności. Sytuacja, w jakiej się znaleźli powoduje pogorszenie kondycji finansowej rodziny bez względu na przynależność społeczno – zawodową i miejsce zamieszkania. Z jednej strony przyczyniają się do tego wydatki na leczenie, rehabilitację i różnego rodzaju świadczenia będące udziałem rodzin, w których żyją osoby z ograniczoną przez chorobę sprawnością, z drugiej strony zaś – ograniczenie dochodów w wyniku utraty pracy oraz renta inwalidzka osoby niepełnosprawnej, a także ograniczenie aktywności zawodowej i możliwości zarobkowych innych członków rodziny zmuszonych do świadczeń opiekuńczych. Rodzina, w której występuje osoba niepełnosprawna wymaga kompleksowego wsparcia. Brak konstruktywnych rozwiązań bieżąca sytuacja kryzysowa wymusza potrzebę aktywizacji zarówno osoby niepełnosprawnej, jak i innych członków rodziny.

Problemy, z którymi spotykają się niepełnosprawni w naszym społeczeństwie wiążą się najczęściej z ograniczonymi możliwościami zakupu sprzętu umożliwiającego komunikowanie się, poruszanie się, samoobsługę czy długą i często kosztowną rehabilitację. Poza tym z niepełnosprawnością fizyczną wiąże się niepełnosprawność psychiczna, czyli niemożność pełnego funkcjonowania w społeczeństwie. Osoba taka często nie akceptuje samej siebie i swoich schorzeń, a problem pogłębia brak zrozumienia ze strony osób zdrowych. Istotnym problemem są również liczne bariery instytucjonalno – infrastrukturalne, w tym architektoniczne.

Będąc w dyspozycji Środowiskowego Domu Samopomocy warunki lokalowe, kadrowe oraz świadczone formy wsparcia i terapii, gwarantują podopiecznym pomoc, wsparcie oraz rehabilitację, które umożliwiają pełniejsze usamodzielnienie się osób niepełnosprawnych i powrót do pełniejszego funkcjonowania w otaczającej społeczności. Koniecznym jest wypracowanie form pomocy, mającej na celu zintegrowanie wszelkich działań różnych instytucji i organizacji wspierających osoby nie w pełni sprawne. (Por. Wykres 8: Wiek opiekunów osób niepełnosprawnych).

3.4.6. Problemy narkomanii i uzależnień

Od lat dziewięćdziesiątych w Polsce obserwuje się znaczny wzrost rozmiarów problemów związanych z narkomanią. Zwiększyło się rozpowszechnianie eksperymentalnego i okazjonalnego używania substancji nielegalnych wśród młodzieży. Pojawiają się również sygnały zainteresowania narkotykami wśród dorosłych. U podstaw uzależnienia od narkotyków i innych używek leży wiele przyczyn. Rosnące bezrobocie staje się powodem frustracji, szczególnie dla ludzi młodych, kończących studia i bezskutecznie poszukujących pracy, co często prowadzi do prób ucieczki w narkotyki. Zwiększyła się podaż narkotyków na nielegalnym rynku, a w związku z tym ich dostępność. Zmieniła się również ich jakość. Polska scena lekowa zaczęła upodabniać się do rynku zachodnioeuropejskiego. Pojawiły się na szerszą skalę nowe, charakterystyczne dla krajów Europy Zachodniej substancje i nowe metody ich używania.

W Wielkopolsce obowiązuje „unijna” moda na narkotyki z grupy psychostymulatorów. Środki takie jak: amfetamina, heroina w odmianie, ekstazy, halucynogeny, przetwory z konopi, dopalacze, często nie kojarzą się w świadomości młodych ludzi z narkomanią i jej negatywnymi skutkami. Zażywaniu narkotyków, nawet sporadycznemu, towarzyszy efekt tzw. tolerancji. Jest to konieczność zwiększenia dawki narkotyku, by uzyskać identyczny efekt, jak wcześniej. Oznacza to, że za pierwszym razem, po zażyciu małej dawki narkotyku, młodzież osiąga stan odprężenia, wesołości (i doszczętnego zatrucia organizmu). Jednakże to wcale nie oznacza, że za drugim razem taka dawka wystarczy. Narkotyk ma swoje sposoby, aby nakłonić kogoś do wzięcia go jeszcze raz. Głównie polega to na tym, że człowiek lubi czuć się dobrze, spokojnie, bez problemów, a nie lubi czuć się kiepsko, być spiętym czy zestresowanym. Stąd problemem staje się łatwy dostęp do niedozwolonych środków, jak i mniej inwazyjny sposób ich przyjmowania.

Do zadań własnych Miasta i Gminy Pleszew należy realizacja zadań zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w formie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii. Zadania te obejmują:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od narkotyków, prekursorów, środków odurzających oraz substancji psychotropowych,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii,

- prowadzenie działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i zapobiegawczej dla dzieci i młodzieży, obejmującej: promocję zdrowia psychicznego, promocję zdrowego stylu życia, informowanie o szkodliwości środków i substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii oraz o narkomanii i jej skutkach, edukację psychologiczną i społeczną, edukację prawną i działania interwencyjne,
- prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów,
- prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontaktu socjalnego²⁵.

Na terenie Miasta i Gminy Pleszew zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii realizują m.in.: Urząd Miasta i Gminy, Straż Miejska, Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, jednostki organizacyjne Miasta i Gminy: przedszkola, szkoły, świetlice środowiskowe, jednostki organizacyjne samorządu powiatowego: Pogotowie Opiekuńcze, Dom Dziecka, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu, Komenda Powiatowa Policji, Pleszewskie Stowarzyszenie Przeciwdziałania Narkomanii.

Punkt Konsultacyjny mieści się w Powiatowej Świetlicy dla Młodzieży Dojeżdżającej na ulicy św. Ducha w 5/13 Pleszewie, w godz. 18.00-21.00.

3.4.7. Ubóstwo i wykluczenie społeczne

Ubóstwo określa się jako stan, w którym jednostce lub grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, uznawanych w danej społeczności za niezbędne. Jako „podstawowe potrzeby” uważa się: oprócz niezbędnego wyżywienia, ubranie, mieszkanie, zachowanie zdrowia, uzyskanie wykształcenia, uczestniczenie w świadczeniach kulturalnych, itp.

Ubóstwo jest głównym powodem przyznawania pomocy przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie. Na podstawie danych Ośrodka można stwierdzić, że obszary biedy w

²⁵ Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2014 rok przyjęty uchwałą Nr XXX/367/2013 Rady Miejskiej w Pleszewie z dnia 19.12.2013r.

Pleszewie rozkładają się równomiernie w całym Mieście i Gminie. Nie występują obszary szczególnie biedne i zaniedbane.

Przyczyn ubóstwa należy upatrywać w makroekonomicznych zmianach ustrojowych i gospodarczych. Płaszczyzna ubóstwa łączy się nierozdzielnie z innymi płaszczyznami pomocy społecznej. Rodziny ubogie to często rodziny, w których występują osoby bezrobotne, niepełnosprawne, przewlekłe chore czy bezdomne. Są to rodziny bez środków do życia, w których jedynym źródłem utrzymania są świadczenia otrzymywane z ośrodków pomocy społecznej w formie np. zasiłków stałych, okresowych, świadczeń rodzinnych, dożywiania. Ponieważ jednym z kryteriów otrzymania świadczenia jest spełnienie tzw. kryterium dochodowego, można stwierdzić, że prawie wszystkie osoby korzystające z pomocy Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej to osoby ubogie.

„Powszechnie zakłada się dzisiaj, że wykluczenie społeczne nie jest stanem a procesem. Otóż nie jest ani jednym ani drugim, jest pojęciem mniej lub bardziej użytecznym w opisywaniu i wyjaśnianiu rzeczywistości” Ruth Levitas

Zjawisko **wykluczenia społecznego** jest trudno definiowalne. Mamy bowiem do czynienia z kilkoma nakładającymi się wymiarami marginalizacji. Wykluczenie społeczne, które – najprościej ujmując - polega na niepodejmowaniu zwyczajowej i społecznie akceptowanej drogi życiowej lub wypadaniu z niej, dotyczy osób, rodzin lub grup ludności, które:

- żyją w niekorzystnych warunkach ekonomicznych (ubóstwo materialne),
- zostają dotknięte niekorzystnymi procesami społecznymi, wynikającymi z masowych i dynamicznych zmian rozwojowych, np. dezindustrializacji, kryzysów, gwałtownego upadku branż czy regionów,
- nie zostały wyposażone w kapitał życiowy umożliwiający im: normalną pozycję społeczną, odpowiedni poziom kwalifikacji, wejście na rynek pracy lub założenie rodziny, co dodatkowo utrudnia dostosowywanie się do zmieniających się warunków społecznych i ekonomicznych,
- nie posiadają dostępu do odpowiednich instytucji pozwalających na wyposażenie w kapitał życiowy, jego rozwój i pomnażanie, co ma miejsce w wyniku niedorozwoju tych instytucji spowodowanego brakiem priorytetów, brakiem środków publicznych, niską efektywnością funkcjonowania,
- doświadczają przejawów dyskryminacji, zarówno wskutek niedorozwoju właściwego ustawodawstwa, jak i kulturowych uprzedzeń oraz stereotypów,
- posiadają cechy utrudniające im korzystanie z powszechnych zasobów społecznych ze względu na zaistnienie: niesprawności, uzależnienia, długotrwałej choroby albo innych cech indywidualnych,
- są przedmiotem niszczącego działania innych osób, np.: przemocy, szantażu, indoktrynacji.

Możemy również przyjąć definicję, że wykluczenie społeczne „jest pojęciem przeciwstawnym do społecznego uczestnictwa w szerszych zbiorowościach: narodzie, społeczeństwie czy społeczności. Oznacza ono izolację dobrowolną bądź częściej, wymuszoną uwarunkowaniami zewnętrznymi (biedą, bezrobociem, odmiennym kolorem skóry, religią, kalectwem, nieakceptowanym przez środowisko zachowaniem czy preferencjami seksualnymi). Izolacja jednostek lub grup społecznych od zbiorowości lub instytucji współczesnego państwa utrwala podział na „naszych” i „obcych”, dramatycznie spychając na margines „nieprzydatności” duże grupy ludzi. Pojęcie wykluczenia społecznego odnosi się zatem, po pierwsze do życia poza nawiasem praw i przywilejów społeczeństwa. Po drugie jest ono, strukturalną, stratyfikacyjną cechą określonej zbiorowości. Po trzecie zaś, nie tylko charakteryzuje statyczny stan rzeczy, ale jest kwintesencją określonego procesu. Procesu ukształtowanego przez miejsce w strukturze społecznej, przez przeszłe doświadczenia życiowe i oczekiwania. Marginalizacja i wykluczenie społeczne, są jednym z ważniejszych wątków analiz socjologicznych ześrodkowanych na nierównościach społecznych, materialnych i edukacyjnych, dziedziczeniu statusu rodziny – i innych wymiarach syndromu nieprzystosowania”²⁶.

Definicja wykluczenia społecznego przyjęta w dokumencie powołującym Zespół Zadaniowy ds. Reintegracji Społecznej, który opracował Narodową Strategię Integracji Społecznej dla Polski brzmi następująco: Wykluczenie społeczne to brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, a w szczególności dla osób ubogich²⁷.

Grupy podatne na wykluczenie społeczne:

- Dzieci i młodzież ze środowisk zaniedbanych,
- Dzieci wychowujące się poza rodziną,
- Kobiety samotnie wychowujące dzieci,
- Kobiety pozostające poza rynkiem pracy,
- Ofiary patologii życia rodzinnego,
- Osoby o niskich kwalifikacjach,
- Osoby bezrobotne,
- Żyjący w bardzo trudnych warunkach mieszkaniowych,

²⁶ M. Jarosz, Obszary wykluczenia w Polsce [w:] Wykluczeni, wymiar społeczny, materialny i etniczny, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2008, str. 10-11

²⁷ Poradnik dotyczący realizacji wsparcia dla osób wykluczonych społecznie oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

- Niepełnosprawni i chronicznie chorzy,
- Osoby chorujące psychicznie,
- Starsze osoby samotne,
- Opuszczający zakłady karne,
- Imigranci,
- Osoby należące do romskiej mniejszości etnicznej.

Tabela 33.: Udzielone świadczenia w roku 2011 - zadania zlecone i własne Miasta i Gminy Pleszew

L.P	FORMY POMOCY	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRZYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIE	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
		1	2	3	4	5
1	Zasiłki stałe - ogółem	310	3 234	1 190 116	306	413
2	w tym przypadku dla osoby: samotnie gospodarującej	249	2 656	1 069 227	249	249
3	pozostającej w rodzinie	61	578	120 889	57	164

L.p.	FORMY POMOCY	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRZYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIE	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
1	Zasiłki okresowe - ogółem	99	348	85 747	98	290
2	Schronienie	3	288	4 493	1	3
3	Posiłek	694	91 550	293 569	408	1 620
4	w tym dla: dzieci	667	86 703	264 870	381	1 593
5	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	1	1	200	1	3
6	Sprawienie	0	0	0	0	0

	pogrzebu					
7	Inne zasiłki celowe i w naturze ogółem	794	x	544 455	776	2 046
8	w tym: zasiłki specjalne celowe	138	246	48 210	136	309
9	Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne)	x	x	x	270	820
10	Interwencja kryzysowa	x	x	x	3	8
11	Praca socjalna	x	x	x	603	1 803

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie.

Tabela 34.: Udzielone świadczenia w roku 2012 - zadania zlecone i własne Miasta i Gminy Pleszew

L.P	FORMY POMOCY	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIE	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
		1	2	3	4	5
1	Zasiłki stałe - ogółem	308	3 083	1 198 744	300	409
2	w tym przypadku dla osoby: samotnie gospodarującej	245	2 536	1 063 459	245	245
3	pozostającej w rodzinie	63	547	135 285	55	164

L.p.	FORMY POMOCY	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIE	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
1	Zasiłki okresowe - ogółem	104	355	88 034	104	278
2	Schronienie	4	88	1 684	2	4
3	Posiłek	676	87 807	305 808	392	1 485
4	w tym dla: dzieci	657	82 256	272 534	368	1 461
5	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w	0	0	0	0	0

	wyniku zdarzenia losowego					
6	Sprawienie pogrzebu	0	0	0	0	0
7	Inne zasiłki celowe i w naturze ogółem	728	x	518 783	709	1 838
8	w tym: zasiłki specjalne celowe	97	174	36 764	97	212
9	Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne)	x	x	x	68	236
10	Interwencja kryzysowa	x	x	x	14	29
11	Praca socjalna	x	x	x	410	863

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie.

Tabela 35.: Udzielone świadczenia w roku 2013 - zadania zlecone i własne Miasta i Gminy Pleszew

L.P	FORMY POMOCY	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIE	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
		1	2	3	4	5
1	Zasiłki stałe - ogółem	305	3 199	1 409 166	296	391
2	w tym przypadku dla osoby: samotnie gospodarującej	244	2590	1 219 214	244	244
3	pozostającej w rodzinie	61	609	189 952	52	147

L.p.	FORMY POMOCY	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIE	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
1	Zasiłki okresowe - ogółem	97	305	84 761	97	269
2	Schronienie	1	37	3 072	1	1
3	Posiłek	726	96 524	348 080	389	1514
4	w tym dla: dzieci	702	90 000	308 936	364	1 501
5	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w	2	2	3400	2	5

	wyniku zdarzenia losowego					
6	Sprawienie pogrzebu	3	3	3 893	3	5
7	Inne zasiłki celowe i w naturze ogółem	742	x	559 832	724	1 895
8	w tym: zasiłki specjalne celowe	70	107	24 635	70	144
9	Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne)	x	x	x	23	44
10	Interwencja kryzysowa	x	x	x	31	101
111	Praca socjalna	x	x	x	286	756

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie.

Zjawisko ubóstwa jest nierozzerwalnie związane z **wykluczeniem społecznym**.

Wykluczenie społeczne to sytuacja uniemożliwiająca lub w znaczny sposób utrudniająca jednostce lub grupie społecznej, a w szczególności osobom ubogim funkcjonowanie w społeczeństwie.

3.4.8. Seniorzy i osoby przewlekle chore

W związku z wydłużeniem się życia należy szczególną uwagę zwrócić na wciąż zwiększającą grupę ludzi starszych. Wydłużenie się życia powoduje bowiem dezaktywację zawodową grupy ludzi starszych co za tym idzie jej potrzeby zyskują na coraz większym znaczeniu. W wachlarzu usług MGOPS posiada oferty dla osób starszych i niesamodzielnych (m.in. usługi opiekuńcze, pobyt w Centrum Wspierania Inicjatyw Obywatelskich w Pleszewie).

Do najważniejszych problemów ludzi starszych można zaliczyć: samotność, chorobę, niepełnosprawność, życie w ubóstwie, poczucie nieprzydatności.

Według danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej ponad 10% osób ubiegających się o pomoc to osoby długotrwale chore.

Jednym z celów pomocy społecznej jest dążenie do wspierania klientów w osiąganiu jak największej samodzielności jej klientów i ich aktywizacja w podejmowaniu działań zmierzających do poprawy jakości życia.

Osoba, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób a jest jej pozbawiona i rodzina nie może takiej pomocy zapewnić przysługuje im pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

a) Usługi opiekuńcze - pomoc w zaspokajaniu potrzeb życiowych, opieka higieniczna, pielęgnacja oraz zaspokajanie kontaktów z otoczeniem.

b) Specjalistyczne usługi opiekuńcze - to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności sprawowane przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Tabela 36.: Świadczenia udzielone osobom starszym, zależnym

Forma Pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzję świadcz.	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
--------------	--	------------------	-----------------	---------------	-------------------------

2011

Usługi opiekuńcze	83	18461	239.993.00	78	96
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	15	6411	85.494.00	15	29

2012

Usługi opiekuńcze	61	20918	239.511.00	58	67
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	14	8642	103.704.00	14	22

2013

Usługi opiekuńcze	61	17876	201.746.06	59	68
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	16	6484	79.999.48	13	21

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie.

W roku 2012 i 2013 liczba świadczeń była na jednakowym poziomie, a różnica w kwocie wydatków wynikała z kosztów ceny za jedną godzinę usług opiekuńczych. W 2012r. cena jednej godziny usług opiekuńczych wynosiła 11,45 zł, natomiast w 2013 cena usług wynosiła 10,39 zł. Z tego wniosek, że kwota świadczeń w 2013 r. – 79.999,48 była znacznie niższa, niż w latach poprzednich.

Formy wsparcia oferowane przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie osobom starszym i samotnym obejmują:

a) Pomoc materialną w formie świadczeń pieniężnych na podstawie ustawy o pomocy społecznej /zasiłki stałe, zasiłki celowe, świadczenie pieniężne z „Programu”/ przyznawane w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb socjalno-bytowych.

b) Zasiłek pielęgnacyjny-wypłacany na podstawie ustawy o świadczeniu rodzinnym dla osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym i lubosób, które ukończyły 75rok życia w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

c) Dodatki mieszkaniowe - stanowiące wsparcie finansowe również dla osób starszych, których dochód własny nie pozwala na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych jaką jest utrzymanie mieszkania.

Tabela 37.:Pomoc finansowa dla osób starszych

Forma Pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzję świadcz.	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
--------------	--	------------------	-----------------	---------------	-------------------------

2011

Pomoc Finansowa (zasiłki stałe, celowe, świadczenia pieniężne z „Programu”	41	173	64.152.00	49	56
Zasiłki pielęgnacyjne z tytułu wieku	45	456	69.768.00	62	69

2012

Pomoc Finansowa (zasiłki stałe, celowe, świadczenia pieniężne z „Programu”	32	177	67.958.00	40	45
Zasiłki pielęgnacyjne z tytułu wieku	49	529	80.937.00	65	70

2013

Pomoc Finansowa (zasiłki stałe, celowe, świadczenia pieniężne z „Programu”)	69	223	87.699.00	74	81
Zasiłki pielęgnacyjne z tytułu wieku	43	455	69.615.00	59	72

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie.

W Pleszewie funkcjonuje kilka instytucji i organizacji zajmujących się problematyką ludzi starszych i świadczących na ich rzecz różnorodne usługi:

a) Centrum Wspierania Inicjatyw Obywatelskich - znajduje się w Pleszewie przy ul. B. Krzywoustego 3 jest miejscem przeznaczonym dla osób samotnych lub osób w rodzinie, które z powodu wieku, choroby i innych przyczyn wymagają pomocy a są jej pozbawione. Centrum Wspierania Inicjatyw Obywatelskich swoim klientom zapewnia następujące usługi:

- pobyt w godzinach 8.00 do 16.00 od poniedziałku do piątku,
- spożycie obiadu na miejscu lub na wynos,
- ogólną rehabilitację ruchową,
- terapię zajęciową,
- porady indywidualne,
- imprezy, wycieczki organizowane na terenie i poza ośrodkiem.

Tabela38.: Liczba osób korzystających z usług CWiO

	2011	2012	2013
Osoby korzystające z usług CWiO	30 osób	31 osób	32 osoby

Źródło: Centrum Wspierania Inicjatyw Obywatelskich

Jak zostało przedstawione w tabeli, korzystanie z usług CWiOw poszczególnych latach utrzymuje się na podobnym poziomie.

b) Dom Pomocy Społecznej - znajduje się przy ulicy Plac Wolności im. Jana Pawła II 5; Osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogące samodzielnie funkcjonować w życiu codziennym, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w

formie usług opiekuńczych przysługuje pobyt w Domy Pomocy Społecznej. Dom Pomocy Społecznej w Pleszewie przeznaczony jest dla:

- osób przewlekle somatycznie chorych
- osób przewlekle psychicznie chorych

Aktualnie w DPS w Pleszewie przebywa 240 osób (59 kobiet, 181 mężczyzn).w tym 33 osoby, mieszkańcy gminy Pleszew a wśród nich osoby objęte pomocą tuż. Ośrodka przebywające w ww. DPS na starych zasadach - 16 osób (zasiłki stałe) oraz 17 osób na nowych zasadach opartych na partycypacji gminy w kosztach pobytu mieszkańca.

Zasady odpłatności ustalane są na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej oraz Zarządzenia Starosty w sprawie średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańców w domach pomocy społecznej oraz wychowanków w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w 2014r.

Tabela 39.: Odpłatność w DPS oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych

	2011			2012			2013		
Placówka	Liczba osób	Koszty poniesione przez Gminę	Koszt utrzymania	Liczba osób	Koszty poniesione przez Gminę	Koszt utrzymania	Liczba osób	Koszty poniesione przez Gminę	Koszt utrzymania
DPS Pleszew	14	311 652.53	2781.00	19	350.102.85	2919.00	20	498.037.87	2.995.00
DPS Zakrzew	1	21 663.48	2.943,62	1	22 637.73	3085,47	1	23 079.42	3174,09
Ostrów Wlkp	1	19 216.84	3.296,35	1	27 042.00	3 195.55	1	15 056.05	3156.00
Rogowo	1	17.121,42	2 671,85						
Fabianów	0	0		1	17 076.29	2 894.00	1	24 766.16	2.892.00
razem		369654.27			416858.87			560 939.50	

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie

Starzenie się społeczeństwa oraz związane z tym wzrastające koszty zabezpieczenia osób starszych i zależnych skłaniają do refleksji na temat wzmacniania infrastruktury instytucjonalnej oraz form oparcia dla seniorów.

Na dzień 31.12.2013r. oczekują na umieszczenie w DPS 3 osoby, będące klientami pomocy społecznej.

Tabela40.: Liczba osób umieszczonych w Domu Pomocy Społecznej

	2011	2012	2013
Liczba osób umieszczonych w DPS	4 osoby	3 osoby	1 osoba

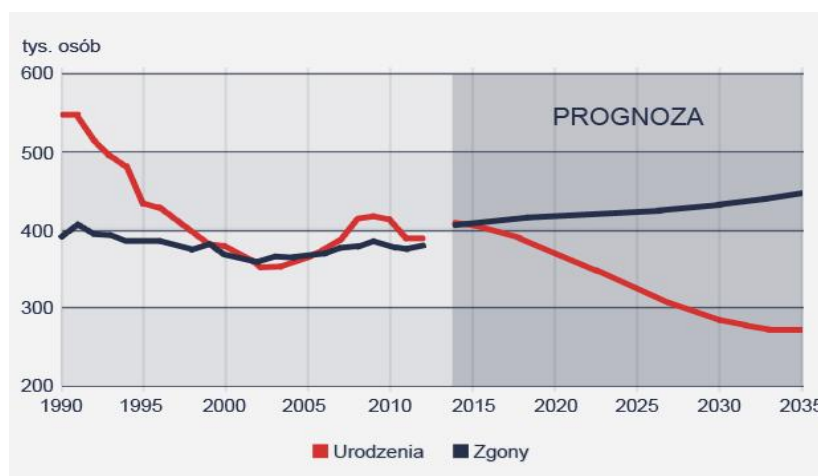
Źródło: Dom Pomocy Społecznej

Prognozy demograficzne są nieubłagane. Według danych Eurostatu za blisko 50 lat w 2060 roku co trzeci mieszkaniec UE będzie miał 65 lat i więcej. Oznacza to, że na każdego emeryta będą przypadały dwie osoby pracujące – a obecnie są to cztery osoby.

Prognozy Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) dotyczące liczby ludności do 2035 nie pozostawiają złudzeń, że nasze społeczeństwo również się starzeje. Liczba ludności kraju będzie się ponadto kurczyć. Wedle danych GUS spadnie ona z około 38 milionów obecnie do 36 milionów w roku 2035 (spadek o ponad 5%). Eurostat z kolei podaje, że liczba ludności Polski spadnie w 2060 roku do 32,7 miliona. Prognozy GUS potwierdzają ponadto, że w Polsce będzie nasilał się proces starzenia społeczeństwa (źródło: Główny Urząd Statystyczny). Przewiduje się, że w roku 2020 ludność Polski osiągnie prawie 37830 tys., zaś w 2035 roku – ok. 35993 tys. - przy założeniu scenariusza prognozy określanego jako najbardziej realistyczny.

2012 r. był piątym z kolei, w którym wystąpił dodatni przyrost ludności. Polaków przybyło jednak mniej niż w poprzednich latach - na każde 100 tys. mieszkańców Polski tylko 1 osoba - wynika z informacji zawartych w raporcie GUS. A demograficzna sytuacja Polski nie jest dobra. Rodzi się za mało dzieci, zastępowalność pokoleń nie jest zapewniona.

Z nowych danych wynika, że od 2015 r. przyrost ludności będzie ujemny. Spadnie liczba osób w wieku produkcyjnym. A to może oznaczać załamanie systemu emerytalnego - coraz mniejsza liczba pracujących osób będzie musiała wziąć na siebie obciążenia związane z wypłatą świadczeń rosnącej liczbie emerytów.

Wykres 6: Zgony i urodzenia w Polsce

Źródło: Podstawowe informacje o rozwoju demograficznym Polski, WWW. stat.gov.pl

Ludzi starszych będzie przybywać i to niekoniecznie na skutek niskiego przyrostu naturalnego, lecz w głównej mierze za sprawą postępu cywilizacyjnego, rozwoju medycyny oraz popularyzacji tzw. zdrowego trybu życia. Osoby starsze to ogromny potencjał, który może i powinien być wykorzystywany przez organizacje pozarządowe i społeczność lokalną. To przede wszystkim nieocenione źródło umiejętności wiedzy budowanej na podstawie długoletnich życiowych i zawodowych doświadczeń. To także umiejętności praktyczne przydatne innym czy też czas, które osoby starsze mogą poświęcić na pracę w organizacjach pozarządowych lub społeczności lokalnej.

3.4.9. Przestępczość, w tym przestępczość nieletnich

Zjawisko przestępczości to poważny problem społeczny, szczególnie wśród nieletnich i młodzieży. W ostatnich latach patologia ta przybiera coraz bardziej skomplikowane i groźniejsze formy. Coraz częściej słyszymy o wstrząsających zachowaniach młodych ludzi, przepełnionych agresją, bestialstwem i sadyzmem. Znęcanie się nad słabszymi fizycznie i psychicznie osobami, czyny bez motywu, zastraszania to zjawiska pojawiające się nagminnie od kilkunastu lat. I najczęściej mają one miejsce w obrębie niewielkiej społeczności – wśród sąsiadów i znajomych. Wiedza o nawykach i słabościach bliskich ułatwia atak, a nawarstwiające się konflikty podsycające wrogość i strach powodują dużą eskalację przemocy. Przestępczość nieletnich to od wielu lat przedmiot szczególnego zainteresowania kryminologów i policji.

Najczęściej dokuczliwymi i najczęściej notowanymi naruszeniami prawa występującymi na terenie Miasta i Gminy Pleszew są przestępstwa przeciwko mieniu, życiu i zdrowiu. Osobnym problemem powiązanim z wymienionymi przestępstwami jest przemoc domowa i zjawiska wokół tego występujące. W latach 2010-2013 pleszewska Policja otrzymała następującą ilość zgłoszeń przemocy w rodzinie na terenie Miasta i Gminy Pleszew:

2010r. – 25

2011r. – 24

2012r. – 23

2013r. – 19.

W tym samym okresie Policja wszczęła następujące ilości procedur „Niebieska Karta”:

2010r. – 25

2011r. – 24

2012r. – 23

2013r. – 19.

Natomiast w wybranych kategoriach przestępstw na terenie Miasta i Gminy Pleszew stan na lata 2011-2013 przedstawiał się następująco :

Tabela 41.: Przestępstwa na Terenia Miasta i Gminy Pleszew na lata 2011-2013

	2011		2012		2013	
	Wszczęto	Stwierdzono	Wszczęto	Stwierdzono	Wszczęto	Stwierdzono
Bojki i pobicia	6	7 15 sprawców	4	6 12 sprawców	5	5 7 sprawców
Zgwałcenia	2	1	2	2	---	-----
Kradzież cudzej rzeczy	101	128 62 sprawców	76	117 48 sprawców	91	139 34 sprawców
Kradzież pojazdu poprzez włamanie	10	10	6	9	8	8
Kradzież z włamaniem	60	115 19 sprawców	51	81 25 sprawców	43	72 13 sprawców
Rozboje, kradzieże i wymuszenia rozboj cze	5	17 9 sprawców	9	25 12 sprawców	3	32 5 sprawców
Przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	21	113 36 sprawców	24	133 32 sprawców	22	151 26 sprawców

Źródło : Komenda Powiatowa Policji w Pleszewie

Policyjne dane statystyczne wskazują, że przestępczość staje się dużym problemem, u podstaw którego leżą inne problemy społeczne takie, jak: bezrobocie, frustracja społeczna, pauperyzacja różnych środowisk zawodowych i rozluźnienie więzi społecznych, na co wskazuje liczba przestępstw dokonanych przeciwko mieniu.

3.4.10. Przemoc w rodzinie

Często mamy także do czynienia w naszym mieście i gminie z przemocą w rodzinie.

Przez przemoc w rodzinie należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych oraz innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na zdrowiu fizycznym, psychicznym a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Aby przeciwdziałać przemocy w rodzinie, a także zwiększyć skuteczność pomocy osobom i rodzinom uwikłanym w problem przemocy został opracowany Gminny Program Przeciwdziałaniu

Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta i Gminy Pleszew na lata 2011-2015. Program został przyjęty do realizacji Uchwałą Rady Miejskiej w Pleszewie Nr VI/48/2011 z dnia 7 kwietnia 2011r.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie jest koordynatorem programu i prowadzi monitoring jego realizacji.

Ustawodawca zobowiązał ponadto samorząd gminny do utworzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, w skład którego obligatoryjnie wchodzi przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- policji;
- oświaty;
- ochrony zdrowia;
- organizacji pozarządowych;
- kuratorzy sądowi

W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą także wchodzić prokuratorzy i przedstawiciele innych podmiotów, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na pierwszym posiedzeniu zespołu wybierany jest, spośród jego członków, przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego.

Podstawowym zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest realizacja działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie, a także integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zadania te są wykonywane w szczególności przez:

- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.
- dokonywanie diagnozy problemu przemocy w rodzinie;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;

Zespół interdyscyplinarny tworzy grupy robocze, których celem i zadaniem jest rozwiązywanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. W skład grup roboczych obligatoryjnie wchodzi przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- policji;
- oświaty;
- ochrony zdrowia.

W skład grup roboczych mogą wchodzić również kuratorzy sądowi, oraz przedstawiciele innych podmiotów będący specjalistami w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych. Zadania grup roboczych to w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Instytucja zespołu interdyscyplinarnego uregulowana jest m.in. w art. 9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Celem zespołu interdyscyplinarnego jest działalność profilaktyczna i pomoc rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w art. 9a ust. 9 wskazuje obowiązek zapewnienia obsługi organizacyjno - technicznej zespołu interdyscyplinarnego przez ośrodek pomocy społecznej

W ramach prowadzonych działań przez Zespół w latach 2011- 2013 zostało założonych 46 NIEBIESKICH KART.

Tabela 42.: Forma pomocy udzielona ofiarom przemocy

Wyszczególnienie		2011			2012			2013		
		Liczba rodzin	Ilość osób w rodzinach		Liczba rodzin	Ilość osób w rodzinach		Liczba rodzin	Ilość osób w rodzinach	
				W tym dzieci			W tym dzieci			W tym dzieci
Ogółem Interwencja kryzysowa		3	9	6	15	32	12	32	106	45
W tym;	Pomoc całodobowa	2	6	4	1	3	2	1	5	4
	Niebieska karta	1	3	2	14	29	10	31	101	41

Źródło : Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pleszewie

Jak wynika z powyższych danych ilość sytuacji interwencyjnych spowodowanych przemocą wzrasta. Ludzie nie radzą sobie z wieloma sprawami, np. biedą, bezrobociem. I wtedy pojawia się agresja.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów dnia 13 września 2011r i wdrożeniem procedury „Niebieskie Karty” kwestia przemocy stała się problemem szczególnie newralgicznym zobowiązującym powołane jednostki do wszczęcia działań zmierzających do uzdrowienia sytuacji i zaprzestania przemocy w rodzinie. Panuje też przekonanie, że bicie i poniżanie nie zdarza się w „dobrych domach”. Należy zmienić ten stereotyp - przemoc może dotknąć każdego niezależnie od statusu materialnego.

Przemoc fizyczna, psychiczna, ekonomiczna, seksualna jest przestępstwem zgodnie z artykułem 207^{§1} kodeksu karnego „Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny – podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.”

Prokuratura Rejonowa w Pleszewie podała, że w okresie od 01.01.2010 – 31.12.2013r.:

- Wszczęto **163** postępowań w trybie art. 207 kk wobec mieszkańców Miasta i Gminy Pleszew,
- Umorzono **47** postępowań o znęcanie się w trybie art. 207 kk wobec mieszkańców Miasta i Gminy Pleszew.

Analizując wskaźniki statystyczne, należy przyjąć pewien margines błędu, wynikający z „ciemnej liczby” przestępstw i wykroczeń, o których nie wiadomo, a które rzutują na stan poczucia bezpieczeństwa społecznego. Do tej kategorii zalicza się, niebezpieczne z punktu widzenia

społeczności lokalnej, tworzenie się nieformalnych grup młodzieży, tzw. „błokersów”, którzy zakłócają porządek publiczny, niszczą mienie w rejonach osiedli mieszkaniowych.

Dla ograniczenia przestępczości i zjawisk patologicznych należy tworzyć klimat dla działalności profilaktycznej, uspołecnić działania policyjne oraz kształtować pozytywne podstawy i zachowania wśród społeczeństwa. Dlatego istnieje konieczność zastosowania takich form pracy Policji, które umożliwiłyby bardziej racjonalne i efektywne wykorzystanie sił i środków. Wyniki doświadczeń szeregu lat wyraźnie wskazują, iż nie ma praktycznej możliwości podjęcia działań, w których Policja byłaby w stanie sama, bez wsparcia zewnętrznego, skutecznie chronić społeczeństwo przed przestępczością. Skuteczność pracy Policji w zakresie działań profilaktycznych w dużej mierze uzależniona jest od właściwej, opartej na zasadach partnerstwa współpracy ze społeczeństwem.

Analizując dane związane z przemocą domową należy stwierdzić, że zjawisko to znacznie wzrasta, a w związku z tym staje się poważnym problemem w Mieście i Gminie Pleszew. Z obserwacji można też wywnioskować, że w rodzinie, gdzie ujawniono przemoc, często występuje alkohol. Zasadnym więc wydaje się zintegrowanie działań różnych instytucji w kierunku zagadnień dotyczących terapii ofiar po to, aby nie utwierdzać sprawcy w przekonaniu o bezkarności.

Problem zapobiegania i zwalczania przestępczości nie może spoczywać tylko na barkach Policji, ale powinien zyskać rangę ogólnospołeczną. Do kompetencji Policji należy niewątpliwie dokonywanie analizy zagrożeń. Znakomitym źródłem informacji jest samo społeczeństwo, dane zbierane przez dzielnicowych podczas spotkań środowiskowych czy indywidualnych.

3.4.11. Choroby psychiczne

Choroby psychiczne występują częściej niż myślimy, cierpi na nie rocznie około 25% przedstawicieli dorosłego społeczeństwa.

“Prawdziwa” choroba psychiczna, często określana jako psychoza, powoduje znaczącą dezorganizację zachowania i ogólnej sprawności umysłowej, charakteryzuje się znacznym upośledzeniem oceny rzeczywistości, zwykle w jej przebiegu występują urojenia, omamy, dezorganizacja mowy, zaburzenia zachowania. Osoby, które przeżyły psychozę, opisują ją jako chaotyczny, czasem pełen zagrożenia stan psychiczny, który nie mieści się w dotychczasowym porządku myślenia.

Niełatwo jest podać prostą, uogólnioną definicję choroby psychicznej. Po pierwsze współczesna psychiatria wymienia wiele ich typów, różniących się między sobą rodzajem objawów, ich nasileniem i

długością trwania, a także odmiennym wpływem na codzienne funkcjonowanie. Po drugie brak jest wyraźnych, ostrych granic pomiędzy zachowaniami i odczuciami prawidłowymi i patologicznymi. Zatem nie każde zachowanie odmienne od oczekiwanego musi być przejawem zaburzenia psychicznego. "Prawdziwa" choroba psychiczna, często określana jako psychoza, powoduje znaczącą dezorganizację zachowania i ogólnej sprawności umysłowej, charakteryzuje się znacznym upośledzeniem oceny rzeczywistości, zwykle w jej przebiegu występują urojenia, omamy, dezorganizacja mowy, zaburzenia zachowania. Osoby, które przeżyły psychozę, opisują ją jako chaotyczny, czasem pełen zagrożenia stan psychiczny, który nie mieści się w dotychczasowym porządku myślenia. Do tak rozumianych chorób należą m.in. schizofrenia, zaburzenie schizoafektywne, psychoza maniakalno-depresyjna, czy zaburzenia psychiczne wynikające z organicznego uszkodzenia mózgu.

Są też inne zaburzenia psychiczne, które nie zmieniają funkcjonowania w tak dużym stopniu jak to ma miejsce w psychozach, nie wywołują utraty poczucia realności, ale dają znaczne subiektywne poczucie cierpienia i bycia chorym. Należą do nich niektóre postacie depresji (na przykład reaktywne – stanowiące odpowiedź na trudności życiowe), czy zaburzenia lękowe (dawniej zwane nerwicami). Jeszcze inną kategorię stanowią zaburzenia osobowości, które manifestują się głównie utrwalonymi, niedostosowanymi do norm i oczekiwań społecznych postawami i zachowaniami i są źródłem konfliktów i napięć w miejscu pracy, czy w domu (sam doznający tych zaburzeń może ich nie dostrzegać, a cierpi otoczenie).

Z danych Pleszewskiego Centrum Medycznego w Pleszewie, ilość pacjentów leczonych w Poradni Zdrowia Psychicznego w latach 2010-2013, przedstawia się następująco:

Tabela43.: Liczba pacjentów leczonych w Poradni Zdrowia Psychicznego

	2010	2011	2012	2013
Kobiety	1023	1066	1015	1181
Mężczyźni	699	786	783	912
Razem	1722	1852	1798	2093

Źródło: Pleszewskie Centrum Medyczne

Wykres 7.: Pacjenci leczeni w Poradni Zdrowia Psychicznego

Źródło: Pleszewskie Centrum Medyczne

Jak wynika z powyższych danych, osób chorych psychicznie sukcesywnie przybywa.

W Pleszewie osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą liczyć na wsparcie ze strony SDŚ. SDŚ jest domem typu ABC przeznaczonym dla 40 osób. Do 1 września 2013 r. ŚDŚ przeznaczony był dla 35 osób. Podział uczestników na dzień 31.12.2013 ze względu na typ kategorii osób:

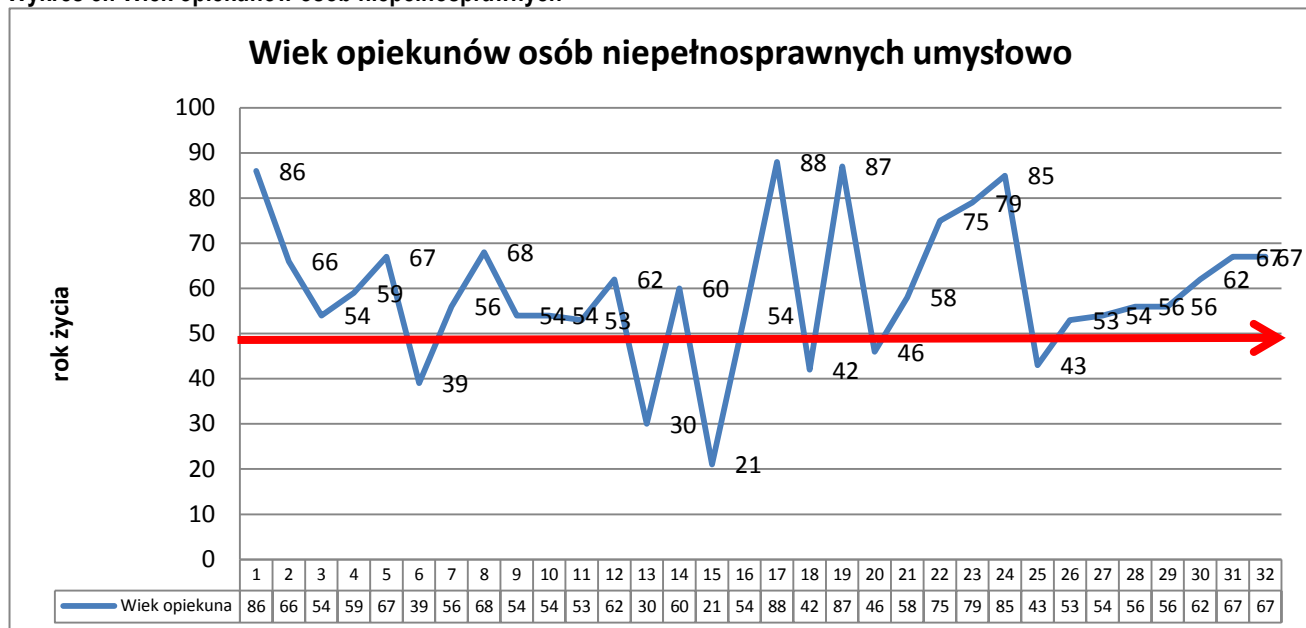
Typ A – dla osób przewlekłe psychicznie chorych – 17 osób

Typ B – dla osób upośledzonych umysłowo – 19 osób

Typ C – dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych – 4 osoby.

Istotnym problemem związanym z opieką nad osobami chorymi psychicznie jest zależność od opiekunów, których wiek niejednokrotnie oscyluje wokół niebezpiecznej granicy „starości”. Owo zjawisko prezentuje poniższy wykres:

Wykres 8.: Wiek opiekunów osób niepełnosprawnych

Źródło: Środowiskowy Dom Samopomocy w Pleszewie

Ośmiu podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy w Pleszewie jest osobami samotnymi.

Jak widać na wykresie, wszyscy opiekunowie, którzy na rysunku widnieją powyżej czerwonej strzałki, to osoby, które ze względu na swój wiek, w niedalekiej przyszłości nie będą mogły zająć się swoimi podopiecznymi. Jest ich zdecydowana większość (26 osób, czyli 81%). Tylko 6 opiekunów jest w wieku poniżej 50 roku życia (19%).

Wnioskować należy wobec powyższego, że opiekunowie, którzy przekroczyli 50 i 60 rok życia, będą w niedalekiej przyszłości potrzebować pomocy ze strony Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w opiece nad osobami niepełnosprawnymi umysłowo.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą także liczyć na wsparcie Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Pleszewie, który udziela potrzebującym specjalistycznej pomocy psychologicznej czy terapeutycznej.

Tabela 44.: Liczba osób korzystających z poradnictwa psychologicznego, prawnego i rodzinnego w POIK

	2010	2011	2012	2013
Ilość osób korzystających z poradnictwa psychologicznego, prawnego i rodzinnego	73	58	62	67

Źródło: Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Pleszewie

IV. ANALIZA SWOT

Część ta zawiera opis wewnętrznych i zewnętrznych czynników wpływających na działania związane z realizacją programów strategicznych w dziedzinie pomocy społecznej. Opracowana została na podstawie danych i informacji zgłoszonych przez wszystkie instytucje i podmioty zaangażowane w politykę społeczną Miasta i Gminy Pleszew.

Analiza SWOT (skrót pochodzący od angielskich słów: **Strenghts** – mocne strony, **Weaknesses** – słabe strony, **Opportunities** – szanse, **Threats** – zagrożenia) to metoda strategiczna, jedna z podstawowych technik analitycznych, polegająca na ocenie elementów, które należy wykorzystać oraz eliminowaniu tych, które są negatywne podczas realizacji zadań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. Wnikliwe opracowanie analizy stanowi istotny etap procesu planowania strategicznego oraz punkt wyjściowy dla określenia celów strategicznych.

Analiza pozwala określić mocne i słabe strony Miasta i Gminy Pleszew jako czynniki wewnętrzne, czyli te, na które sama gmina ma wpływ oraz szanse i zagrożenia jako czynniki zewnętrzne, czyli te, na które gmina nie ma wpływu i które są uzależnione od otoczenia.

W opracowanej analizie SWOT odniesiono się wyłącznie do problemów społecznych.

4.1. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE

Dokonując analizy uwarunkowań wewnętrznych wykazujemy te czynniki, które występują wewnątrz Miasta i Gminy Pleszew, zasoby, które posiadamy. Analiza zasobów Pleszewa pozwoliła wygenerować mocne punkty gminy oraz wykazać jej słabe strony. Mocne strony oznaczają, że należy je nadal rozwijać i doskonalić, a słabe – eliminować bądź zreorganizować, gdyż są to wszelkiego rodzaju braki i ograniczenia mogące utrudniać bądź uniemożliwiać realizację celów strategicznych.

Mocne strony stanowią wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną Pleszewa, słabe strony – to wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sferę społeczną gminy.

Analizę SWOT dokonano dla priorytetów strategicznych Miasta i Gminy Pleszew, które Zespół wybrał na podstawie diagnozy obecnego stanu sfery społecznej. Skupiono się na: dzieciach i młodzieży, osobach starszych i niepełnosprawnych, osobach w trudniej sytuacji socjalnej i środowiskach patologicznych.

Obszary problemowe Pleszew

1. Wykluczenie społeczne

Silne strony	Słabe strony
1. Aktywne działania na rzecz aktywizacji bezrobotnych 2. Aktywne działania instytucji wsparcia 3. Karta aktywności zawodowej 4. Kilka etatów stażowych dla osób 50+ 5. Rosnąca mobilność seniorów 6. Pobyt dzienny dla emerytów i rencistów 7. Podnoszenie kwalifikacji przez osoby długotrwale bezrobotne 8. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w celu aktywizacji osób bezrobotnych – prace społeczno – użyteczne oraz staże zawodowe, 9. Dostateczny dostęp do jednostek pomocy społecznej dla osób starszych, 10. Organizacja pomocy dla osób starszych w formie usług opiekuńczych, 11. Kadra pomocy społecznej posiada profesjonalne przygotowanie w świadczeniu pomocy osobom starszych, 12. Partnerstwo lokalne na rzecz osób niepełnosprawnych, starszych i samotnych, 13. Podejmowanie działań zapobiegawczych bezdomności, 14. Współpraca Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z innymi instytucjami i stowarzyszeniami w zakresie przeciwdziałania bezdomności i pomocy osobom bezdomnym,	1. Niewielkie możliwości zatrudniania w Pleszewie a. Wysokie bezrobocie b. Starzejące się społeczeństwo, 2. Brak wsparcia dla osób opiekujących się osobami zależnymi (otępienie starcze) a. Osoby opiekujące się muszą zrezygnować z pracy b. Wsparcie możliwe tylko dla osób leżących c. Osoby niepełnosprawne tracące opiekunów nie są w stanie się utrzymać, 3. Brak kontraktów socjalnych, 4. Utrudniony powrót matek po urodzeniu dziecka do pracy, 5. Rosnąca liczba matek samotnie wychowujących dzieci, a. niepłacone alimenty, b. są zdane tylko na pomoc społeczną, 6. Występujące długotrwale bezrobocie, 7. Brak wystarczających środków finansowych na realizację zadań pomocy społecznej na rzecz walki z bezrobociem, 8. Niski poziom wykształcenia osób długotrwale bezrobotnych, 9. Nieświadomość ludzi na temat funkcjonowania instytucji pomocowych, 10. Wzrastająca liczba osób w wieku poprodukcyjnym,

2. Integracja

Silne strony	Słabe strony
1. Działania w ramach ekonomii społecznej 2. Prężnie działające Centrum Wolontariatu (jednostka powiatowa działająca na terenie miasta i gminy Pleszew), 3. Współpraca krajowa i międzynarodowa na poziomie samorządu gminnego, 4. Zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań organizowane dla dzieci i młodzieży przedszkolnej i szkolnej, 5. Aktywna działalność pracowników socjalnych na rzecz pomocy dzieciom, młodzieży oraz rodzinom.	1. Ograniczone możliwości stosowania wolontariatu a. Ucieczka młodych ludzi z Pleszewa, b. Ograniczone możliwości wsparcia ze strony osób starszych, 2. Problemy z chęcią dokształcania i mobilności osób starszych 3. Niewielki odzew na pomysły, dotyczące integracji społecznej, 4. Niechęć przedsiębiorców wobec elastycznych form zatrudnienia, 5. Zmiana nastawienia pracodawców wobec matek z małymi dziećmi, 6. Brak kompleksowych działań dotyczących ekonomii społecznej oraz promocji przedsiębiorczości, 7. Słabo rozwinięta baza gastronomiczna i noclegowa, turystyka, 8. Duża liczba bezrobotnych absolwentów szkół,

3. Infrastruktura społeczna

Silne strony	Słabe strony
1. Prężnie działające instytucje a. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, b. Spółdzielnia Socjalna, c. Schronisko Brata Alberta, d. Klub Integracji Społecznej, e. Pleszewskie Towarzystwo Budownictwa Socjalnego, 2. Klauzule społeczne umożliwiające zasilanie działalności społecznej z budżetu samorządu zgodnie z potrzebami lokalnej społeczności, 3. Istnienie 78 mieszkań socjalnych – TBS-y, 4. Aktywna rola osób działających w ramach Uniwersytetu III wieku a. Chęć do szkoleń b. Współpraca międzypokoleniowa, 5. Współpraca Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z innymi instytucjami, chęć pomocy z ich strony, 6. Umiejętność pozyskiwania środków zewnętrznych przeznaczonych na inicjatywy społeczne, w tym środki unijne, 7. Realizowanie wspólnych projektów i programów z zakresu polityki społecznej podejmowanych przez partnerów lokalnych, 8. Opracowanie, promocja i realizacja nowatorskich rozwiązań z zakresu polityki społecznej w obszarze lokalnym i regionalnym, 9. Działania mające na celu przełamanie stereotypowego podejścia do rozwiązywania problemów społecznych.	1. Wypalenie zawodowe osób w niektórych instytucjach, 2. Niewystarczająca liczba lokali socjalnych, 3. Ograniczone możliwości opieki osób przewlekle chorych, szczególnie po leczeniu szpitalnym, 4. Niewystarczająca ilość podmiotów ekonomii społecznej, 5. Utrudniony dojazd do instytucji społecznych dla osób spoza Pleszewa 6. Brak bazy mieszkań socjalnych i komunalnych, 7. Brak opracowania, finansowania i wdrażania gminnych programów profilaktycznych,

Źródło: Zespół ds. opracowania gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych

4.2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE

Analizując uwarunkowania zewnętrzne analizujemy otoczenie Miasta i Gminy Pleszew. Metoda ta pozwala wygenerować z otoczenie szanse rozwoju gminy oraz zagrożenia hamujące jej rozwój.

Szanse to te zewnętrzne uwarunkowania, których wpływ na realizację celów polityki społecznej jest pozytywny, zaś zagrożenia – to zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów. Szanse i zagrożenia to te czynniki, na które Miasto i Gmina Pleszew nie ma bezpośredniego wpływu i których nie jest ono w stanie zmienić.

Tabela 35: Szanse i zagrożenia w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

SZANSE	ZAGROŻENIA
- położenie geograficzne, - możliwość pozyskiwania dodatkowych środków finansowych (fundusze strukturalne), - bliskość aglomeracji Poznańskiej, - współpraca z samorządami krajowymi i zagranicznymi, - kontakty z miastami partnerskimi Pleszewa, - ogólnopolska tendencja do zwiększania poziomu aktywizacji zawodowej osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy, - możliwość pozyskiwania i wykorzystania przez jednostki samorządu terytorialnego i organizacje pozarządowe środków zewnętrznych na realizację programów rozwiązywania problemów społecznych, - podnoszenie świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń zdrowia, co może mieć wpływ na zmniejszenie stopnia zachorowalności i umieralności ze względu na choroby cywilizacyjne, - organizowanie interdyscyplinarnych szkoleń dla policjantów i pracowników socjalnych oraz przedstawicieli Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na temat programów interwencji wobec przemocy domowej i współpracy służb publicznych, - inicjowanie działań zmierzających do animacji i aktywizacji środowiska lokalnego w niesienie pomocy osobom z problemem alkoholowym i problemem przemocy, - rozwój programów i funduszy Unii Europejskiej pomocnych w tworzeniu nowych miejsc pracy , - współpraca władz lokalnych i regionalnych z partnerami społecznymi w ramach rozwiązywania problemów długotrwale bezrobotnych, - praca wolontariacka osób bezrobotnych w celu aktywizacji zawodowej, - wzmocnienie współpracy z organizacjami, fundacjami, kościołami o zasięgu lokalnym i krajowym udzielającymi wsparcia dzieciom i młodzieży, - możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych, - propagowanie idei wolontariatu na rzecz osób starszych, - współpraca organizacji rządowych,	- brak gminnych terenów inwestycyjnych, - odpływ wykwalifikowanej kadry poza granice kraju, - wysokie bezrobocie , - migracja ludzi młodych do większych miast, - narastające dysproporcje w poziomie nauczania i edukacji społeczeństwa, - pogłębianie się zjawiska starzenia się społeczności, - pogłębiające się zróżnicowanie poziomu życia i zamożności społeczeństwa, - niewystarczająca możliwość sprostania potrzebom w zakresie uzyskiwania pomocy w dziedzinie uzależnień, - oznaki bezsilności i bezradności w społeczeństwie lokalnym, - brak adekwatnych rozwiązań do potrzeb osób bezrobotnych, rozwiązywania problemów w zakresie rozwoju rynku pracy i niwelowania negatywnych skutków bezrobocia, - zjawisko dziedziczenia bezrobocia, - zjawisko zatrudnienia nielegalnego tzw. „Praca na czarno”, - zagrożenia funkcjonowania rodziny: rozpad więzi rodzinnych, uzależnienia, bezrobocie, przemoc w rodzinie itp., - trudna sytuacja finansowa osób starszych, - brak wiedzy i świadomości wśród społeczności o problemie bezdomności, - istnienie zjawiska długotrwałego bezrobocia wśród osób bezdomnych na terenie kraju, - niewystarczająca ilość środków na finansowanie zadań pomocy społecznej, - brak rozwiązań lokalnych i regionalnych dla długotrwale bezrobotnych, - pogłębiające się ubożenie społeczeństwa, - pogarszanie się jakości opieki

pozarządowych, samorządowych oraz organizacji kościelnych, - dostrzeżenie problemów osób bezdomnych, - dostęp do programów rządowych przeciwdziałających bezdomności, - szkolenia i kursy z zakresu nowych metod i technik pracy w pomocy społecznej, - konferencje, warsztaty, wymiany międzynarodowe jednostek samorządu terytorialnego różnych form i szczebli, a także organizacji pozarządowych, - opracowanie, promocja i realizacja nowatorskich rozwiązań z zakresu polityki społecznej w obszarze lokalnym i regionalnym, - działania mające na celu przełamanie stereotypowego podejścia do rozwiązywania problemów społecznych, - konkurencyjność wobec innych ośrodków miejskich, - skuteczna promocja zewnętrzna zadań realizowanych przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, - rozwój szkolnictwa specjalnego, - możliwość zlecania zadań organizacjom pozarządowym z zakresu pomocy społecznej rozwój infrastruktury społecznej i technicznej.	zdrowotnej, - zła struktura finansów samorządów terytorialnych , - odczuwalne skutki braku przemysłu, - brak rzeczywistej diagnozy na poziomie makro, - nierównomierny rozwój terenu, - zły system podatkowy,
--	--

Źródło: Zespół ds. opracowania gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych

4.3. MACIERZ WPŁYWÓW

Na podstawie analizy SWOT stworzona została macierz strategii, która pozwala na planowanie strategiczne w kierunkach wykorzystywania atutów i redukcji zagrożeń przy realizacji celów polityki społecznej Miasta i Gminy Pleszew.

Macierz została sporządzona przez Zespół ds. opracowania strategii na podstawie zidentyfikowanych silnych i słabych stron oraz listę rozpoznanych szans i zagrożeń zewnętrznych. Przedstawiono najbardziej znaczące uwarunkowania dla kształtowania polityki społecznej Miasta i Gminy Pleszew.

Wyniki macierzy wpływów:

1. Uwarunkowania wewnętrzne

- ☑ Dominująca rola miasta w regionie
- ☑ Dobra infrastruktura służby zdrowia

- ✧ Współpraca samorządu lokalnego i III sektora
- ✧ Aktywna działalność istniejących organizacji pozarządowych
- ✧ Wykwalifikowana kadra pracownicza
- ✧ Dobrze zdiagnozowane obszary społeczne
- ✧ Rozwinięte formy pomocy pozamaterialnej
- ✧ Różne formy wsparcia społecznego

- ✧ Brak dostatecznej ilości środków pieniężnych
- ✧ Brak systemowych rozwiązań problemów społecznych
- ✧ Pogłębiające się ubóstwo
- ✧ Patologie społeczne
- ✧ Wzrost liczby świadczeniobiorców pomocy społecznej
- ✧ Brak mieszkań socjalnych
- ✧ Wysoki poziom bezrobocia
- ✧ „Uzależnienie” społeczeństwa od pomocy społecznej
- ✧ Rosnące koszty utrzymania
- ✧ Migracje ludności

2. Uwarunkowania zewnętrzne

- ✧ Możliwość zlecenia zadań organizacjom pozarządowym z zakresu pomocy społecznej
- ✧ Położenie geograficzne
- ✧ Możliwość pozyskiwania dodatkowych środków finansowych
- ✧ Kontakty z miastami partnerskimi

- ✧ Brak środków finansowych na realizację zadań ustawowych
- ✧ Pogłębiające się ubożenie społeczeństwa
- ✧ Migracje ludności
- ✧ Brak rzeczywistej diagnozy na poziomie makro

V. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Część ta zawiera szczegółowe programy pomocy społecznej przeznaczone do realizacji na terenie Miasta i Gminy Pleszew. Zostały one ujęte w postaci celów strategicznych, celów operacyjnych i zadań. Wypracowano je na podstawie informacji od wszystkich instytucji, organizacji i osób zaangażowanych w politykę społeczną Miasta i Gminy Pleszew.

Część ta zawiera również misję, czyli próbę nakreślenia przyszłego pożądanego stanu Miasta i Gminy Pleszew w sferze pomocy społecznej.

5.1. MISJA

Misja to próba zwięzłego określenia przyszłości Miasta i Gminy Pleszew w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

PLESZEW – MIASTO OTWARTE

Misją Pleszewa jest szeroko rozumiana integracja społeczna. Swoim mieszkańcom miasto chce zapewnić jak najlepsze warunki życia, poczucia bezpieczeństwa. Zarówno doświadczenia historyczne, jak i obserwacja współczesnych kierunków rozwoju społeczeństw pozwalają stwierdzić, że jedną z cech charakteryzujących proces rozwojowy jest istnienie w społeczeństwach grup i jednostek społecznych, które z różnych powodów i na różnych etapach własnego życia i rozwoju nie potrafiły dawniej i nie są w stanie również obecnie, zapewnić dla siebie i najbliższej rodziny materialnych podstaw egzystencji.

Wraz z postępem technicznym dużego tempa nabrały procesy zmian społecznych. Zmieniały się nie tylko elementy składowe polityki społecznej, ale i wzajemne relacje struktur społecznych. Wychodzenie naprzeciw tym przemianom stało się motywacją takiego ukształtowania polityki społecznej Miasta i Gminy Pleszew, aby umożliwiła ona rozwój i dokonywanie przemian społecznych mających na celu poprawę sytuacji społeczno – bytowych i jakości życia mieszkańców.

Pleszew nastawiony jest na wysoko rozwinięte usługi społeczne, które wymagają ucharakteryzowanych działań, a w szczególności rozwoju usług takich jak: pomaganie ludziom w zdobywaniu środków finansowych na zaspokojenie potrzeb, ocenianie zdolności ludzi do opieki nad dziećmi lub innymi podopiecznymi, poradnictwo i psychoterapia, mediacja, rzecznictwo celów społecznych, informowanie organizacji o ich obowiązkach wobec jednostek, ułatwianie udzielania opieki zdrowotnej, łączenie klientów z zasobami.

Istotne jest też wskazanie powiązania usług społecznych z polityką społeczną czyli z państwem i władzami publicznymi różnych szczebli oraz ich zadaniami ze sfery społecznej. Zakładając, że jedną z podstawowych zasad polityki społecznej państwa jest sprawiedliwość społeczna, to bez usług społecznych nie dałoby się tej zasady realizować, albo byłaby ona realizowana dużo gorzej. Państwo ma do dyspozycji wiele instrumentów realizacji zasad czy celów, które mu wyznaczili ustawodawcy. Poza tworzeniem publicznych czy częściowo publicznych zakładów usług społecznych oraz całych sieci tego typu zakładów, może ono regulować działalność niepublicznych usługodawców, może też oddziaływać na rynek za pomocą bodźców niefinansowych (np. kampanie publiczne) i finansowych (granty, kary).

Jest oczywistym, że źródłem dobrobytu ludzi są nie tylko organizowane przez państwo usługi społeczne i zapewniane przez nie świadczenia społeczne, czy organizowane przez państwo systemy zapewniania obywatelom świadczeń społecznych. Ponadto trzeba pamiętać o tym, że systemy usług społecznych są finansowane ze środków publicznych pochodzących m.in. z podatków i obowiązkowych składek nakładanych na dochody z działalności gospodarczej i pracy oraz podatków, które są uwzględniane w cenach towarów. Pracownicy socjalni są najlepiej rozpoznawalną grupą zawodową pracującą w tym obszarze. Praca socjalna została wymieniona na pierwszym miejscu wśród świadczeń niepieniężnych pomocy społecznej. Ma ona również definicję ustawową „działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi”. (ustawa o pomocy społecznej z 12 marca 2004, z póź. zm.)

Misja Pleszewa uwzględnia najważniejsze problemy mieszkańców. Zespół uznał, że w odpowiedzi na rzeczywiste potrzeby, główną ideą misji jest dążenie do zmniejszenia liczby osób narażonych wykluczeniem i wykluczonych społecznie, poprawa integracji oraz wzmocnienie infrastruktury i usług społecznych Miasta i Gminy Pleszew.

5.2. WIZJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Na podstawie diagnozy stanu Miasta i Gminy Pleszew w zakresie polityki społecznej, prognozy demograficznej i stanu zdrowia mieszkańców Pleszewa, spadku aktywności społecznej, osłabienia infrastruktury, wykluczenia społecznego, problemów wychowawczych rodziny i instytucji pozarodzinnych, Zespół wyznaczył priorytety strategiczne polityki społecznej Miasta i Gminy Pleszew, dla których dokonana została analiza SWOT.

Najważniejszym priorytetem zadaniowym lokalnej polityki społecznej są: *zmniejszenie liczby osób narażonych wykluczeniem i wykluczonych społecznie*. Następnie zgodnie z zasadą solidarności międzypokoleniowej skupiono się poprawie integracji społeczności lokalnej oraz wzmocnieniu infrastruktury i usług społecznych Miasta i Gminy Pleszew.

Tak skonstruowane ramy koncepcyjno – realizacyjne polityki społecznej Miasta i Gminy Pleszew stanowią drogę prowadzącą do uzgodnienia w gronie decydentów i partnerów społecznych pewnego minimum i hierarchii zasad preferowanych w programach społecznych, takich jak:

- zmniejszenie liczby osób narażonych wykluczeniem i wykluczonych społecznie; objęcie pomocą cykliczną osób zagrożonych wykluczeniem oraz wykluczonych społecznie, aktywizacja osób

wykluczonych działania profilaktyczne takie jak: wspieranie rodzin w ich funkcjach opiekuńczo-wychowawczych, promocja profilaktyki zdrowotnej,

- poprawa integracji społeczności, poprzez wzmacnianie integracji zawodowej, promocję integracji międzypokoleniowej i aktywność obywatelską, rozwój systemu informacji o działaniach prospołecznych w Mieście i Gminie, wzmacnianie kompetencji instytucji publicznych w rozwiązywaniu problemów społecznych,

- wzmocnienie infrastruktury i usług społecznych Miasta i Gminy Pleszew, poprzez rozwój infrastruktury na potrzeby usług społecznych, tworzenie nowoczesnych instytucji społecznych, zapewnienie bezpieczeństwa społecznego i oparcia socjalnego mieszkańców Miasta i Gminy Pleszew.

W przypadku osób starszych i niepełnosprawnych polityka społeczna Pleszewa skupia się na ochronie standardu życia i poprawie funkcjonowania niesamodzielnych członków pleszewskiej społeczności i ich rodzin. Społeczność jest zobowiązana do przyjmowania odpowiedzialności za ludzi uzależnionych od innych. Poza tym polityka społeczna jest adresowana do osób i grup szczególnego ryzyka, którzy znajdują się poniżej progu bezpieczeństwa socjalnego.

Wizją strategii rozwiązywania problemów społecznych jest stworzenie programów pomocowych nakierowanych na **zapobieganie i wychodzenie z ogólnie pojętej bezradności**²⁸.

Należy zaznaczyć, że polityka społeczna Miasta i Gminy Pleszew i odpowiedzialność za tworzenie warunków rozwoju społecznego nie może spoczywać wyłącznie na systemie zabezpieczenia społecznego, lecz musi być rozłożona na wszystkie działy administracji samorządowej. Rozwojowi i polityce społecznej służą takie działy, jak: mieszkalnictwo, gospodarka, zatrudnienie i rynek pracy, rodzina i gospodarstwo domowe, edukacja, zdrowie, kultura, sport i rekreacja, transport i komunikacja, bezpieczeństwo.

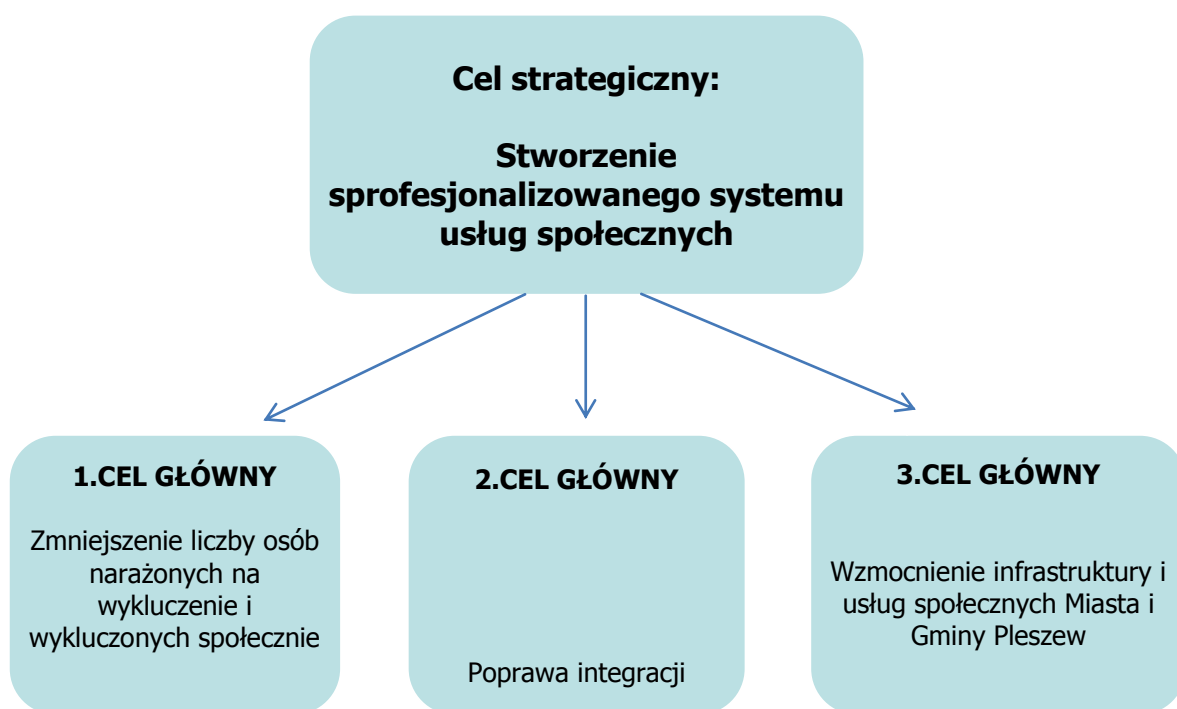
5.3. CELE STRATEGICZNE

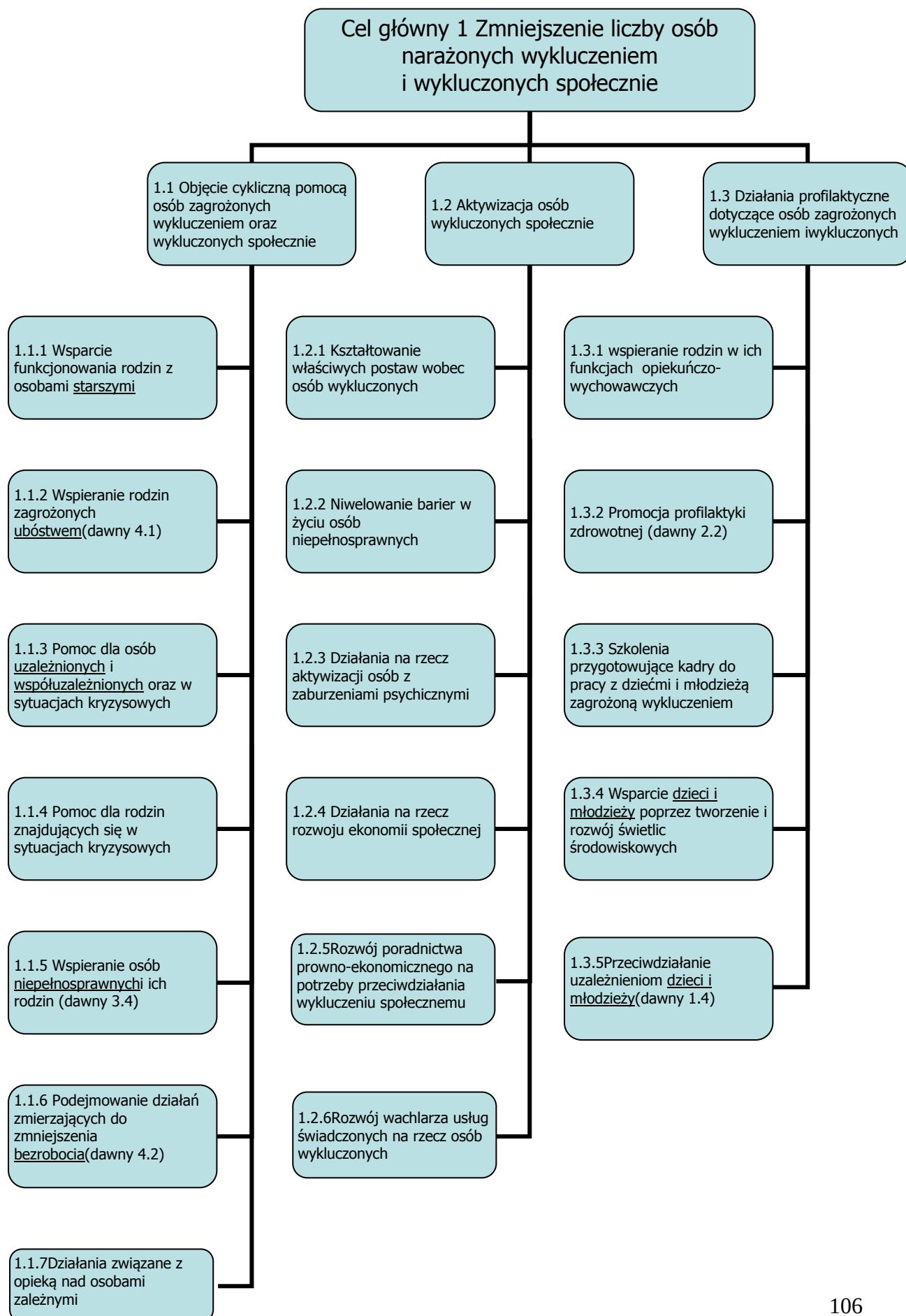
Większość problemów, z jakimi borykają się mieszkańcy Miasta i Gminy Pleszew uznawana jest za problemy społeczne. Są one konsekwencjami zakłóceń organizacji życia zbiorowego. Zespół ocenił, że problemy te nie występują samodzielnie, zachodzi między nimi związek przyczynowo – skutkowy, np. bezrobocie, które powoduje nie tylko brak czy utratę środków utrzymania, ale pogłębia i

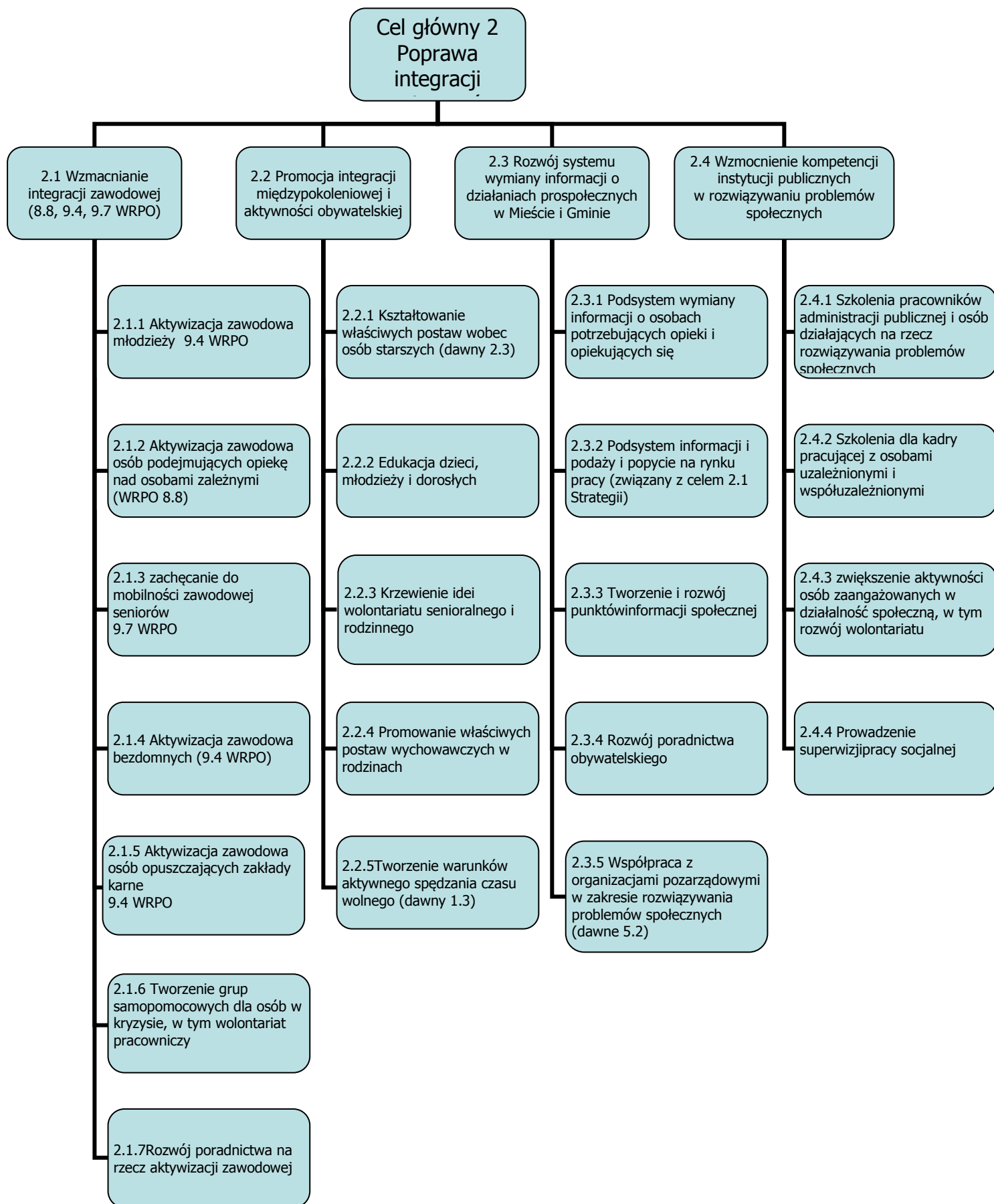
²⁸ Bezradność to poczucie utraty kontroli nad zdarzeniami i sytuacjami życiowymi, będące wypadkową wcześniejszych doświadczeń życiowych (bezrobocie, uzależnienia, patologie, itp.), głębokości tych szkodliwych doświadczeń, skuteczności podjętych działań, aktualnych sposobów dostosowania się do wymagań otoczenia, systemu wsparcia w środowisku społecznym.

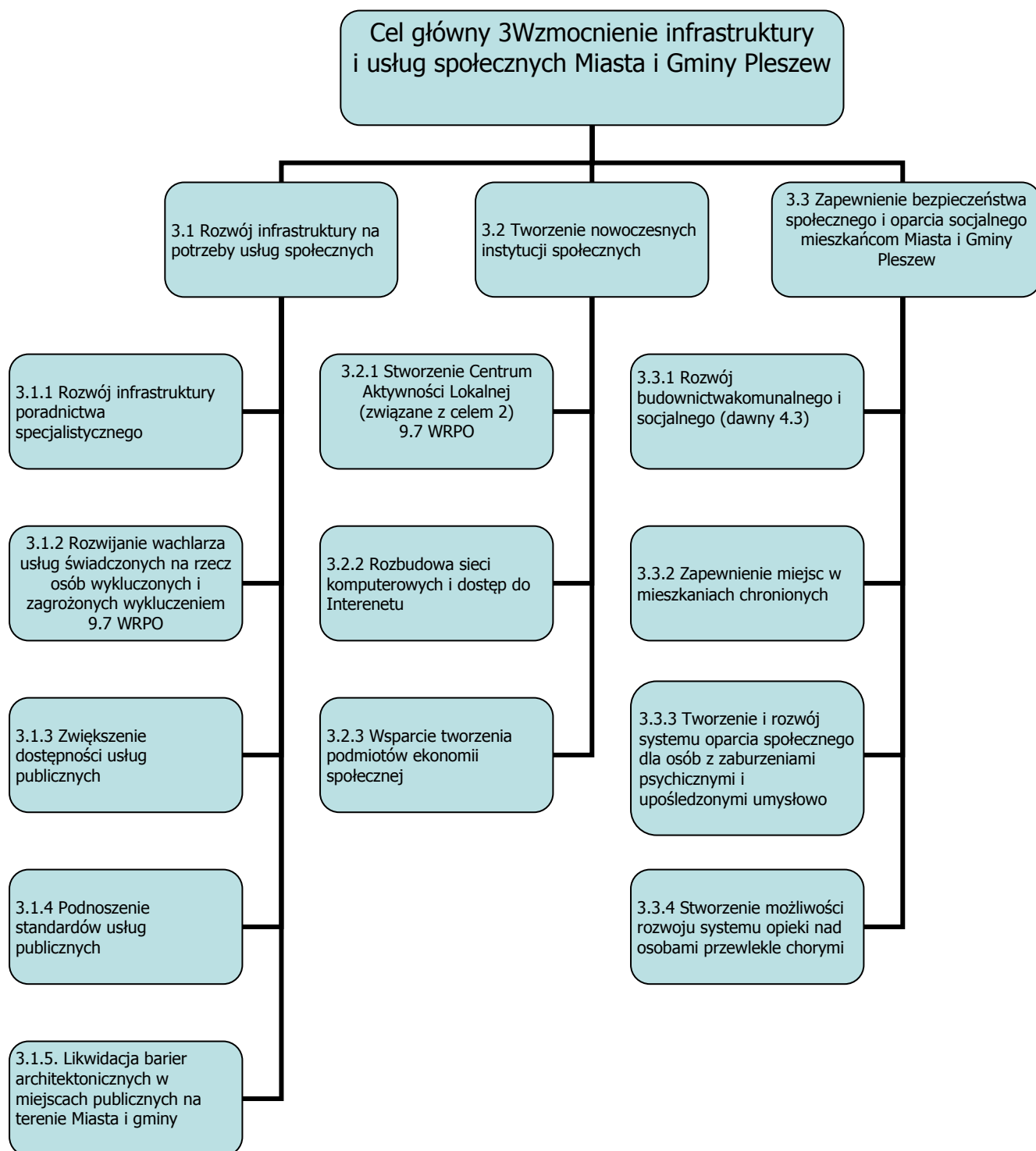
powoduje nawarstwianie się innych problemów, takich jak: bezradność, ubóstwo, wykluczenie, uzależnienia, bezdomność, itp.

Przygotowane cele strategiczne, programy profilaktyczne i naprawcze oraz ich realizacja muszą być poddawane społecznej ocenie i w razie konieczności aktualizowane i dostosowywane do potrzeb i sytuacji.

5.3.1. Cel główny 1

Zmniejszenie liczby osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym

1.1. Objęcie cykliczną pomocą osób zagrożonych wykluczeniem oraz wykluczonych społecznie

1.1.1. Wsparcie funkcjonowania rodzin z osobami starszymi:

- realizowane usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne,
- uruchomienie wolontariatu służącego wsparciu osób starszych,
- podnoszenie wiedzy na temat chorób, wieku geriatrycznego oraz pielęgnacji w formie pogadanek, prelekcji, otwartych spotkań.

1.1.2. Wspieranie rodzin zagrożonych ubóstwem:

- pomoc finansowa i praca socjalna świadczona przez MGOPS,
- aktywizacja zawodowa i społeczna realizowana we współpracy z PUP oraz OP.

1.1.3. Pomoc dla uzależnionych i współuzależnionych oraz w sytuacjach kryzysowych:

- diagnoza stopnia uzależnienia przez biegłego sądowego powołanego przez GPRKA,
- kierowanie na leczenie stacjonarne i ambulatoryjne,
- poradnictwo specjalistyczne dla rodzin współuzależnionych.

1.1.4. Pomoc dla rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych:

- praca zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych osób objętych NK,
- realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- poradnictwo specjalistyczne,
- inicjowanie grup samopomocowych.

1.1.5. Wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin:

- realizowanie pracy socjalnej,
- katalogu usług społecznych oraz korzystanie z katalogu świadczeń,
- poradnictwo specjalistyczne,
- podejmowanie działań na rzecz integracji.

1.1.6. Podejmowanie działań na rzecz zmniejszenia bezrobocia:

- aktywizacja zawodowa klientów MGOPS we współpracy w PUP,
- podejmowanie prac społeczno-użytecznych.

1.1.7.Działania związane z opieką nad osobami zależnymi:

- poszerzanie katalogu usług społecznych o działania wolontaryjne,
- stosowanie elastycznych form zatrudnienia,
- inicjowanie akcji informacyjnych dotyczących równowagi pomiędzy pracą zawodową a życiem prywatnym.

1.2. Aktywizacja osób wykluczonych społecznie

1.2.1. Kształtowanie prawidłowych postaw wobec osób wykluczonych:

- akcje informacyjne na rzecz integracji osób niepełnosprawnych, bezdomnych opuszczających zakłady karne, sprawców przemocy itp.,
- organizowanie eventów z udziałem osób kiedyś wykluczonych dla społeczności lokalnej,
- wolontariat osób wykluczonych.

1.2.2. Niwelowanie barier w życiu osób niepełnosprawnych:

- korzystanie z katalogu świadczeń MGOPS,
- organizowanie kampanii informacyjnej dot. niektórych niepełnosprawności (np. konferencja dot. autyzmu, profilaktyka i leczenie zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży),
- wskazywanie potrzeby likwidacji barier architektonicznych.

1.2.3. Działania na rzecz aktywizacji osób z zaburzeniami psychicznymi:

- szkolenie pracowników sekcji pomocy środowiskowej w zakresie pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi,
- zajęcia terapeutyczne i aktywizujące w SDS.

1.2.4. Działania na rzecz rozwoju ekonomii społecznej:

- badanie potrzeb w zakresie tworzenia podmiotów ekonomii społecznej,
- inicjowanie działalności spółdzielni socjalnych, klubów integracji społecznej, lub centrum Aktywizacji Lokalnej,

1.2.5. Rozwój poradnictwa prawno-ekonomicznego na potrzeby przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu:

- tworzenie punktów poradnictwa specjalistycznego w godzinach dostępnych dla większości społeczności lokalnej .

1.2.6. Rozwój wachlarza usług świadczonych na rzecz osób wykluczonych:

- szkolenia kadr MGOPS indywidualne plany wychodzenie z bezdomności, zastosowanie kontraktu socjalnego w pracy socjalnej, praca z osobą doznającą przemocy, praca ze sprawcą przemocy,praca z trudnym klientem w tym z wyuczoną bezradnością, oddłużanie.

1.3 Działania profilaktyczne dotyczące, osób zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych

1.3.1. Wspieranie rodzin w ich funkcjach opiekuńczo-wychowawczych:

- realizacja asystentury rodzinnej,tworzenie programów służących poprawie funkcjonowania rodzin biologicznych i funkcji opiekuńczo-wychowawczych,tworzenie grup samopomocowych.

1.3.2.Promocja profilaktyki zdrowotnej:

- kampanie informacyjne na temat uzależnień i ich skutków,
- promocja zdrowego stylu życia poprzez aktywny udział kadry pracowniczej MGOPS w imprezach integracyjnych.

1.3.3.Szkolenia przygotowujące kadry do pracy z dziećmi i młodzieżą zagrożoną wykluczeniem:

- warsztat komunikacji,
- warsztat umiejętności społecznych,
- warsztat właściwego gospodarowania budżetem domowym.

1.3.4. Wsparcie dzieci i młodzieży poprzez tworzenie i rozwój świetlic środowiskowych:

- wspieranie dzieci i młodzieży pochodzącej z rodzin objętych pomocą MGOPS poprzez informowanie o możliwościach uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez świetlice środowiskowe.

1.3.5. Przeciwdziałanie uzależnieniom dzieci i młodzieży:

- organizacja pogadanek w klasach na temat uzależnień i ich skutków realizowanych przez członków GKRPA i KPP oraz OP,

- przygotowanie projektu Stop uzależnieniom we współpracy ze szkołami .

5.3.2. Cel główny 2.

Poprawa integracji społeczności

2.1. Wzmacnianie integracji zawodowej

2.1.1. Aktywizacja zawodowa młodzieży:

- kursy ,szkolenia przygotowujące do zawodu,
- podejmowanie działań na rzecz uzupełnienia wymaganego wykształcenia podstawowego (OHP, Gimnazja dla dorosłych),
- wzmacnianie współpracy ze szkołami, MGOPS oraz PUP.

2.1.2. Aktywizacja zawodowa osób podejmujących opiekę nad osobami zależnymi:

- aktywizacja kobiet po urodzeniu dziecka,
- rozwój aktywności społecznej na rzecz godzenia życia zawodowego i osobistego wśród przedstawicieli podmiotów publicznych, społecznych, prywatnych,

2.1.3. Zachęcanie do mobilności zawodowej seniorów:

- krzewienie idei wolontariatu senioralnego,
- podnoszenie kompetencji seniorów poprzez udział w zajęciach UTW,
- zachęcanie do mobilności.

2.1.4. Aktywizacja zawodowa bezdomnych:

- aktywizacja zawodowa bezdomnych w ramach ekonomii społecznej.

2.1.5. Aktywizacja zawodowa osób opuszczających zakłady karne:

- korzystanie z katalogu usług społecznych,
- aktywizacja zawodowa osób opuszczających zakłady karne.

2.1.6. Tworzenie grup samopomocowych dla osób w kryzysie w tym wolontariat pracowniczy:

- tworzenie grup samopomocowych dla osób objętych procedurą NK,
- tworzeniu punktów poradnictwa specjalistycznego,
- inicjowanie wolontariatu pracowniczego na rzecz osób/rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej(np. klęska żywiołowa ,zdarzenie losowe).

2.1.7. Rozwój poradnictwa na rzecz aktywności zawodowej:

- nawiązanie współpracy z PUP w celu realizacji projektów w partnerstwie,
- tworzenie punktu poradnictwa zawodowego we współpracy z PUP.

2.2. Promocja integracji międzypokoleniowej i aktywności obywatelskiej

2.2.1 Kształtowanie właściwych postaw wobec osób starszych:

- zmiana mentalności osób starszych związana z wyuczoną bezradnością,
- zmiana mentalności wobec osób starszych.

2.2. 2. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych:

- edukacja wszystkich grup wiekowych na temat geriatry szeroko rozumianej oraz problemów z nią związanych i lokalnych systemów wsparcia osób starszych.

2.2.3. Krzewienie idei wolontariatu senioralnego i rodzinnego:

- tworzenie możliwości wzajemnego pomagania sobie poprzez seniorów rodzinie.

2.2.4. Promowanie właściwych postaw wychowawczych w rodzinach:

- rozwój Karty dużej rodziny(PPL3+),
- kreowanie właściwych postaw w rodzinach przez asystentów rodzinnych.

2.2.5. Tworzenie warunków aktywnego spędzania czasu wolnego:

- inicjowanie spotkań z udziałem seniorów i młodzieży, organizowanie festynów, pikników oraz innych wydarzeń kulturalnych i integracyjnych.

2.3. Rozwój systemu wymiany informacji o działaniach prospołecznych w mieście i gminie

2.3.1. Podsystem wymiany informacji o osobach potrzebujących opieki i opiekujących się:

- tworzenie platform wymiany informacji o osobach potrzebujących opieki i opiekujących się na stronach internetowych instytucji pomocowych,
- dostosowanie stron dla osób niedowidzących

2.3.2. Podsystem informacji o podaży i popycie na rynku pracy:

- tworzenie platform internetowej wymiany informacji z włączeniem PUP innych instytucji publicznych oraz przedstawicieli biznesu ,organizacji pozarządowych.

2.3.3. Tworzenie i rozwój punktów informacji społecznej:

- punkty informacji społecznej będą stanowić bazę informacyjną na temat katalogu usług społecznych i świadczeń zawierających informacje dotyczące działalnościinstytucji publicznych oraz OP,
- dostosowanie stron dla osób niedowidzących,
- tworzenie systemu komunikacji osób samotnych (sms-owe powiadamianie o indywidualnych potrzebach osób samotnych z przekierowaniem do centrali zawiadującej usługami na rzecz tych osób.)

2.3.4. Rozwój poradnictwa obywatelskiego:

- tworzenie punktów poradnictwa obywatelskiego,
- zwiększanie dostępności usług prawnych dla społeczności gminnej.

2.3.5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

.Działalność informacyjna OP promowana na platformach informacyjnych

2.4. Wzmocnienie kompetencji instytucji publicznych w rozwiązywaniu problemów społecznych

2.4.1. Szkolenia pracowników administracji publicznej i osób działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych:

- szkolenie członków zespołu interdyscyplinarnego,
- kurs języka migowego dla pracowników instytucji publicznych,
- szkolenia pracowników socjalnych w zakresie metod i form pracy socjalnej z poszczególnymi problemami.

2.4.2. Szkolenia dla kadry pracującej z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi:

- szkolenie członków GKRPA.

2.4.3.Zwiększenie aktywności osób zaangażowanych w działalność społeczną w tym rozwój wolontariatu:

-zachęcanie społeczności lokalnej do udziału w akcjach i w imprezach organizowanych przez MGOPS, UMIG, CWIO, SDS.

2.4.4. Prowadzenie superwizji w pracy socjalnej:

-realizacja superwizji pracy socjalnej w MGOPS co najmniej jeden raz na 2 lata.

5.3.3. Cel główny 3.

Wzmocnienie infrastruktury i usług społecznych Miasta i Gminy Pleszew

3.1. Rozwój infrastruktury na potrzeby usług społecznych

3.1.1. Rozwój infrastruktury poradnictwa specjalistycznego:

-tworzenie punktów poradnictwa specjalistycznego z uwzględnieniem poradnictwa prawnego, psychologicznego dla jednostek organizacyjnych gminy dla społeczności lokalnej.

3.1.2. Rozwijanie wachlarza usług świadczonych na rzecz osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem:

-tworzenie katalogu usług zgodnie z założeniami ustawy o pomocy społecznej,
-wzmacnianie systemu oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
-wspieranie wszystkich form pomocy osobom po urodzeniu dziecka ze szczególnym uwzględnieniem matek samotnie wychowujących dzieci,
-udogodnienie dojazdu poprzez uruchomienie dojazdu w dni targowe.

3.1.3. Zwiększenie dostępności usług publicznych:

-budowa internetowego systemu informacyjnego, korzystanie z e-smsowego systemu powiadamiania (korzystania z usługi),
-dostosowywanie poszczególnych stron internetowych jednostek organizacyjnych gminy do potrzeb osób niedowidzących i słabo słyszących,
-zwiększenie dostępności usług publicznych dla rodziców z dziećmi,
-likwidacja barier transportowych

3.1.4. Podnoszenie standardów usług publicznych:

-likwidacja barier architektonicznych w jednostkach świadczących usługi publiczne i szkolenie kadry z zakresu obsługi osób niesłyszących.

3.1.5. Likwidacja barier architektonicznych w miejscach publicznych na terenie Miasta i Gminy:

- budowa podjazdów dla wózków inwalidzkich,
- lobbowanie na rzecz likwidacji barier architektonicznych podmiotów użyteczności publicznej oraz lokalnych przedsiębiorców,
- instalacja wind .

3.2.

3.2.1.Stworzenie Centrum Aktywności Lokalnej

3.2.2.Rozbudowa sieci komputerowych i dostęp do internetu

- dostosowywanie stron internetowych do potrzeb osób niepełnosprawnych

3.2.3. Wsparcie tworzenia podmiotów ekonomii społecznej:

- wsparcie informacyjne ,doradcze

3.3.Zapewnienie bezpieczeństwa społecznego i oparcia socjalnego mieszkańcom Miasta i Gminy Pleszew

3.3.1.Rozwój budownictwa komunalnego i socjalnego

3.3.2.Zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych

3.3.3.Tworzenie i rozwój systemu oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzonymi umysłowo.

3.3.4.Stworzenie możliwości rozwoju systemu opieki nad osobami przewlekle chorymi:

- opracowanie programu dla osób przewlekle chorych.

Wyodrębnione cele w wyniku analizy problemów Miasta i Gminy Pleszew i jego mieszkańców oraz kierunki działań zmierzających do rozwiązania tychże problemów pozwoliły na identyfikację i sformułowanie celów szczegółowych i operacyjnych.

Cel główny: 1. **Zmniejszenie liczby osób narażonych wykluczeniem i wykluczonych społecznie**

Cel szczegółowy	Cel operacyjny	Lata	Źródła finansowania	Podmiot odpowiedzialny za realizację
1.1 Objęcie cykliczną pomocą osób zagrożonych wykluczeniem oraz wykluczonych społecznie	1.1.1. Wsparcie funkcjonowania rodzin z osobami <u>starszymi</u>	2014-2020	Środki własne Gminy	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Organizacje Pozarządowe
	1.1.2 Wsparcie rodzin zagrożonych <u>ubóstwem</u>	2014-2020	Środki własne Gminy	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
	1.1.3 Pomoc dla osób <u>uzależnionych</u> i <u>współuzależnionych</u> oraz w sytuacjach kryzysowych	2014-2020	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
	1.1.4 Pomoc dla rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych	2014-2020	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Organizacje Pozarządowe
	1.1.5 Wsparcie osób <u>niepełnosprawnych</u> i ich rodzin	2014-2020	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Organizacje Pozarządowe Stowarzyszenie Zrozumieć i Pomóc --- -Środowiskowy Dom Samopomocy
	1.1.6 Podejmowanie działań zmierzających do zmniejszenia <u>bezrobocia</u>	2014-2020	Środki własne Gminy	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Powiatowy Urząd Pracy -Sektor Biznesu i Przedsiębiorczości
	1.1.7 Działania związane z opieką nad osobami zależnymi	2014-2020	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Organizacje Pozarządowe

1.2 Aktywizacja osób wykluczonych społecznie	1.2.1 Kształtowanie właściwych postaw wobec osób wykluczonych	2014-2020	Środki własne Gminy Środki Rządowe Środki zewnętrzne	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Organizacje Pozarządowe
	1.2.2 Niwelowanie barier w życiu osób niepełnosprawnych	2014-2020	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Organizacje Pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych
	1.2.3 Działania na rzecz aktywizacji osób z zaburzeniami psychicznymi	2014-2020	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Organizacje Pozarządowe, Stowarzyszenie Zrozumieć i Pomóc
	1.2.4 Działania na rzecz rozwoju ekonomii społecznej	2014-2020	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Organizacje Pozarządowe
	1.2.5Rozwój poradnictwa prowno-ekonomicznego na potrzeby przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu	2014-2020	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Organizacje Pozarządowe
	1.2.6Rozwój wachlarza usług świadczonych na rzecz osób wykluczonych	2014-2020	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Organizacje Pozarządowe
1.3 Działania profilaktyczne dotyczące osób zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych	1.3.1 wspieranie rodzin w ich funkcjach opiekuńczo-wychowawczych	2014-2020	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Organizacje Pozarządowe
	1.3.2 Promocja profilaktyki zdrowotnej	2014-2020	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Organizacje Pozarządowe

	1.3.3 Szkolenia przygotowujące kadry do pracy z dziećmi i młodzieżą zagrożoną wykluczeniem	2014-2017	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Urząd Miasta i Gminy Pleszew -Organizacje Pozarządowe
	1.3.4 Wsparcie <u>dzieci i młodzieży</u> poprzez tworzenie i rozwój świetlic środowiskowych	2014-2020	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Urząd Miasta i Gminy Pleszew
	1.3.5Przeciwdziałanie uzależnieniom <u>dzieci i młodzieży</u>	2014-2020	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Cel główny:2. Poprawa integracji społeczności

Cel szczegółowy	Cel operacyjny	Lata	Źródła finansowania	Podmiot odpowiedzialny za realizację
2.1 Wzmacnianie integracji zawodowej (8.8, 9.4, 9.7 WRPO)	2.1.1 Aktywizacja zawodowa młodzieży 9.4 WRPO	2014-2020	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Organizacje Pozarządowe -Powiatowy Urząd Pracy
	2.1.2 Aktywizacja zawodowa osób podejmujących opiekę nad osobami zależnymi (WRPO 8.8)	2014-2020	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
	2.1.3 zachęcanie do mobilności zawodowej seniorów 9.7 WRPO	2014-2020	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Uniwersytet Trzeciego Wieku

	2.1.4 Aktywizacja zawodowa bezdomnych (9.4 WRPO)	2014-2017	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Organizacje Pozarządowe Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta
	2.1.5 Aktywizacja zawodowa osób opuszczających zakłady karne 9.4 WRPO	2014-2017	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Organizacje Pozarządowe
	2.1.6 Tworzenie grup samopomocowych dla osób w kryzysie, w tym wolontariat pracowniczy	2014-2017	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Organizacje Pozarządowe
	2.1.7Rozwój poradnictwa na rzecz aktywizacji zawodowej	2014-2017	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Organizacje Pozarządowe
2.2 Promocja integracji międzypokoleniowej i aktywności obywatelskiej	2.2.1 Kształtowanie właściwych postaw wobec osób starszych	2014-2017	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Organizacje Pozarządowe (Uniwersytet Trzeciego Wieku))
	2.2.2 Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych	2014-2020	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Urząd Miasta i Gminy Pleszew
	2.2.3 Krzewienie idei wolontariatu senioralnego i rodzinnego	2014-2020	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Urząd Miasta i Gminy Pleszew
	2.2.4 Promowanie właściwych postaw wychowawczych w rodzinach	2014-2020	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Urząd Miasta i Gminy Pleszew
	2.2.5Tworzenie warunków aktywnego spędzania czasu wolnego	2014-2020	Środki zewnętrzne Środki własne Gminy	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Urząd Miasta i Gminy Pleszew

2.3 Rozwój systemu wymiany informacji o działaniach prospołecznych w Mieście i Gminie	2.3.1 Podsystem wymiany informacji o osobach potrzebujących opieki i opiekujących się	2014-2017	Środki zewnętrzne	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Urząd Miasta i Gminy Pleszew -Organizacje Pozarządowe
	2.3.2 Podsystem informacji i podaży i popycie na rynku pracy (związany z celem 2.1 Strategii)	2014-2017	Środki zewnętrzne	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Powiatowy Urząd Pracy -Urząd Miasta i Gminy Pleszew
	2.3.3 Tworzenie i rozwój punktów informacji społecznej	2014-2017	Środki zewnętrzne	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Urząd Miasta i Gminy Pleszew
	2.3.4 Rozwój poradnictwa obywatelskiego	2014-2017	Środki zewnętrzne	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Urząd Miasta i Gminy Pleszew
	2.3.5 Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	2014-2017	Środki własne Gminy Środki zewnętrzne	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej -Urząd Miasta i Gminy Pleszew -Organizacje Pozarządowe
2.4 Wzmocnienie kompetencji instytucji publicznych w rozwiązywaniu problemów społecznych	2.4.1 Szkolenia pracowników administracji publicznej i osób działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych	2014-2017	Środki własne Gminy Środki zewnętrzne	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
	2.4.2 Szkolenia dla kadry pracującej z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi	2014-2017	Środki własne Gminy Środki zewnętrzne	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
	2.4.3 zwiększenie aktywności osób zaangażowanych w działalność społeczną, w tym rozwój wolontariatu	2014-2017	Środki własne Gminy Środki zewnętrzne	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
	2.4.4 Prowadzenie superwizji pracy socjalnej	2014-2020	Środki własne Gminy Środki zewnętrzne	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Cel główny 3.: Wzmocnienie infrastruktury i usług społecznych Miasta i Gminy Pleszew

Cel szczegółowy	Cel operacyjny	Lata	Źródła finansowania	Podmiot odpowiedzialny za realizację
3.1 Rozwój infrastruktury na potrzeby usług społecznych	3.1.1 Rozwój infrastruktury poradnictwa specjalistycznego	2014-2017	Środki własne Gminy Środki zewnętrzne	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
	3.1.2 Rozwijanie wachlarza usług świadczonych na rzecz osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem 9.7 WRPO	2014-2020	Środki własne Gminy Środki zewnętrzne	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
	3.1.3 Zwiększenie dostępności usług publicznych	2014-2020	Środki własne Gminy Środki zewnętrzne	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
	3.1.4 Podnoszenie standardów usług publicznych	2014-2020	Środki własne Gminy Środki zewnętrzne	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
	3.1.5. Likwidacja barier architektonicznych w miejscach publicznych na terenie Miasta i gminy	2014-2020	Środki własne Gminy Środki zewnętrzne	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
3.2 Tworzenie nowoczesnych instytucji społecznych	3.2.1 Stworzenie Centrum Aktywności Lokalnej (związane z celem 2) 9.7 WRPO	2014-2020	Środki własne Gminy Środki zewnętrzne	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
	3.2.2 Rozbudowa sieci komputerowych i dostęp do Internetu	2014-2017	Środki własne Gminy Środki zewnętrzne	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
	3.2.3 Wsparcie tworzenia podmiotów ekonomii społecznej	2014-2017	Środki własne Gminy Środki zewnętrzne	-Urząd Miasta i Gminy Pleszew
3.3 Zapewnienie bezpieczeństwa społecznego i oparcia socjalnego mieszkańcom Miasta i Gminy Pleszew	3.3.1 Rozwój budownictwacomunalnego i socjalnego	2014-2020	Środki własne Gminy Środki zewnętrzne	Pleszewskie Towarzystwo Pomocy Społecznej
	3.3.2 Zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych	2014-2020	Środki własne Gminy Środki zewnętrzne	-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
	3.3.3 Tworzenie i rozwój systemu oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzonymi umysłowo	2014-2020	Środki własne Gminy Środki zewnętrzne	ŚDS Zrozumieć i Pomóc
	3.3.4 Stworzenie możliwości rozwoju systemu opieki nad osobami przewlekle chorymi	2014-2020	Środki własne Gminy Środki zewnętrzne	-Urząd Miasta i Gminy Pleszew

5.4. WDROŻENIE I MONITORING STRATEGII

Wdrażanie zapisów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Pleszew uzależniona będzie od wielu czynników wewnętrznych i zewnętrznych. Do najważniejszych zaliczyć należy: sytuację finansową gminy, umiejętność pozyskiwania środków zewnętrznych, kreatywność i zaangażowanie lokalnych zasobów instytucjonalnych we wspólne działania w zakresie polityki społecznej oraz aktywność samych zainteresowanych, czyli mieszkańców Miasta i Gminy Pleszew.

Realizacja zapisów programów polityki społecznej będzie następowała systematycznie i systematycznie również będzie prowadzona analiza osiąganych efektów. Raz na dwa lata sporządzona będzie aktualizacja strategii.

Nadzór nad realizacją zadań założonych w strategii będzie prowadzony przez Dyrektora Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Pleszew jest dokumentem otwartym, sukcesywnie będzie aktualizowany i uzupełniany.

VI. ZAKOŃCZENIE

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Pleszew będą realizowane w ramach kierunków poszczególnych działań w miarę posiadanych w lokalnym samorządzie i pozyskanych środków zewnętrznych.

Celem polityki społecznej Miasta i Gminy Pleszew jest dążenie do zaspokojenie niezbędnych do życia potrzeb osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach nie uwłaczających godności człowieka. W efekcie pomoc społeczna pomagać ma w dążeniu do usamodzielnienia się osób i ich rodzin oraz ma umożliwiać integrację społeczną.

Ukształtowanie polityki społecznej nie jest rzeczą prostą. Polityka społeczna to celowe działania instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, samorządów zmierzające do poprawy jakości życia społeczności gminnej. Głównym celem tej działalności jest stworzenie warunków umożliwiających osobom i rodzinom godny byt, wyrównywanie szans życiowych oraz szeroko rozumianą profilaktykę, mającą na celu ochroną społeczności gminnej przed różnymi formami kryzysu

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Pleszew jest dokumentem generującym siły wszystkich partnerów publiczno – prawnych i społecznych. Dokument wyznacza cele strategiczne i obszary zidentyfikowanych problemów, których rozwój stanowi cel na najbliższe lata. Jednocześnie podkreśla on konieczność identyfikacji i obserwacji dynamiki zmian społecznych. Obszary działań, na których koncentruje się polityka społeczna są niedokończonym, nieprzewidywalnym do końca zbiorem zjawisk i sytuacji, który przekształca się wraz ze zmianami demograficznymi, społecznymi, kulturalnymi oraz geograficznymi społeczności. Taka sytuacja skłania do podejmowania cyklicznego monitoringu i ewaluacji zaprojektowanych działań.

VII. SPIS TABEL:

Tabela 1	Wykaz ilości podmiotów gospodarczych w poszczególnych latach na terenie Miasta i Gminy Pleszew	22
Tabela 2	Struktura wiekowa mieszkańców Miasta i Gminy Pleszew na dzień 31.12.2013 r.	24
Tabela 3	Urodzenia, zgony i małżeństwa w latach 2011-2013	25
Tabela 4	Migracje w latach 2011-2013	26
Tabela 5	Ilość produktów wydanych przez Dom Chleba, dane z dnia 31.12.2013r.	32
Tabela 6	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej – uczestnicy, interwencje	35
Tabela 7	Uczestnicy Ośrodka Wsparcia w Pleszewie	35
Tabela 8	Liczba dzieci uczęszczających do żłobka w Pleszewie	35
Tabela 9	Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli w Mieście i Gminie Pleszew	36
Tabela 10	Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w Mieście i Gminie Pleszew	36
Tabela 11	Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w Mieście i Gminie Pleszew	37
Tabela 12	Liczba uczniów uczęszczających do Zespołu Szkół Specjalnych w Pleszewie i Marszewie	37
Tabela 13	Powody udzielania pomocy społecznej z podziałem na liczbę rodzin i osób w rodzinie	46
Tabela 14	Liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej – ogółem	48
Tabela 15	Liczba rodzin korzystających z MGOPS	48
Tabela 16	Udzielana pomoc społeczna	48
Tabela 17	Dożywianie dzieci w szkołach	49
Tabela 18	Ilość zawieranych małżeństw i rozwodów	49
Tabela 19	Pomoc udzielona rodzinom niepełnym	49
Tabela 20	Świadczenia rodzinne	51
Tabela 21	Ilość dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i placówkach opiekuńczo-wychowawczych	52
Tabela 21	Praca asystenta rodziny z rodziną w ramach pieczy zastępczej oraz systemowego projektu „Lepsze Jutro”	52
Tabela 22	Odpłatność za umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej i placówkach opiekuńczo-wychowawczych	52
Tabela 23	Koszt zatrudnienia asystentów rodziny	53
Tabela 24	Przestępczość nieletnich	56
Tabela 25	Zestawienie danych dotyczących osób bezrobotnych na terenie Miasta i Gminy Pleszew	57
Tabela 26	Liczba bezrobotnych ogółem w poszczególnych latach	58
Tabela 27	Poziom rozwoju gospodarczego Miasta i Gminy Pleszew	59

Tabela 28	Liczba mieszkańców schroniska w Pleszewie	61
Tabela 29	Zestawienie dodatków mieszkaniowych	63
Tabela 30	Ilość decyzji odmawiających przyznania dodatków mieszkaniowych	63
Tabela 31	Wykaz lokali – własności Miasta i Gminy Pleszew	64
Tabela 32	Świadczenia udzielone osobom niepełnosprawnym	69
Tabela 33	Udzielone świadczenia w roku 2011 - zadania zlecone i własne Miasta i Gminy Pleszew	74
Tabela 34	Udzielone świadczenia w roku 2012 - zadania zlecone i własne Miasta i Gminy Pleszew	76
Tabela 35	Udzielone świadczenia w roku 2013 - zadania zlecone i własne Miasta i Gminy Pleszew	77
Tabela 36	Świadczenia udzielone osobom starszym, zależnym	79
Tabela 37	Pomoc finansowa dla osób starszych	80
Tabela 38	Liczba osób korzystających z usług CWIO	81
Tabela 39	Odpłatność w DPS	82
Tabela 40	Liczba osób umieszczonych w Domu Pomocy Społecznej	83
Tabela 41	Przestępstwa na Terenia Miasta i Gminy Pleszew na lata 2011-2013	85
Tabela 42	Forma pomocy udzielona ofiarom przemocy	88
Tabela 43	Liczba pacjentów leczonych w Poradni Zdrowia Psychicznego	90
Tabela 44	Liczba osób korzystających z poradnictwa psychologicznego, prawnego i rodzinnego w POIK	92

VIII. Spis wykresów

Wykres 1	Struktura wiekowa kobiet na terenie Miasta i Gminy Pleszew na dzień 31 grudnia 2013r.	25
Wykres 2	Struktura wiekowa mężczyzn na terenie Miasta i Gminy Pleszew na dzień 31 grudnia 2013r.	26
Wykres 3	Struktura wiekowa mieszkańców Miasta i Gminy Pleszew na dzień 31 grudnia 2013r	26
Wykres 4	Liczba dzieci w placówkach edukacyjnych w Mieście i Gminie Pleszew	37
Wykres 5	Liczba bezrobotnych w Mieście i Gminie Pleszew	57
Wykres 6	Zgony i urodzenia w Polsce	82
Wykres 7	Pacjenci leczenia w Poradni Zdrowia Psychicznego	90
Wykres 8	Wiek opiekunów osób niepełnosprawnych	91